

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felső szerkesztő:
VÉSEI JÓZSEF, TÁRSBAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A vajda beszélt.

Budapest, március 5.

(v.) Hogy az országgyűlésnek és időktől fogva megvan az a joga, hogy az ujoncok megajánlásának feltételeit megszabja és hogy a Deák Ferenc kiegyezése a nemzetnek eme sarkalatos jogát kifejezetten és nyomatékosan megerősítette: azt soha senki kétségbe nem vonta. Egészen felesleges volt tehát az az applomb, amelylyel Eötvös Károly mai beszéde ezt a minden vitán felül álló jogot védelmébe vette. Volt ebben a beszédben annyi okos, bájos és zamatos dolog, hogy Eötvös Károlynak igazán kár volt ezzel a bevezetéssel a kérdés érdemébe kanyarodnia. Az ilyen szépségihábák, ha még oly aprók is, nem alkalmasak a célba vett hatás emelésére. Ahhoz sem fér szó, amin Eötvös Károly a meritum fejtegetését kezdte, hogy tudniillik az ujonclétszám emelése csakugyan megteremti az alkalmas pillanatot a hadügyhöz fűződő nemzeti jogok egész terjedelmükben vagy részben való érvényesítésére. Hogy az ördögbe ne volna az adott pillanat erre alkalmas.

A kérdés csak az, helyrehozhatatlan mulasztást követünk-e el, ha a jogoknak megvalósítását nem most erőszakoljuk ki, amikor a magasabb ujonclétszámot csupán egy esztendőre kéri, hanem elhalasztjuk a nemzeti képviseletnek ezt a kérlelhetetlen akcióját a jövő esztendőre, amikor a felemelt véradónak tíz évre való biztosítását fogja a kormány a parlamenttől kívánni? Hiszen ha nem ideiglenes intézkedésről volna szó, mely esztendő múltán hatályát veszti, ami visszaadja a parlamentnek az elhatározás és a cselekvés teljes szabadságát, magunk szerződőnk szövegéhez ama követelésnek, hogy a nemzet-től kívánt tehertöbblet fejében most mindjárt

adassanak meg a teljes vizontszolgálatot nyújtó engedmények. Amde a szövegben fekvő törvényjavaslat mindössze egy esztendőre szól. Nincs benne egyetlen betű sem, amiből a legrosszszeműbb értelmezés bármiféle prejudiciumot következethetne. S ezért az egyesztendei tehertöbbletért kaptunk három becses ígéretet, amelyet a jelenlegi kormány ismétetlen beszavartat s amelynek elejtésére tehát semmiféle utódja nem merhet vállalkozni.

Ily viszonyok közt egy másik kérdés nyomul az előtérbe: elszalasztunk-e hát a végleges ellenértékek kivívásának eloltásával valami olyast, ami aztán igazán helyrehozhatatlan mulasztásnak fog bizonyulni s ami, ha ilyen módon veszendőbe megy, érzékeny károkkal fogja a nemzetet sújtani? Ha a mostani pillanatban akarjuk azt kieroőszakolni, aminek elnyerésére az alkalom még visszalér s ha ezzel elszalasztunk olyan vívmányokat, amelyek többé meg nem szerezhetők, nohát akkor nem ártatlan parlamenti szeszélylyel állunk szemben, hanem dörességgel, mely a nemzeti érdekek rovására megyen. A parlament asztalán hever hetek óta a kiegyezés. Az ország közvéleménye megnyugvással, sőt pártközi melegeggedéssel fogadta a kormány szívós munkájának és kitartó harcainak emez eredményét. Az új vámszövetség sok régi sérelmét orvosolja hazánkban s az új vámtarifa olyan védelemben részesíti nemzeti termelésünket, amelynek mértékével a közvélemény méltán van melegegvedve. Soha még így felvértezve nem indultunk bele nemzetközi szerződéses tárgyalásokba, mint most. Mert az a kötött marsuta, amely az új tarifában az egész monarchia vámpolitikája számára készült, a minimális gabonavámok révén csakis olyan szerződések kötését teszi

lehetővé, amelyekben a külföldnek teendő kompenzációk javarészenek az osztrák ipari érdekből kell kitélnie. És e kiegyezés törvénybeiktatása nem tűr halasztást. A nemzetközi vámpolitika kötési a folyó év végével felszabadulnak, a külföld szerződnie akar velünk, vaskezével a szerződőképesség haladéktalan megszerzésének kényszere kopogtat ajtónkon, — s mi talán még csak hónapok múlva jutunk el, ha ugyan az idén egyáltalában eljutunk a kiegyezés tárgyalásához. S mi lesz vajjon a kiegyezéshez fűződő, a szó betű szerint vett értelmében életbevágó érdekekkel, ha a jövő esztendőre is kivívható hadügyi követelések kedvéért elmulasztjuk a vámközösség s a tarifa törvénybeiktatásának kellő időpontját s elveszítvén szerződőképességünket, egyszerre s az egész vonalon vámháboruba keveredünk? Maga ez eshetőség gondolata is iktózatot kelt lelkünkben, s magunkon is libabőr fut végig, midőn azzal a kérdéssel ostromoljuk az ellenzék lelkiismeretét: kész-e mindezekért a közvélemény s a történelem színe előtt a felelősséget elviselni?

De talán nem lesz ilyen tragikus a dolog lefolyása. Talán megkönnyül az országban Lengyel Zoltán s Gabányi Miklós, valamikor, úgy ősz felé s szüret táján talán mégis visszanyeri a parlament munkaképességét. Akkor is súlyos, alig kiheverhető károkat okoz bizony az obstrukció. Mert a kiegyezést s kivált a tarifát amugy kutyafuttában kell majd elintézni; sebbel-lobbal, hamar végigmenni a vámtarifának ezernél több tételein, amelynek minden egyes porcikája e nemzet minden egyes polgárának vagy termelői vagy fogyasztói érdekét a legközelebről érinti. Bezeg, elkövetkezik akkor a katzenjammer az obstrukció olcsó mámore után; s emelygő gyomorral és szédülő fővel fog végigrobogni azon a gondos-

TÁRCA

Egy szegény kis öreg.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Abonyi Árpád.

Az olasz középtengeri társaság tulajdonát képező *Aldebaran* személyszállító gőzös július 13-án hagyta el Maltát; innen kezdve teljes gőzzel repült Tripolis felé, hogy a mintegy háromszáznegyvenkilométernyi tengeri utat — úgy hallottuk — körülbelül négy, vagy öt órával hamarabb futhassa be, semmint a menetrendben elő volt írva.

Olasz hajón sok minden lehetséges. Büszke nevének megfelelően az „*Aldebaran*” elsőrangú tengerjáró volt; hatalmas, keskeny, gyorsjárata, kettős géppárossal felszerelt kolosszus, mely óránként huszonhárom csomó sebességgel hasította végig a tengert, rangbéli előkelősége azonban éppen nem akadályozta aránylag fiatal kapitányát egy némely jól jövedelmező manipulációban, ami angol, német, francia, vagy akárcsak egy „*Adria*” hajón is, hallatlan dolog lett volna.

A „*Járat*” nyilván sovány pénzbeli eredménnyel kecsgetett. Raguzában mindössze mi egy-néhány dologtalan turisták szaporítottuk az alig hetven-nyolcvan főre tehető utasok számát. — Maltában valami tíz-tizenöt csokoládészínű arab jelentkezett, harmadosztályú podgyász gyanánt, és ezzel vége. Pár perccel az indulás előtt azonban egy hatalmas természetű, panama-kalapos ur rohant be a hajóhídon. Két rengeteg utitaskát cipeltet utána. A gentleman arannyal fizetett és rendkívül izgatottan látszott. Bronzszínű, kemény, fekete vonásairól szinte lesugárzott a türelmetlenség s valami benső, mély aggodalom — inkább félelem — mely egy-egy pillanatra majdnem eltorzította arcát.

Utítársam, egy szeretetreméltó főhadnagy, ki kéthónapos szabadságát tengeri csavargásokra szánta, mosolyogva csóválta fejét.

— Ugyancsak siet ez a derék örmény.
— Honnan tudod, hogy örmény?
— Látom.
— Inkább görögnek látszik.
— Görög is ennek az egyik fele, a másik — nagyobbik — fele azonban vérbeli örmény.

Egy alázatos ábrázatu, szakállas kis öreg, ki fakó arcának végtelenül melegegdedt boldogságot kitejéző vonásainál már a raguzai kikötőben is magára vonja figyelmünket — most odalépett hozzánk s szerényen előrebocsátta, hogy őt Mayernek hívják, megerősítette barátom állítását.

— Sok dolgom volt szamosujvári kereskedő koromban az örményekkel — mondotta nevetgélve s engedelmet kért, hogy társaságunkban maradhasson — megerőztem őket már mérföldről. Erről a „drómó” örményről különben azt is le-érzem, hogy kereskedő és gazdag ember.

— Hát ezt miből sejtí, Mayer ur?
— Abból, könyörgöm — válaszolt, szemével eszipentve a vidám kis öreg — mert ezüst-órája van. Ha szegény örmény lenne, okvetlen aranyórája volna.

Ez az eléggé eredeti megfigyelés, úgy látszik, csakugyan bevált. Rövidvártatva ugyanis észrevettük, hogy az izgatottan ide-oda sétálgató fekete ur karofogta a kapitányt s oly eleven gesztusokkal, hogy már-már azt lehetett hinni, mellbelői a komolyan figyelő tengerészt, valami tíz percig magyarázott neki. A diskurzusból egy árva szót sem érthettünk meg. A fekete ur jó messzire, egészen a szélfogók kürtök mögé hurcolta a fiatal kapitányt s elég halk hangon beszélt arra, hogy kíváncsian figyelő főleink munkája kárba vesszen.

Aztán láttuk, hogy a kapitány bólint, kezét fog az örményvel és mindketten bevonulnak az obédőbe.

— Üzletet kötöttek, — mosolygott huyor-gatva a kis öreg, — gseit gemacht...

— Hát ezt meg hogy érti, Mayer ur?
— Ugy én azt, kérem, hogy az örmény valami seftet csinált a kapitány urral, különben nem állott volna vele szóba. Tetszik tudni, az örmény nem szokott ok nélkül diskurálni. Azonban ha üzletről van szó, nincs az a darálógép a világon, mely ő véle kiállja a versenyt. Merthogy, könyörgöm, engem is „kiskuráltak” Szamosujvárról. Ki bizony, szóru-l-szóra! Holott én is tudom a médját, — én is üzletember voltam, én is kerepeltem... Gott! de hogy kerepeltem, hiába... El kellett mennem. Nem lehet ezekkel birni. Kiskurálják ezek még a sziklából is a vizet — hátha aranyról, hasznról, üzletről van szó! Ráadtam én, könyörgöm, még arra is a fejemet, hogy megtanultam örményül — mégsem boldogultam. Drága leányaim — tetszik tudni, két lányom van — eleget mondták, hogy papa így... papa úgy, ne kinjlődjam, ugyanis csak be kell zárni a boltot. Oh, Gott!... Csakugyan, igazuk volt a lelkeimnek. Két esztendő se teit bele és úgy megrohantak a hitelezők, hogy moccanni sem tudtam. Aztán bezárták a boltot. Aztán mindent elvittek. Aztán felköltöztem Pestre a Fecske-utcaiba, igenis... abba. Oh, be szegény egy utca az, könyörgöm, szinte szegény! De mit tehettem? Elni kellett, valahogy, rongyosan, de kellett... Nem igaz? Tehát pálinkamérest nyitottam, hitelbe... abba. Van egy távoli rokonom, Adolf Mayernek hívják, — az küldött háromszáz frankot, azután megint háromszázat, azután megint kettőt.

— Frankot?
— Igenis, frankot — intett boldog mosoly-lal a kis öreg, — rokonom, Adolf Mayer — kereskedelmi ügynökséget tart Tripolisban... ott, igenis, Tripolisban, ahova megyek. Más egyéb rokonok hiján ugyanis neki írtam meg, hogy két leányommal idestova az utára kerülök — s a

lekiismeretes és lassu munkát igénylő feladaton az a parlament, mely drágahónapokat vesztegetett el badarságok elhadarásával, üres szórakozkodásokkal, igazán nagy nemzeti érdekeknek néha bohózatok, léha módon való hangoztatásával. S még eme legjobb esetben is mekkora kiszámíthatatlan politikai és erkölcsi kárt okoz nemzetünknek az, hogy a komoly viszonyok között, kényszerítő ok nélkül felidézett harcoknak keserőségei és időpazarlásai kedvetlenségét és bizalmatlanságot keltettek Magyarországra iránt azokon a helyeken, amelyeknek rokonszenve és bizalma rendkívül fontos reánk nézve: a trón régióiban s a külföldi közvéleményben.

Ezzel a perspektívával szemben valóban kevés felemelőt találhat, az ellenzék Eötvös Károlynak ama biztatásában, hogy hiszen az 1839-diki országgyűlésen tizenegy hónapon át obstruált az ellenzék, hogy ez ellenzék vezérének Deák Ferenc volt a neve. Magához a tényhez is fér szó. Mert az ellenzék akkor már jóval a tizenegy hó lefolyása előtt engedett a rideg obstrukcióból s mihelyt a korona részéről az előzékenységre némi jeleivel találkozott, azonnal belement a királyi proposíciók legsürgősebbjeinek, ezek között az ujonctaléknak is a tárgyalásába. Csak annyit tett meg óvatosságából, hogy izeneteit a főrendiházhoz nem küldte át mindaddig, míg a király a sérelmek legbántóbbját — a Ráday Gedeon személyében a szólásszabadságon ejtett sérelmet — nem orvosolta. Ezt Eötvös Károly bizonyára épp oly jól tudja, mint mi; de a precedens nem lett volna alkalmas precedens, ha a törvényi valóságot a maga egészében tárja fel. Az analógia különben is sántít. Mert az 1839-iki ellenzék, s ennek élén Deák Ferenc, a jogtörés valóságos rendszerével, a magyar alkotmány sarkalatos tételeinek érzékes megmontásával találta magát szemközt. A Ráday Gedeon esetében meg volt támadva az országgyűlés tagjainak mentelmi joga; a Wesselényi Miklós esetében meg volt támadva a szólásszabadság; a Kossuth Lajos esetében meg volt támadva a sajtószabadság; a Lovassy esetében meg volt támadva a védelem szabadságának joga. Mindezek a tények tehát a kormányzat zsarnokságát és a nemzeti alkotmány érzékes felforgatását bizonyították. A Deák Ferenc obstrukciójának tehát megvolt az alkotmányos jogosultsága. S ezen-

kívül Deák Ferenc nem a többség ellen obstruált, mert hiszen a Karok és Rendek tábláján az ellenzék volt a többség; hanem a nemzet alkotmányos jogainak védelmében szegült a királyi kormányzati követelése ellen. Senki sem állítja, Eötvös Károly sem, hogy a mai viszonyok megegyeznek az akkoriakkal. Ennélfogva nem vonhat senki, nem vonhat Eötvös Károly sem a Deák Ferenc 1839-iki viselkedéséből következtetést a mai okatlan obstrukció jogosultságára.

ORSZÁGGYŰLÉS

Budapest, március 5.

Kivirágzott a karzat, mert híre járt, hogy a vajda beszélni akar. Nagy publikuma van neki és gyönyörű publikuma. Annyi szép asszony még talán sosem volt együtt az új Ház karzatán, mint ma. Egész szépségversenyt lehetett volna rendezni.

Maga a vajda ma nem várattat magára sokáig. Fekete ruhában járt a folyosón s látszott rajta, hogy vár valamit.

— Beszélés? — fogták körül a szélbaliak.
— Beszél.

Aztán ment a jó hír mindenfelé. S mialatt völgyben és karzatok csokorjában beszéltek, hogy mindjárt sorra kerül Eötvös Károly, ő maga leült egy esősebb folyosó-fülkébe olvasgatni kezdte gróf Andrássy Gyula és gróf Tisza István beszédeit. Megkérkezte azokat azokat neki szolgálatkész szellemek. Keresztüljutott a megjelölt helyeken s észre sem vette, hogy mennyien figyelik, miképpen készül a vajda. Ha mosolyogni látta, azt mondták: „eből sláger lesz!” Ha megcsóválta széd, kerek fejét, azt mondták: „no ezt összetör!” De mohón figyelte a folyosó, mint szép asszony volna öltözködés közben.

Tizenegy órára a vajda elkészült. Eldobta a mások beszédeit s bement a terembe, hogy a maga beszédét rakosgassa ki.

— Itt van a vajda! — hangzott a suttogás végig a karzaton.

De még akkor a bajai követ, Reich Aladár beszélt. Szimpatikus, formás szónok, aki nem arra készült, hogy a vajda előtt egy kis időt eltrécseljen, hanem igazán szolgálatot akart tenni az obstruáló pártnak. Harmadfélórás beszédhez hordta össze az anyagot, s az ő harmadfél óráját becsülettel le is örölte. Beesülettel — mert tegnap vagy

Mayer ur nem volt a fedélzetén. Nem is került elé, csak este nyolc óra után, midőn már a vacsora örömein is tulesünk s egybehangzón konstatáljuk, hogy az *Alabaran* pár óra óta sokkal gyorsabban tempóban vágja acélos orrát a vízbe, mint eddig. Nyilvánvaló volt, hogy négy-öt órával hamarabb fog Tripoliszba érkezni, semmint — mondom — a menetrend előírja. Hogy a gépek nem maguktól lódtak neki a sebesebb munkának s dörgő, mély bummogással nem ingyen hajtották gyorsabban a hajócsavart — az világos volt, mint a nap, pedig az még este fél nyolc órakor is ugyancsak világos volt.

Talánál nem tudván, a német származású vitorlamestert szólítottuk meg.

— Ugy látszik, uram, hogy gyorsabban haladunk?

A német elmosolyodott, szeme szegletéből titokban felénk sandított, de, úgy látszik, nem volt megelégedve a vizsgálatnál, mert tagadót mozdulatlat rágogatta fejtét.

— Nem, uraim — válaszolta egykedvűen — csak úgy, mint eddig.

— Miért hazudott, — az ő titka volt. Kára elvégre senkinek sem lehetett a dologból — inkább haszna. Ha az örmény nábobnak oly ékeletlenül becses volt az a négy-öt órai különbség, hogy e pár óra kedvéért jó mélyen belenyult a zsebébe — a többi utasnak is csak kedves lehetett, hogy néhány órával kevesebbet kell a mind-egyre elviselhetetlenebbé váló hőségtől szenvednie.

Nyolc óra után vörös fénypárában hunyt le a nap.

Utolsó, tüzes sugarai széles pásmákban feküdtek végig a tengeren. A levegő remegett a forróságától.

— Esőt, Uram, esőt! Vagy bár egy kis szelet.

— Kommt schon a Donnerwetter, meine Herren, — biztatott áthaladóban a vitorlamester s becsületos, putók német arcán valóságos atyai jóindulattal tette hozzá, hogy úgy éjjeli tizenegy óra tájban megjön az eső is, a szél is — csak

tegnapelőtt, de bármikor, tapssal és éljenzéssel honorálták volna szolgálatát. Ma azonban soknak felálták önfeláldozását, mert a vajdát várták. Ma kevesebbrel is beérték volna, hogy a vajdának jusson több ideje.

Néztek is a vajdát, hogy győzi-e türelemmel. Volt olyan is, aki azt mondta:

— Ha sokáig várják, még meggondolja magát a vajda.

Valósággal őrizték. Eötvös pedig fáradtan ült a helyén s úgy tetszett, megsínyli, hogy a szokottnál korábban kellett fölkelnie. Sokszor ásitott s egyre nézte az órát. De egyik félóra múlva másik után és Reich Aladár csak beszélt. Már egy óra volt s Reich Aladár még mindig beszélt.

A vajda már behunyta a szemét.

Egy óra után, mikor végre sorra került Eötvös Károly, hihetetlenül rokonszenves érdeklődés fordult feléje. Igazán minden szem rajta csüngött. Még tán a szolgálk is besettenkedtek az üvegajtókhoz, hogy hallják a vajdát. Minden is volt még ekkora légvonlat a t. Házban.) Ném zugból figyelmes hallgatóság leste az eseményt s férfiak, asszonyok, leányok talán a sóhajtsárról is megfélekedtek, intenteque ora tenebant.

A vajda beszélni kezdett. A rátpadó szemek delejes hatása mégis fölűdithette, mert friss és eleven volt, mikor a bevezető mondatokhoz át-esett. Az ő saját fordulatát, kedvesen közvetlen ötletei is hamarosan előkerültek s mikor a nagyhatalmi kérdésen úgy esett át, hogy „én se tudom megmondani, micsoda, maguk se tudják, hát hogy lehessen róla vitatkozni” — az első kellemes derűtség előmúlt a t. Házban. Még azontul is mosolyogtak egy-egy csipkedésén, nem-bántó maliciáján, őseredetű ötleten, de lassankint erőt vett rajta a bágyadság s még alig beszélt egy órája — obstrukciós fogalmak szerint elenyészően kicsi idő — már beadta határozati javaslatát.

A szélsőbal azt képzelte: a vajda is úgy tesz, mint mások, akik a határozati javaslat után kezdenek csak igazán beszélni, de nem — a vajda leült.

— Halljuk! Halljuk! — kiáltották a vitarendezőket ijedten.

Még csak két óra volt.

— Halljuk! — kiáltották a följegyzett szónokok, akik már abban reménykedtek, hogy ma nem kerül rájuk sor.

De a vajda leült visszavonhatatlanul s az ellenzék — eltelt közben jó három perc — belátta végül, hogy akkor hát éljeneznie kell. És meg-

türelem. Olyan szél lesz itt tizenegy óra körül, hogy táncolni fog bele az egész világ! Tehát — türelem. Csak meg ne bánjuk.

Napnyugta után tizenöt perccel opálos felhomály borította be a tengert. Néhány kilométer-nél messzebb a legjobb táveső sem tudott e forró homályon átfurakodni.

Ez aztán még komiszabb állapot volt, mint a nappali.

A lassanként elhatalmasodó apathiából még a fecsegő kis öreg boldog arca is összefüggéstelen, kapkodó, de elég jóízű bőbeszédűsége sem riasztott föl, mert nem jött át hozzánk a fedélzet másik oldaláról, ahol valamivel nyolc óra után az örmény nábobbal kezdett diskurálgatni örmény nyelven.

Látványának elég furcsa figura volt vézna természetű, öszülök, ritkás szakállával a herkulési természetű, negyven-negyvenöt évesnek látszó örmény mellett, ki az élénk, nevetgélő kis öreggel — úgy látszik — szívesen elbeszélgetett fájának nyelven.

A beszélgetés mindegyre hangosabb lett.

Nem igen érdekelt, de rettenetesen unatkozván a magyar, még arra is ráfanyalodik, hogy két vad-idegen ember beszélgetését nézgesse, megérteni ugyanis egy árva ígét sem tudunk a sebesen perdülő örmény nyelvből, azon egyszerű oknál fogva, mert egy szót sem tudunk örményül.

Pár perc múlva láttuk, hogy a kis Mayer már nem nevetgél, hanem toporzékol. Valósággal ugrált, mint egy bakkeske. Es kiabált, hevesen, tiltakozva, szinte rikácsolt. Miért? Nem tudtuk, persze, azt sem. A fekete ur először láthatólag meghökken, csitítani próbálta a kétségbesetten toporzékoló kis embert, azután ő is megrege jött és nyilván valami csunya gorombaságot vághatott a kis Mayer fejéhez, mert az ebben a pillanatban ököllet ment neki s ha az ordítására mindentelülről összeszaladó matrózok és utasok vissza nem tartják — megrohanta volna.

Nagy kavarodás támadt.
A nábob dühösen magyarázott. Kiméletlen, durva, nyers hangja vágott, mint a kés.

jó Adolf... Gott! be derék ember, holott jóformán nem is ismerem — rögtön válaszolt és kért, hogy drága leányaim arcképét küldjem el neki Tripolisba, ismerni szeretné őket. Persze, hogy elküldöttem! S persze, hogy nemsokára postára tette a pénzt a jó Adolf és én nem kerültem leányaimmal az utcára, hanem megnyithattam a pálinkámreést. Nem igen ment biz az ott a szegény Fecske-utában, sokat nélkülözöttünk, de élünk. Nem koldultunk.

A közös ebédhez hívó harangszó itt megszakította a bőbeszédű kis öreget.

Levönultunk az ebédőlebe.

Ott azonnal feltűnt, hogy a kapitány mily lekötözött udvariassággal iparkodik a „drómoz” természetű fekete ur kedvében járni. A többi husz-huszonkét elsőosztályú utas egyszerűen nem is létezett. Bár igaz, hogy a kétszáz személyre tervezett fényes étteremben meg sem látszott az a néhány ember. A fekete ur azonban ugyancsak meglátszott. Még mindig izgatott volt, de már vidámabb. Arcán elismultak a sötét redők. Szája megegyhült. Élénken, jobb kedvvel diskurálgatott a kapitányynal, kinek minduntalan vállára veregetett. Oly illetlen tempó, amit csak egy nábob engedhet meg magának.

— Bizonyos, hogy roppant gazdag... sugta Mayer ur.

Délután oly nyomasztó hőség nehezedett a tökéletesen mozdulatlan tengerre, hogy a rendes ebédutáni szundikálásról szó sem lehetett. Irgalmatlanul bőven verejtékezett kabinja szűk — s még hozzá: bársonyos — kalikájában a magyar. Szinte beletompultunk. A halántékokban zug a vér, mint a malom; — a kéz nedves, a szem le van ömözva és mégsem annyira nehéz, hogy elfogadjá az álmot. Mindent egybevetve: cudar állapot forróbb a gőzfürdőnél.

Tehát — ki!

Fenn a fedélzetén is szikrázott a hőség s a levegő megtelt kátrány- és szurok-szaggal, — valami gyenge légáramlás azonban mégis érzett.

eljente a vajdát, mikor már régen bevégzte beszédét. Hát ez bizony egy kis csalódás volt, Eötvös Károly csak a maga s nem az obstrukció kedve szerint beszélt.

— Nem volt jó hangulatban! — konstátálta a t. Ház oszlofőiben, mert azt talán mondani sem kell, hogy Boda Vilmos beszédére nem maradtak ott, akik a vajdát akarták hallani. Már pedig mindenki a vajdát akarta hallani...

A képviselőház ülése március 5-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Tallian Béla.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, báró Fejérváry Géza, Cséh Ervin, Pócs Sándor.

Tallian Béla elnök: Megnyitva az ülést, felvissák és hitelteliségi a tegnapi ülés jegyzőkönyvét.

Elnök: Jelenti, hogy báró Kaas Ivor képviselő megválasztása óta 30 nap eltelt, miután elene panasza nem történt. Báró Kaas Ivor képviselő véglegesen igazoltatik. Bemutatja a Hatvanban tartott négyülésen Malatinszky György, Mogyoródi és U perint községek polgárainak Rakovszky István, — Nagy Zsenyie és Kis-Mákfa községek polgárainak Buzáth Ferenc, — Somlyóvársárhely község polgárainak Zboray Miklós képviselő által beadott kérvényeit a katonai javaslatok ellen. (Éljenez a szélsőbaloldalon.)

Levitették a Ház asztalára és az elmltet törvényjavaslatokkal együtt fogtak elintéztetni. Együttel elrendeli a Ház, hogy a kérvények kinyomassanak. Bemutatja a szatmarmegyei pénzügyi tisztviselőknök Domahidy Elemér, a háromszékvármegyei tanfelügyelőség személyzetének Szóts Pál — a zágrábi pénzügyigazgatóságnaál alkalmazott állami végrehajtóknak Dedovics György, — az edényi adóhivatal tisztárainak Baghy Béla. — a trencsényi pénzügyigazgatóság számvonó-osztályának Baross Jusztin képviselő által beadott és a tisztviselők fizetésének szabályozásáról szóló törvényjavaslatra vonatkozó kérvényeit.

Elnök: Az elmltet törvényjavaslatokkal való együtltes tárgyalás végett kiadtnak a pénzügyi bizottságnak.

Beltitka Béni, az állandó igazoló bizottság előadja: Jelenti, hogy a bizottság a Magyar-Csékén megválasztott Papp Sándor és Ujbanán megválasztott gróf Wickenburg Márk képviselők megbízóleveleit rendben találta.

A képviselőket a szokásos 30 nap fenntartásával igazolják.

(Az ujoncjavaslat.)

Reich Aladár: A honvédelmi miniszter beszédelv fogja közik első sorban. A miniszter felfogása a katonai állomatt jelenteli a maga rideg valóságában.

Endrey Gyula: Gonosz teória!

Reich Aladár: Ebből nem kár. (Ugy van! Ugy van!) A szélsőbaloldalon. A nemzet inkább hasznosható intézményeket kér. Aligha gondolták meg ezt komolyan, mikor e javaslat indoklásán dolgoztak. Az európai helyzet nem jelent veszedelemet mutatják ezt a külföldi uralkodók trónbeszédét, a külföldi parlamenti elhangzó nyilatkozatok. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) A többi európai államnak van expanzív politikája, de megszűntek hódító állam lenni.

Ezek az érvényesülni nem tudó népenergiának

— Hazudik! — ordította a kis örög, szinte sirva.

No, ezt már megértettük. S megértettük — helyesebben szólva: megérteni véltük — a fekete urat is, ki most kirántott kabátja belső zsebéből egy fekete bőrtárcát s előkeresve belőle egy női fényképet, odavágta a kis Mayer lábai elé. Azután megfordult és káromkodva, felindultan, fenyegetőzve hagyta faképnél a gyülekezetet, mely lassanként széteszszolva, még sokáig találgatta az alig pár perc alatt lejártszó botrány okát.

Mayer ur szintén eltűnt a fedélzetről. Mindössze azt láttuk, hogy fölkapta a lábai elé dobott fényképet, markába szorította és eltámasztotta.

Valószínűnek látszott, hogy ő húzta a röviddebet s a hallatlanul goromba nábobnak alighanem igaza volt.

Miben? Nem tudhatjuk. Igaz, hogy a kíváncsiság sem vetett föl valami nagyon. Miért kiabált és gorbombakodott egymással két idegen ember — elvégre sokkal jelentéktelenebb és hazszontalanabb dolog, sembogy érdemes volna rá öt percnél több időt vesztegetni.

Sokkal jelentősebb esemény volt, hogy esti tíz óra felé csakugyan megindult a várva várt szerel s a tenger nyugtalankodni kezdett. Hála érte az alkotónak — egyszerű fölélegzettünk! Mohó kortyokban szivtuk a hirtelen hűvösre váló levegőt s a keserves verejtékezés sulyos óráit úgy semmiféle ígéret nem lett volna elég csábító arra, hogy elhagyva a fedélzetet, lemondjunk a fölfrissülés és újraszültes ó ritka gyönyöréről.

A német vitorlamester jól jövedelített, — tízenegy óra tájban a matrözök már szaladgálni kezdtek; a kapitány fenn volt a hidon, azután eltűnt, azután megint fenn volt a hidon. Éles sípjelk szivtoztak a levegőben. A gépek fokozott erővel dolgoztak: Mind a négy kémény csak úgy ontotta a szikrállalleggekkel vegyest kidőlő vastag fekete köszénfüstöt. A hajó rept, mint a sirály.

Tetszett a mulatság. Legálább mutattuk, hogy tetszik. A retirálást szögyltem elkezdeni,

keresnek működési teret. Nekünk ez nem lehetséges. Ha végignéznünk gazdasági életünk szomorú állapotát, látjuk, hogy mennyi tennivalónk van még nekünk. A többi nemzetek megtalálják hadseregeik szervezéséert a viszonzatszolgálatot, de mi véderőnk lejtésével nem érünk semmit. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Mutaja a kínai expedició.

Kubik Béla: Ott van a krétai blokád!

Endrey Gyula: A boszniai okkupáció!

Reich Aladár: A nemzeti kívánalmak érvényesüését az uralkodóház hatalmi, birodalmi politikája nem engedi. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Onánítás az, ha 1867 után Magyarország szuverenitásáról akarunk beszélni. Az ország nem képes betölténi azóta hivatását, degradált állam lett. Neveit való, hogy a népöltség elismerése után most egy önálló nemzet alávessé magát egy uralkodócsalád politikájának. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Madarász József: Akkor is gonosz volt.

Reich Aladár: Magyarország részére kártékony a két állam közti kapcsolatot, amit éppen ez a javaslat bizonyít. Honnan vette a miniszterelnök azt a bátorságot, hogy ilyen javaslatokkal a l. elő amelyek veszélyeztetik az alkotmányosságot? Miért nem vette elő a miniszterelnök kiváló beszédű képességét? Ha a miniszterelnök nem világosította fel a katonai kormányt a követelés lehetetlenségéről, akkor nem méltó a kormányzásra. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Vonia je a miniszterelnök a konzervációkat és ne vezesse tovább az ország kormányát. (Égy hang a szélsőbaloldalon: Jöjjön ide hozzánk.) Szuverén semmibevevése a magyar államiságnak az, hogy ilyenkor mernek előállani ilyen súlyos javaslatál, amikor sok más téren sok a csalesedni való. Ha lett volna valami rendszerünk, amivel el tudtuk volna a l. elni aggodalminkat, nem tehetjük ezt a Reichsrathban elhangzott beszédet után. Ezek a beszédék igazolják a függetlenségi párt álláspontjának igazságtát. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Felhoz nehányt ezekből a beszédekből. Ezek visszautasítást képeztek a nemzeti követelésekkel szemben. A katonai kormány minőzál érzékenységgel zárkózik el ezen követelések előtt.

Polémizál Tisza Istvánnal. Gyakorlító-e a mi nagyhatalmunk belolytást a Balkán-félszigeti viszonyokra? Sem az orosz-török, sem a szerb-bolgár háboruban nem mozgósított Ausztia-Magyarország. Talán a krétai kormányzás fellállításában lehet látni a nagyhatalmi állás eredményét? Látszik, hogy nincs semmi szükség erre a nagyhatalmi állásra. Mi olyan helyet tölthetünk be Európa közepén, mint Sráje.

Thaly Kálmán: Ez lenne a helyes!

Reich Aladár: Más hazát tanitanak szeretni a katonaságnál, mint amilyet mi szeretünk!

Kubik Béla: Haynau és Vaterland!

Thaly Kálmán: Haynau és Jellasiich! (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Reich Aladár: Ha Andrássy Gyula úgy találta, hogy a hadseregből proskribálva van a hazaszeretet, akkor meg kellett volna tagadnia a javaslatot való hozzájárulást. (Éljenez helyeslés és tetszés a szélsőbaloldalon.) Határozati javaslatot nyújt be, amely szerint határozza el a Ház, hogy addig is, amíg az önálló magyar hadsereg fel nem állítottik, a hadkiegészítésre és szolgálati időre vonatkozó intézkedéseket a honvédelmi miniszter hatáskörébe utasítassanak. Utasítások a kormány, hogy nyújtsjon be ilyen irányban törvényjavaslatot. (Helyeslés a szélsőbal-

— utításam, a főhadnagy sem mozdult a padról. Tehát várjunk.

Erés szélesapások vágódtak végig a fődélzetben. Egyszer csak, — meg is feledkeztünk már róla, — ott állt előttünk a kis örög Mayer, mint egy meszebeli rém. Valamelyest hasonlított is a mesék konvencionális rémeihez. Szakálla, alakja, sorvány, fakó arca, pislogató, szürke szemei, hangjának kopott tompasága határozatosan elősegítette az illúziót.

— Vigyázzon, Mayer ur, — lesodora a szél.

— Nem kár, könyörgöm, nem kár, — dörmögte szomorun az örög, — csak az kár, hogy mindig becsületes ember voltam és most már nincs semmi keresni valóm Tripolisban, ahová megyek... Tán nem is megyek... Mert most már — minek? Bár igaz, hogy ha nem hiszek Adolf Mayernek, a gazembernek, és nem engedem meg, hogy nyomorult leányaimat magával vigye Tripolisba, — még most is becsületes ember lennék. Szegény, mint a kutya, de becsületes. De nem tudtam, hogy ki Adolf Mayer... Nem tudtam, hogy disznó... az! Verje meg az isten!

A dolog meghökkentett. A kis örög sirt. Vézna melle kinosan emelkedett, szája mozogott, ujjai görbös erővel kapaszkodtak a korlátába.

— Most, igenis... most véletlenül, ettől a tripoliszi gazdag bitangtól tudtam meg igenis... véletlenül, hogy ki ott Adolf Mayer és mik házában leányaim. Ilyen rokon, mint ez... mint ez... Mint ez a disznó... Oh Gott, miért is nem döglök meg...

Szegény örög, — olyan keservesen sirt, hogy belerázkódott egész teste. Oszintén megszajnáultuk, — vigasztalni azonban ki merete volna?

A lehetetlen vigasztalás helyett hamarosan jó északát kívántunk szegénynek és elhagytuk a fedélzetet. S aztán, alig pár perc múlva, midőn a lépésekhez értünk — nem éreztünk meglepetést, midőn a szél bömbölésén keresztül is meg lehetett hallani a német vitorlamester হাসany kiáltását:

— Hollá: Mann über Bord!

dalon.) A javaslatot nem fogadja el. (Éljenez helyeslés a bal- és a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Az ülést 10 percre felfüggeszti.

Szünet után.

(Az elnöki széket gróf Apponyi Albert foglajja el.)

(Eötvös Károly beszéde.)

Eötvös Károly: Sietek kijelenteni, hogy a napirenden lévő törvényjavaslatokat én a részletes tárgyalás alapjául élen fogadom. (Éljenez helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Ambár már melyen benne vagyunk az e lelett való eszmegserében mindamellet kötelesemegek tartom a magam elhatározása indokait lehető röviden előterjesztini. (Halljuk! Halljuk!) Közjogi és jogi oldalról is fejtegették a kérdést és én, álláspontomnak indoklására, szükségemnek tartom megjegyezni, hogy a mi álláspontunk közjogilag egészen helyes. Mikor hallok szemrehányásokat a tuisó oldalról, amelyek szerint itt a házbábitásokkal való visszaélés történne, obstrukció és én nem tudom mi minden, én azokat a szemrehányásokat alaposnak nem fogadhatom el. Törvényhozásunk történetéből megkísieriem bebizonyítani, hogy az ellenzék máskor is ilyen álláspontot foglalt el, ha arra fontos okai voltak. Megtagadta nem pár hónapon keresztül, hanem egész esztendőn keresztül, megtagadta nem kisebb ember vezetése mellett, mint aminő volt Deák Ferenc. Akármir történt 1867-ben, bármíny magyarizátot fözött abhoz, vagy annak egyik-másik részéhez bárki, egy dolog bizonyos, az t. i., hogy az 1867. évi XIL. törvényekknök, annak a híres kiegyezési törvényekknök a 12. szakasza a nemzet számára biztosította azt a jogot, hogy a magyar hadsereg idónkinti kiegészítésének és az unoknok megajánlásának jogát, a megajánlás feltételeinek és a szolgálati időnek meghatározását, ugyszintén a katonaság elhelyezését, előmelzését illető intézkedéseket, az addigi törvények alapján mind a törvényhozás, mind a kormányzat körében az ország magának tartsa fenn.

A képviselönek mindig jogában áll a megajánlást feltételekhez kötni. Többet mondok, ez a jog egyváltal a nemzet képviselő részére a legelsőrendű köteletség, (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon) ugy közjogi szempontból, mint pedig a hazafisásg szempontjából. Es így ma a képviselőház és ennek az része, amely ezen az oldalon ül, nem tesz egyebet, mint hogy a nemzet képviselőtöknek ösidóktól fogva fennálló és jogosan soha kétségbe nem vont jogát gyakorolja.

Az a kérdés, hogy az ország jelen helyzete szerint, a politikai, közjogi viszonyok mai állapotában, a hadsereg mai állásában eléggé indokolt-e az, hogy a nemzet feltételeket kössön abhoz, hogy az unjoneletszomtt felemelje és az ugynevezett véradót önmagára nézve sulyosabbá tegye? De meg ezt a kérdést is megelőzi az a másik kérdés, vajjon a kormány tudta-e kellőképpen indokolni, hogy miért szükséges mulhatatlanul az unjoneletszomtt 15,000 íóvel való emelése. Az előterjesztett javaslataiban nem tudta, ott egyébről nincs szó, mint pusztán katonai műszaki indokokról. Azt hiszem, nincs ebben a képviselőházbán ember, akit pusztán ezen indokok meggyöznöknek arról, hogy ez a követelés jogos s amopos s ennek teljesítése elmaradhatatlan. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Nem is hiszi a t. kormány és párta sem, hogy ez így volna, mert ha hinné, akkor nem vállalkozott volna a szabadelvűpárt két kiváló tagja: gróf Andrássy Gyula és gróf Tisza István arra, hogy megkísértsék egyéb indokokkal is támogatni ennek a törvényjavaslatak helyességét, egyáltalában nem vállalkoztak volna arra, hogy egészen sulynekül és helytelen indokokkal törekedjenek erősíteni azt az álláspontot. (Éljenez helyeslés a szélsőbaloldalon.) Elég okos férfi mindkettő, ha szól, bizonyára jól megfontolja, amit mond és ha javasol valamit, azt is jól megfontolja és mindkettő elég komoly arra, hogy egészen hiábavaló indokokkal ne álljon elő a kormány javaslatak védelmére. De olyan sütkészesnek láták ezt a védelmet, hogy még egészen hiábavaló indokokkal is előálltak.

Mind a kettő hivatozott a nagyhatalmi tekintetre. Nagyhatalmi állás alatt azt értené az ember közönséges józan észszel, hogyha én, mint hatalom, háboruba keverednem valakivel: akkor vagyok én nagyhatalom ha én őt megverem. (Általános éljenez derűtség.) Ez a közönséges józan létfogás. (Halljuk! Halljuk!) Sőt tovább megyek. (Halljuk! Halljuk!) Ha a katedrális elmék mindig helyesen dolgoznak, akkor ez volna a tudományos meghatározása is. Hanem hát a katedrális elmék nem mindig dolgoznak rendesen (Derűtség. Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) és a magasabb katonai elmék sem. (Derűtség és helyeslés a szélsőbaloldalon.) Bizonyos az, hogy a mi hadseregünk, amelynek különös vitészetét és húségét sohasem vontam kétségbe, — nem is vonom, csak csodálkozom rajta — (Derűtség), mely hadsereg húségben és vitészetben a világ egyetlen hadserege mögött nem maradt el, a legnagyobb hadjáratakat pár száz év óta mindig elvesztette. (Derűtség a szélsőbaloldalon.) De akármint jelenszen az a nagyhatalmi állás és érdek, azért sem az országnak függetlenségét, sem az ország poztárainak jóletét, sem fájunk önértéztét semmi körülmények között feloldozni nem fogjuk. (Éljenez helyeslés és taps a szélsőbaloldalon.) Mert ha mi ezt a három dolgot engedjük a nagyhatalmi érdekből vagy állásból, vagy nem tudom, miből érteneti, akkor a nagyhatalmi állás tényszói közül az elölegedt, nyugodt, boldog és erős Magyarország kiesik. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Tessék e nélkül nagyhatalomnak lenni a Habsburg öröknek. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Próbájak meg! Tessék megpróbálni!)

Hivatkozás történt mindket igen tisztelt képviselőtársam részéről a balkáni dolgokra is és Macedóniára is. Azok az indokok, amelyek erre nézve lehottak, fontosak lehetnek idővel, talán később és fontosak lehetnek ma is Macedóniára. (Derűt-

ség a szélsőbaloldalon.) De nálunk ma nem fontosak, nem is időszerűek. Sőt azon előterjesztés szerint, amelyet legközelebb az igen tisztelt miniszterelnök ur telt, azok a maccedónai állapotok nem is oly komolyak, hogy éppen minkünk kellene az évi utócsalást tizenöt ezer fővel lélelni. Beszéltek az ellenértekről. Bevallom, hogy én nem vettem észre, hogy azok, akikkel egy közögi és államgöni nézetet követni van szerezősem, bejelentek volna abba az alkudozába, amelyről itt szó volt. Bizonyos ellenértekek, bizonyos feltételek, amelyeket a t. honvédelmi miniszter ur két osztályba sorozott, t. i. azon osztály az egyik, amelyet ő és a kabinet már megfontolt, amely osztályt ék semmi becését nem látom és az a másik osztály, amelyet a t. kabinet még nem fontolt meg és hogy mikor fog megfontolni, arra sem adott határozott terminust. Hat azokról, amiket még nem fontolt meg, ne beszéljünk. En majd legközelebb azokról, amelyeket már megfontoltunk. (Derűltség. Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.) Hát nem emlékszik a t. miniszterelnök ur, hogy amikor még kezdő politikusi volt, politikai pályája kezdetének kezdetén, már akkor ígérté a t. kabinet, a hatodik, hetedik minisztérium ó előtté, hogy ezt a büntető-törvényjavaslatot előterjeszti. Azóta a t. honvédelmi miniszter ur velünk együtt sok pályát bejárt. Sok kalendáriumot túlélt és minden évben megígérté annak a javaslatnak előterjesztését. És harmarék estendői folytonos ígértet után, most harmincharmadkor fordul elő, hogy ezt nemzeti vívmányként megadik nekik a 15.000 fónyi emelésért. (Derűltség a szélsőbaloldalon. Ugy van! Ugy van!) Hát, t. honvédelmi miniszter ur, beszéljünk ósintén, komolyan egymással.

Báró Fejérvány Géza honvédelmi miniszter: Na, beszéljünk! (Derűltség.)
Eötvös Károly: Lehet-e erről komolyan beszélni, ha 32 esztendő óta nem tudták megtenni? Hát lehet így a nemzet képviselődélve játszani? (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Azt mondja a t. miniszterelnök ur, hogy szavát adja, hogy ő megcsinálja. En felmentem az adott szó alól. Nem fogja megcsinálni, megígérendőm. Rossz kenyér a prófétakenyér. Jól van, mégis belebarapok. Nem fogja megcsinálni.

Szell Kálmán miniszterelnök: Nem azt mondtam, hogy megcsinálom, hanem azt, hogy beváltom, amit mondtam, amit itt ülök!

Eötvös Károly: Semmiesetre sem csinálja meg. De ha megcsinálja is, ezt ellenérték gyanánt, a nemzet részére vívmány gyanánt feltüntetni nem lehet. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Fapéz ez, amely nekünk nem jó, itt vádak emelkedtek sajtóban. Ausztriában mindenütt, hogy ezen az oldalon jól térnek ki gyorsan bevonnák a koronát a vitába. Hát védelmezni nincs jogunk a koronát? Hiszen védjük követeljük, hogy szava érvényre jusson. Kérvetelük, hogy józan parancsának a hadsereg előtt ne álljon és a kormányok ne akként intézzék ő felsége parancsát, hogy: lassan, lassan, lassan. (Derűltség.) Ó felsége 1893-iki rendeletének végrehajtása meg volna kezdhető minden irányban és a katonai büntető-törvénykönyv is, amelyről egy értesülő, hogy két nagy termet töltenek be a vonatkozó irott és nyomtatott javaslatok, amelyek 130 esztendő óta készülnek, nem is 35 esztendő óta megcsinálható lenne. Ha a t. kormány komolyan akarná, a katonai büntető-törvénykönyv tekintetében, hat hét alatt a világ elé hozhatott volna valami javaslatot. De még azt sem kísérik meg. Deák Ferencze hivatkozom. Azt mondta Deák Ferenc egyszerű, hogy századok serege, a sorsnak ezer csapása, százas családok már kifárasztották a nemzetnek egykor gazdag reményeit. Amit századok keserű csapásai lassankint megromlottak, azt egy pár, egy-két vizagáló szó egyszerre helyre nem állíthatja. Erre idő kell és tettek, nyíltszívűség, szeretet és türelem. Idő volna; hol vannak a tettek, t. honvédelmi miniszter ur? Hol van a nyíltszívűség, t. honvédelmi miniszter ur?

Báró Fejérvány Géza honvédelmi miniszter: Hol a türe em?

Fapp Zoltán: 370 esztendő óta folyton türeünk! (Mozgás jobboldal. Egy hang: Fapp Zoltán nem Eötvös Károly!)

Eötvös Károly: Hol a szeretet és a türelem a mi drága szövetségeseinkben? De ez a három ígértet nem is alkalmas arra, hogy a magyar nemzet bármennyi súlyt helyezzen. Még az a jelvény megváltoztatás sem bír előttem súlylyal. Sőt ósintén megvallom, nagy aggodalommal hallottam kivált a t. miniszterelnök urnak utolsó magyarázata óta. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Arról a jelvényről, a sárga-kele szinről és a kétéjű sárról, legalább mindenki tudja, hogy ez nem magyar, de hogy most kidöndöljön a t. kormány bölcsége valami olyan jelvényt amelyben a sárga-kele szín is benn legyen, a Götterballe is benn legyen, valami magyar is benn legyen és azt mondja, hogy ez legyen már most a magyar nemzetiségnek a jelképe, ettől jobban lélek, mint a kétéjű sárról. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)
Azt mondja gr. Tisza István t. képviselőtársam, hogy eddig a nemzet és a király nem értették meg egymást.

Gróf Tisza István: Nem eddig, hanem 1867-ig! **Eötvös Károly:** Nagy kérdés ez, mert a gondolatok és az érzelmeknek egész raja támad fel a hazafi lélekben és a kérdés az első és az utolsó szóig az vajjon igaz-e hát, hogy most már megértették egymást? Hogy felgöga a multat, igazságot kell neki adnom abban sőt oly erősen alakította meg egyik gondolatát, amelyhez történetírónk sem igen szoktak, amikor azt mondta, hogy az a hatalom, melyet Szent-István koronájával ruháztunk a magyar királyná, gyakran a magyar nemzet ellen lett felhasználva. É kérdés telt lehet tenni már ennélfogva is, hogy egy évszaki adat képes-e nagy világörismelési és sok századon át tartó törekvéseket egyszerre megváltoztatni. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

En legalább úgy látom, hogy Magyarországnak és a habsburgi monarchiának egymás iránt való relatív helyzete sem 1848 óta, sem 1867 óta gyökeresen nem változott meg. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) En úgy látom, hogy erőirányaink sem változtak meg lényegesen. hogy a magyar nemzet jóvoltul vágya ma is ugyanaz, törekvése ma is épp oly szent. Önérteléhez, nagyságára való törekvéséhez épp oly feltétlen joga van, mint 1867 előtt, még 1848 előtt volt és úgy látom, hogy a Habsburg-monarchiának másik részében a törekvések ma is azok, amik voltak száz év előtt meg kétszáz év előtt, meg háromszáz év előtt. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Igazán sajálom hogy gróf Andrassy Gyula és gróf Tisza István t. képviselőtársaim azt a beszédet olyan terjedelemben és irányban megtörtötték, amelyet itt ó Házban a kérdésnél emondottak.

Bizonyos, történelmleg kifejűdött, megerősödött, irizozatos mélységen gyökeret vert szellem van ma oda túl a mi drága szövetségeseink táborában, amely minden okos szót, mely Magyarországból felülük száll, meghunyászkodásnak tart, amely ha az ó terveiket itt akarja hangsúlyozni, azt a következtetést vonják le, hogy a magyar nemzet most már pühül, alkuszik, le akar ieküdni. (Egy hang a szélsőbaloldalon: Sokszázados tapasztalat!)

Ha nekünk a mi alkotmányunk jogot ad ahhoz, hogy mikor az utóncsalás telemeléséről és a hadsereg kiegészítéséről van szó, akkor a mi nemzetünk érdekében helyes, jogos szerény feltételeit meghatározzuk, akkor azt kérdem, mikor lehet arra alkalmazás idő a nemzet számára, mint most? Béke környezkei országunkat és szövetségeseink államátunkat, Ausztriát mindenben. Hatalmas szövetségeseink vannak.

Hiszen, ha az ilyen alkalmas időben, a lehető legalkalmasabb időben is elakusza ezt a maga jogát, attól lehet léni, hogy ezt a jogot időbb eltagadja. elévültnek tekintik. A honvédelmi miniszter ur csakugyan olyformán nyilatkozott nem egyszer a Házban, hogy a nemzetnek nincsenek olyan érdekei, amelyek a hadseregben ma is meg ne volnának védelmezve. Bocsnatot kerek, de mi ebben a véleményben nem vagyunk és nem is leszünk soha. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) És itt egy tanácsát gróf Tisza István t. képviselőtársamnak elgogodom. Ó azt mondja, hogy ne bánisuk azt a hadsereget, ne keserülsük el. Ez tökéletesen igaz. Mert hiszen saját faink is benne vannak. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) De ez nem azt jelenti ám, hogy ami helytelenséget, visszásságot, a magyar nemzet ellen való valóságos visszaélést és sérelmet találunk abban a hadseregben, hogy mi azt biralat és megállapodás tárgyává ne tegyük. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon és a szélsőbaloldalon.) Sok nemzeti érdekünk van nekünk ott abban a hadseregben. És én megvallom, hogy a t. honvédelmi miniszter úrtól sokszor hallottam már e kérdésben, hogy ott a magyar nemzetiség kelőképpen óva védre becslülve és tisztelve van. (Élénkmondás a szélsőbaloldalon.) De megvallom azt is, hogy egész é ténne összes jelenségei, amióta felnőttem, mindig ennek az ellenkezőjét bizonyították. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Nohát a mi nemzeti nyelveink megbecsülnk abban a hadseregben? (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Hatha azt a mezdőtűt vagy alföldi, vagy akármilyenvidéki és magyar embert, aki istennek legyen örök hála, még egy szó sem tud németül, (Derűltség a szélsőbaloldalon.) tíz évig mint tartalékos van ottbón, családós ember, három gyermek sir utána ha jegyvergyakorlatra rendelik be s akkor valami furcsa nyelveit azt hallja, hogy Stefan Kovács és erre azt találja mondani, amit az ó Istene az ó tudományává tett, hogy „itt vagyok”, becslületes képpel ezt megmondja, erre az a feletet, hogy: „Itt vagyok, gazember, hát be az áristomba.” (Hosszantartó derűlőség, tetszés és taps a szélsőbaloldalon.)

Oklosányi László: Ezt nem lehet eltagadni. (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Eötvös Károly: Neki németül kell azt mondania: „Hier”, mert hiszen megtanulhatja a kutya is a német nyelvet, az ember is megtanulhatja. (Derűltség a szélsőbaloldalon.) Egy hang a szélsőbaloldalon: Csak a kutyának való! De én, bocsnatot kerek, a t. honvédelmi miniszter urhoz, aki bősies, dicsőséges katonai pályát futott meg, mint félúhoz szókók, hogy hát egy magyar fiút szabad-e büntetni azért, mert csak a magyar nyelvet éri, becslületes magyar nyelvet mondja, hogy „itt vagyok”. Szabad-e megbüntetni azért, mert nem tudja mondani, hogy „Hier”, amiről még az óregapja sem tudja, mit jelent? (Derűltség a szélsőbaloldalon.) Hát megbecsülése az a magyar nemzetiség nyelvének? A mi nemzetiségünkhoz tartoznak a mi reményeink is a jövendőre. Kísértes csak meg az a magyar fiú a magyar nemzet igazi reményégszét hangoztati ebben a hadseregben! Hiszen nemzetiségünkhoz tartozik a mi ezerveres történeti dicsőségünknek az ópólasa. Kísértes csak meg az a magyar fiú az ó ezerveres magyar nemzeti dicsőségének az ópólasát! Ejsze ki csak a száján azt, hogy a tüzéradapródiskolának az udvarára a Hentzi-szobor helyére tegyék oda Zrínyi Miklós szobrát, mondjuk, mert Zrinyi volt akkora legény, mint Hentzi. (Derűltség. Egy hang a szélsőbaloldalon: A német császár is elismerte.) Ha el nem ismerte volna is, nagyobb volna! (Élénk tetszés és taps a szélsőbaloldalon.) Kísértes csak meg az a magyar fiú! Mi lesz azal? A t. honvédelmi miniszter jobban tudja, mi lesz mint én. Szomorú dolgot, retentő büntetés!

Báró Fejérvány Géza honvédelmi miniszter: En ezt csak most tanulom!

Eötvös Károly: Majd még lesz szerencsém valamire megtanulni. (Derűltség.) Hát akkor, amikor a t. honvédelmi miniszter ur mind azzal áll elő, hogy ott a magyar nemzetiség megbecsülnk és én lépten-nyomon, katonainkól is, másoktól is mindig az ellenkezőt hallom, mit következtetek én ebből? Azt nem, hogy a honvédelmi miniszter ur nem mond igazat, hanem azt, hogy a honvédelmi miniszter ur nem

tudja az igazat. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Báró Fejérvány Géza honvédelmi miniszter: Csak az elégedetlen elemek. (Nagy zaj és ellentmondás a szélsőbaloldalon. Élénk cseppet.)

Eötvös Károly: Az igaz, t. honvédelmi miniszter ur. (Halljuk! Halljuk!) a magyar elégedetlen (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Elem!) A magyar elégedetlen és a t. honvédelmi miniszter ur szerint elemi, (Derűltség) a közös hadseregnek valami eleme. De mi nem azt akarjuk, mi éppén azt akarjuk, hogy a magyar ne csak eleme legyen valaminek, hanem a magyar magyar legyen önmaga számára. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Itt a különbség közöttünk, meg sok helyen még, de mikor így látjuk a hadsereget és amikor mi ebben nem engedhetünk, akkor lehetetlen másban is engedünk. Mi az önálló nemzeti magyar hadsereget akarjuk, ezért kiűldék ide választók és a mi hitünk, meggyőződésünk, ez a törekvésünk. Aki erről a törekvéstről lemond, hitvány áruló, ha ezzel az elvvel jött ide. (Hosszantartó, élénk tetszés, élénzés és taps a szélsőbaloldalon.)

De, t. honvédelmi miniszter ur, bacsak jelt látók annak, hogy komolyan akart a t. kormány és a hadigyi kormányzat valamit a magyar nemzetért is tenni, talán nem volna olyan nagy, nem volna oly zajos az elégedetlenség.

Báró Fejérvány Géza: Mésterségesen sziták! (Nagy zaj és ellenmondás a szélsőbaloldalon.)

Eötvös Károly: Majd rájön a t. honvédelmi miniszter ur is arra, hogy ez nem mesterséges. Majd állítók én egy olyan tanut vele szemben, akit a miniszter ur is nagy és egész tanúnak ismer el. (Halljuk! Halljuk! a bal-és szélsőbaloldalon.) Vannak okaink, mert vannak sérelmek, van tehát jogunk is, a kért utóncsalás megszavazását feltételekhez köti, amely feltételek a nemzet érdekeit biztosítják. (Helyeslés a bal-és szélsőbaloldalon.)

Már most az a vád ezzel szemben, hogy az ellenék obstrukcióval érdelt a dolgot. Hallottam ezt gróf Andrassy Gyula t. képviselőtársam beszédéből. Hát én nem fogadom el ezt a szemrehányást. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Volt egy eszt a magyar alkotmány történetében 1899-ben. (Halljuk! Halljuk!) amikor a nemzeti párt élén — de nem az utabban megalbalt nemzeti párt, (Derűltség) hanem a régen dicsőségesen élt, és müködött nemzeti párt élén volt egy férfi, akinek a Házban már nincs meg az őrös helye, de a régiben még megvolt: Deák Ferenc volt a vezére annak a nemzeti pártnak. Az országgyűlés összehívta ő felsége, a király, — mindenki tudja, hiszen közdogók messék el, ámbar nem lehet eléggé ismétetni bizonyos dolgokat. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) — 1899. év június 3-ára, amint ószüll az országgyűlés, miandjárt az első napon Pestvámmege köveite: Szentkirályi Mórié egy nagy serelemmel allott elő; azzal, hogy az ó egyik követület, gróf Ráday Gedeont a kormány elitöltta az országgyűlésen való részvételtől, mert azt mondta, hogy olyan zenebóna ember ez a Ráday — (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Elégedetlen elem!) Ugy van, elégedetlen elem; hangosan beszél: „én pedig — a király nevében beszél a kormány akkor is, — azt akarom, hogy törvénytisztség, józan, nyugodt emberek legyenek a képviselő; hát én az a Ráday Gedeont nem fogadom el.” Azonban más okok is voltak, kisebb okok ám, mint a maták, csak érzékeny okok. Így báró Wesseleányi Miklós elhurcolták, pörbe togták, élteltek egy beszédre, amelyet 1894. november 9-én tartott Szatmárvámmege kögyűlésén; galántai Balogh Jánost, a nemzetek akkori híres, nagyreményű vezérét hűtlenéi perbe togták azért, mert az országgyűlés színe előtt mondta azt, hogy: „Hát mit véteti Wessleányi? Azokat a szavakat én is magamévá teszem.” „Magadévá? — na akkor be a hűtlenéi perbe!” (Derűltség.) Akkor még a királyi tábla „biráskodott” ezekben az országgyűlési ügyekben. Az országgyűlési irjakk szintén perbe togták, Lovassy Józsefett 10 esztendőre, Lovassy Ferencet egy hónapra. Lapszászkyt 10 esztendőre, Orbánt 2 vagy 3 esztendőre itették el. És miért? Azért, mert az országgyűlésen történt dolgokat megirták a vármegyéknek. Kossuth Lajost négy esztendőre itelték el azért, mert az országgyűlési tudósításokat megirta a vármegyéknek. Békésvámmege királyi biztost kiűldték, mert Békésvámmege a követi utasításról értesítette a többi vármegyét. Akkor Deák Ferenc azt mondotta: Olyan kormányt pedig, amely így bánik az ország akománnyával, én utjocott nem adok. És nem is adott. Elkészűdött az obstrukció és folytatott Deák Ferenc vezetése alatt 11 hónapig. (Egy hang a szélsőbaloldalon: Most is eltart addig.) Figyelemzetem a t. miniszterelnök urat, hogy nekünk még jó időnk van hátra.

Szell Kálmán miniszterelnök: De én nem ósintálom törvénytelenséget.

Eötvös Károly: Majd rátérünk. Ismerjük egymás eszejárását. (Általános élénk derűlőség.) Tudtam, hogy az egyik ellenvetése az lesz a t. miniszterelnök urnak, hogy az nem független, felelős minisztériuma volt az országnak, hanem dikasztériális kormánya, a másik pedig, hogy ó nem ósintál törvénytelen dolgok, amikor pedig ósintál, az akkori kormány éppén úgy nem ismerte azt be, mint a mostani, (Élénk tetszés, helyeslés és taps a szélsőbaloldalon) sőt az akkori kormány oly szilárdul volt meggyőződve arról, hogy az ó állapontja és eljárása törvényes.

Szell Kálmán miniszterelnök: En senkit sem ósintálom be. (Egy hang a baloldalon: Az a baj!)

Eötvös Károly: ... hogy a szeptemberális tábla ítéleteit mutatta be a képviselőháznak mondván: Ime, ezek ítélek el, nem én, még pedig a corpus juris alapján és így a kormány eljárása törvényes. Anynyára meg volt győződve a kormány arról, hogy eljárása törvényes, — persze Deák Ferenc nem volt meggyőződve és mi sem vagyunk, — (Élénk tetszés a szélsőbaloldalon) hogy ó felsége, a koronás királyt, tizenegy hónapig elzárta annak bölös belátása előtt,

hogy a nemzet érzékenységét neki is kimélnie kell, hogy a nemzet érzelmét neki is tisztelnie kell és hogyha a nemzet törvényesét és jogtalanságot lát azokban a dolgokban, ugy a koronának azokat orvoslania kell. Az utolsó időben, a 11-ik hónap kezdetén, azt tanácsolták a koronának, oszlassa fel az országgyűlést, mert különben nem kap ujoncot. Ezt tanácsolták és a korona el volt határozva, hogy az országgyűlést feloszlatja, amely pedig 1839. június 2-ától együtt ült és tanácskozott 1840. április haváig. Miként lett vége a vizálynak, azt a t. miniszterelnök is tudhatja. Kévs ember tudja, a históriában még nincs megírva, de az az elhunyt nagy államférfiu, Deák Ferenc neki is elmondta bizonyára. A vizálynak ugy lett vége, hogy a király a nádor közbenjárására cserbehagyta a kormányt és sem az országgyűlést tel nem oszlatta, sem annak a boldog és a nemzeti mindon érzelmét sértő állapotnak a védelmére nem kelt, hanem az ítéleteket és azok következményeit megsemmisítette és azoknak a szerencsétlen, egykori dicső emlékü honfiktársainknak a szabadságot visszaadta. Mikor ez megtörtént akkor az országgyűlés 1840. május havában elfogadta a királyi propositiókat és megadta az ujoncotak. De addig nem.

Báró Fejérváry Géza: Csukassa be magát, kis-abaditjuk!

Eötvös Károly: T. honvédelmi miniszter ur, a regiment így tartja, a corpus juris amugy tartja s a corpus juris is nagy dolog. Ha az egyiket ismeri az ember, célszerű, hogy ismerje a másikat is.

Azt mondta tegnap az igen t. honvédelmi miniszter ur Justh Gyula képviselő ur beszéde alatt, hogy „sehol a világon nem beszélnek ugy a hadseregről, mint itt!”

Báró Fejérváry Géza: Az már szent igaz! (Nagy mozgás és zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Eötvös Károly: A t. honvédelmi miniszter urnak minden szava szent, amit ílt kijelent. (Mozgás a jobboldalon. Zaj és közbeszólások a szélsőbalon.) De 6 óráig marad azzal, hogy megmondja, mi hát ennek az oka?

Báró Fejérváry Géza: Car tel est non plaisir!
Eötvös Károly: Némétül, csak némétül kérem! (Derültség a szélsőbaloldalon. Zaj.)

Báró Fejérváry Géza: Azt csak Gabányi érli! (Élelk derültség.)

Eötvös Károly: Én megvalom, hogy a többségnek, a szemközti ülö párt egészének eljárását nem heylesem. A volt nemzeti párt tagjainak eljárását ezen kérdésben egyáltalában nem értem.

Papp Zoltán: Senki sem érli azt az egész országban! (Mozgás és nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Eötvös Károly: Röviden értem meg ezt a dologt mert hiszen megszűnt az a párt, arról a pártól és annak programjáról beszélni már tárgyalatlan dolog. De igenis vannak tisztelőreméltó tagjai itt a házában és lehetetlen, hogy azok a tagok egykor pátállításuk hagyományait, ösztöneit és magát nézeteiket oda ne vitték volna magukkal. És én megvárnám azt és megvárná a nemzet is, pártkülönbség nélkül, hogy az erkölcs, amely bennük ült akkor, midőn az ellenzéken voltak, azok a nézetek, azok az elvek kísérték meg a megvalósulást ott a kormány háta mögött. Hogy mit mondott a nemzeti párt egyik vagy másik tagja egykor, azt én a múltak ősrökre nyugod homályából felturkálni nem fogom. Egy dolog bizonyos és erről tanuságot teszek: hogy az voltli nemzeti párt 20 vagy több éves fennállása alatt a nemzetnek sok reményét sok jogos és becses várakozását kapcsolta magához. (Ugy van! Ugy van a szélsőbaloldalon.) A nemzeti párt nevével és működésével sok nemzeti vágy, sok jéles, hazaftias törekvés volt összekapcsolva. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A nemzet nagy rétegeit, még a más pártbeliek is, mi függetlenségi pártbeliek is hittük és reméltük, hogy azon reményeket legalább részben be fogja váltani azt a párt: s hogy ama nemzeti nagy várakozásnak, amely működése közben hozzákcsoslógdott legalább részben eleget fog tenni. Négy esztendő óta várjuk ezt. Az eddigi közjogi és törvényhozási eseményeknél még lehetett azzal mentegődni, hogy nincs itt a mi időnk, nem érejt meg a mi vetésünk. De most már nem lehet, mert ime a nagy közgazdasági áldozatok állnak, amelyek elé oda van állítva a nemzet és amelyekkel ez a kabinet nem tud a védelemben, ön a védő-térén egy irítózatot áldozat, amelynek a további terbei még ki sem számíthatók. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) És most a nemzeti pártnak ama derék férfiai, akik lehetetlen, hogy a luzióval együtt multjuk minden emtéket minden hazaftias törekvésüknek nyomát is elvesztették volna, lehetetlen, hogy ebben a kérdésben önmagukhoz és egyuttal a nemzethez hűtelének legyenek. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Várom tőlük a segítséget, nem nekünk, hanem várom az országunk, a nemzetnek és várom hazánkunk. Megengedem, hogy abban a harcban, amely harc előtt áll a kabinet is, nehéz dolog neki valamire menni. De az is szent megvőzödésem, hogy ha a korona vagy azok, akik a korona körül állanak, látják azt, hogy ez a nemzet a maga jogos érdekeiről és érzelméiről nem fog lemondani, sőt még a kormány háta mögött is jéles jelentékeny férfiak vannak akik még ott is követelik, hogy legalább egyelőre megkézdessék a nemzet kilétét; lehetetlenség, hogy annak sikere ne legyen. Ha pedig a nemzeti párt férfiai még most sem érvényesítik multjukat akkor egész multjuk az ó szándékukon kívül, az ó törekvésüket nem érintve, bár öntudatuk nélkül — mondott, akkor egész multjuk a nemzet állítása ült. (Élelk hevesítés és taps a szélsőbaloldalon.) mert a működésükhöz költött nagy, igaz jogos, szent várakozásunk, midőn az idő bekövetkezett és az alkalom rakült, nem akarják eleget tenni. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Azt mondta a t. honvédelmi miniszter ur, még egyszer jelölva som (olvassa): „Sehol a világon nem beszélnek ugy a hadseregről, mint itt.”

Báró Fejérváry Géza: Fájdalom!
Eötvös Károly: Igaz; de hát az a hadsereg minálunk más dolog ám, mint más nemzeteknél. Ha a bakancs, a sapka, a puszka és a borjú olyan is, de azért az a hadsereg mégis egészen más minálunk, mint más nemzeteknél. Oly hadsereg, mint a mi hadseregünk, mint a magyar hadsereg — ezt tegyük hozzá — nem ismer sem a világtörténet, sem a világindomány. Ez egy különös dolog, amely tényleg megvan, de amelynek tényére, meghatározása, amelynek elmélete nincs meg a világon sehol. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Olyan német tudós még nem akadt a világon, aki ennek a hadseregnek tudományos, politikai, államjogi vagy közjogi meghatározását meg tudta volna adni. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Tudja azt a t. honvédelmi miniszter ur hogy ha a magyar fju odamegy a hadseregre és ott glédába állítja és ott kérdéseket intéznek hozzá és az ő ógész élete vaságra jut, hát annak tisztába kell azzal jönnie, hogy „ha magyar vagy, azt tagadd el, ha hazai akarsz lenni, azt felejtés el”. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Báró Fejérváry Géza: Ez nem áll! Nagy tővés! (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: De ugy van!)
Eötvös Károly: Ha őseidért dicsőségesen akarsz lelkesülni, ha a nemzetednek jövendő nagyságáért akarsz rajongani, azt hallgasd el, mert máskülönben nem lépsz bele abba a hadseregre...

Báró Fejérváry Géza: Azt nem követeli senki.
Eötvös Károly: ... amelynek csak a törvényben neve a magyar, amely az életben nem magyar, amely az életben nem is közös, mely az életben osztrák és császári királyi. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Báró Fejérváry Géza: És amelyet a t. képviselő ur nem ismer!

Eötvös Károly: Se nem magyar, se nem hazafi; légy te magyar fju császári királyi elem és semmi más. En pedig császári királyi elem lenni nem akarok az én szavazatommal, egyetlen egy magyar fju sem lesz az soha, mig a hadsereg széleme ilyen marad, s azért nem fogadom el a törvényjavaslatot, hanem egy hátorozati javaslatot adok be, amely így szól: „A képviselőház utasítja a kormányt, hogy az önálló magyar nemzeti hadsereg felállításáról és a honvédbadsereggel való egyesítéséről haladéktalanul terjeszzen elő törvényjavaslatot.” (Élelk hevesítés és éljenzés a szélsőbaloldalon. A szónokot számosan üdvözlik.)

Boda Vilmos: Vannak igazságok, amelyeket nem lehet elégszer banoztatni, ilyenek azok a kritikák, amelyekkel az ellenzék azt a kíméletlen katonai javaslatot támadja. Beszél az obstrukció jogosultságáról általánosságban. Eötvös Károly olyképpen jellemezte a mi hadseregünk multját, amely csak császári a nemzeti jelleg minden legkisebb fénre nélkül zoldos-hadsereg, amelyért több áldozatot hába is hoznánk károvezetést pénz az, hába jósóbélt vér. Nem fordítok ennek a hadseregnek belső megterjesztésére egy árva gondolatot sem, elgont osztrák szemlélem vezélek vesztet csakak kudaroisáok. Végül hátorozati javaslatot nyújt be, amely szerint addig is, amíg az önálló magyar hadsereg megalakittak, a közös hadsereg magyar ezredeiben a magyar vezényleti nyelv és a magyar jelvények alkalmaztassanak. (Élelk hevesítés a szélsőbaloldalon.)

Előnök: Megállapítja a holnapi üléss napirendjét, amely ugyanaz, mint a maié.

Ezzel az üléss három óra előtt véget ért.

BELFÖLD

A pénzügyminiszter itthon. Lukács László pénzügyminiszter Bécsből Budapestre érkezett s ma délelött jelen volt a képviselőház ülésén.

A horvát regnikoláris küldöttség. Zágrábból táviratozzák: A horvát regnikoláris küldöttség ma bejelentette a magyar renuncium tárgyalását. Az előadót megbízták, hogy dolgozza ki a választ. Mihelyt az előadó ezzel a munkával elkészül, a küldöttség ujra összeül. De már ma elhatározta, hogy a magyar renunciuma adandó írásbeli válasz után elfogadja a magyar küldöttségnek a szóbeli tárgyalásra vonatkozó indítványát.

A galántai választás. Galántáról jelentik: A választási nyugodtan és rendben ért véget. Esterházy Mihály gróf szabadelvűpárti jelölt 1440 szavazattal győzött a Kormos József néppárti 986 és Havas József függetlenségi jelölt 294 szavazata ellenében.

A vasárnapi népgyűlés.

Budapest március 6.

Az a bizottság, amely a katonai javaslatok ellen való tiltakozó vasárnapi népgyűlést rendezti, már bejelentette a gyűlést a főkapitány, aki a bejelentést tudomásul vette. E szerint a népgyűlés március hó 8-án délután 4 órakor lesz. A polgárság és az ifjuság szónokainak ill. beszélni loznak gróf Zichy Jenő, Holló Lajos és Barabás Béla. A körmenet a népgyűlés befejeztével megindul az Alkotmány-utcán, Váci-köruton, Andrásy-uton, Teréz- és Erzsébet-köruton, Kerepesi-uton, Kossuth Lajos-utcán, a Váci-utca egy részén végig a Petőfi-térre vonul, onnan a duapartii körzön, a Lánchid mellett a Rudóli-akpartira s onnan a Szabadság-térre megv, ahol szétöszlik.

A szervező-bizottság nagy plakátokon hívje föl a lakosságot a tüntetésben való részvételre és felkéri a háztalajdonosokat, hogy a körmenet útvonalaian lobbogózzák föl házaikat.

Az egyetemi ifjuságnak a katonai javaslatok ügyében kiküldött előkészítő-bizottsága ma este hat óra tájban összeült az egyetem aulájában, hogy ott megbeszölje a teendőit. Az értekezlet után Lengyel Zoltán képviselő vezetése alatt, mintegy száz egyetemi hallgató a Kossuth-Néjta hangjai mellett az Egyetem-utcán át a Kossuth Lajos-utcaába vonult, ahol a Nemzeti Kassinó előtt egy kis tüntetést rendezett. A tömeg ezután, felszaporodva a hozzá csatlakozott járkelőkkel, a Kerepesi-utca a Metropol-logadó elé ment, ahol a vasárnapi népgyűlés szervező-bizottsága gyűlésezett. A mintegy hatszázfői tömeg megállott a Metropol-logadó előtt, ahonnan kijött Holló Lajos országgyűlési képviselő s beszédet intézett hozzájuk, összetartásra buzdította az egyetemi ifjakat. Ezután a Kerepesi-uton visszafordult az ifjuság s a függetlenségi párt Erzsébet-körtüti klub helyiségei elé vonult s ott éljenzete a népszerűbb függetlenségi képviselőket. Benedek János, Endrey Gyula, Lengyel Zoltán és Gabányi Miklós szöáltak le a pártkör ablakából az ifjusághoz. A beszédek elhangzása után egy pár tüzeseb egyetemi hallgató kiadta a jelszót, hogy Budára, báró Fejérváry lakása elé vonuljanak. Hoffmann egyetemi hallgató igyekezett csillapítani a zajosabb elemeket, hogy tartogassák erejüket a vasárnapi gyűlésre s ekkorra már odaérkezett a rendőri központból Vaday László rendőrlagalmazó is egy sereg rendőrrrel s felszólította az ifjuságot a szétoszlásra. Ez még is történt s félnyolc óra tájban már teljesen lecsendesült az utca.

A Politikai Értesítő szocialista forrásból a következőket jelenti: Arra a hirre, mely a Politikai Értesítő révén a lapokba került, a vasárnapi népgyűlés szervező-bizottságának két tagja: Visontai Soma és Molnár Jenő országgyűlési képviselők megjelentek a Népszava szerkesztőségében, azzal az ajánlattal, hogy hajlandók a szocialdemokrata pártnak a népgyűlésen oly engedelmeket tenni, hogy a párt annak teljességében kidomborodjék ott. Erre a szocialdemokrata párt a maga megbizottait kiküldötte dr. Galusz Adolf, Grossmann Miksa és Weitzner Jakab személyében, kik a nagygyűlés megkezdésével: Holló Lajossal és Lakatos Miklóssal tárgyalásokba bocsátkoztak. A szocialdemokrata párt a tárgyalások során mindenképpen ragaszkodott ahhoz, hogy fáklýsmeaet ne tartassék és a tüntető felvonulás a népgyűlést előzze meg és csak azután legyen népgyűlés. A felvonulás nézve pedig a szocialdemokrata párt megbizottai hangsúlyozták, hogy a párt semmi szín alatt nem megy bele abba, hogy a menet a körzön vonuljon végig és ragaszkodtak ahhoz, hogy a felvonulás kiinn a Városligetben, tehát olyan helyen oszaljék széjjel, ahol ez minden nehézség nélkül mehet végbe. Egyben a szocialdemokrata párt álláspontja az volt hogy ezzel a felvonással szemlétele antindasztikus tüntetés nem akar rendeztetni, mert az ő felfogásuk az, hogy a most folyó parlamenti harcokban a király személyének semmi köze s a javaslatokért tisztán a kormány felelős. Tehát a kormányt kell rábirni arra, hogy visszavonja a javaslatokat. Ezekben a pontokon kívül a szocialdemokrata párt még a népgyűlésen elfogadandó hátorozati javaslat szövegét is előterjesztette, amelyben az ellenzékét a népgyűlés által nemcsak a katonai javaslatok, de az indémintás megobstruálására is kényszeríteni akarja. Az előbbi pontokra, jelesen a felvonulás nézve sikerült a differenciákat elosztalni, de a hátorozati javaslat tekintetében a vasárnapi népgyűlés bizottságának kiküldöttei nem akartak hozzájárulni a javaslat ezen szövegéhez. Nevezetesen Holló Lajos már a tárgyalások folyamára alatt kijelentette, hogy ő igenis hajlandó az obstrukciót leszerelni bizonyos nemzeti követelések teljesítéséért és ha a kormány a kétféle katonai szolgálat mellett ígéretet tesz. A szocialdemokraták megbizottai már e kijelentéskor félbe akarták szakítani a tárgyalásokat, mert az ő véleményük szerint ez a kijelentés kétségtelenül mutatta, hogy az obstrukció célja nem a katonai javaslatok megbuktatása, hanem ama bizonyos nemzeti követelmények teljesítésének kiérőszakolása, ehhez pedig a szocialdemokrata párt nem nyújt segítő kezét. A szocialdemokrata párt hátorozati javaslatát a népgyűlés megbizottai csak bizonyos módosításokkal, enyhítésekkel akarták elfogadni, mire a szocialdemokrata párt megbizottai kijelentették, hogy nekik a pártvezetőség től csak is hátorozati javaslat elfogadására van direktívjük. Amennyiben módosításokra szorultna e hátorozati javaslat, erre nézve a párt vezetését újbol tanácskozásra kell összehívni. A pártvezetőség ma délután tanácskozott is és nem ment bele a hátorozati javaslat módosításába, hanem ragaszkodott annak eredeti szövegéhez. Erről a hátorozatról ma délután a szocialdemokrata párt tükársága értesítette levélben Holló Lajost, aki ma

megvolt, hogy két rend önként elhagyta az országot, a többiek pedig halasztás kérték. A halasztások határideje azonban elmúlt, a kongregációk pedig még mindig nem akarnak mozdulni s így újabban a kormány előkészületeket tesz, hogy a legerősebb rendszabályokhoz nyuljon. Az igazságügyi bizottság a kongregációk kilitálására vonatkozólag több indítványt dolgozott ki, melyek szerint első sorban a *Nazarethi nőképző* és a *Montreuxi Jézus Mária női szerzetes fogják* felszámolására szólítani s felkéri, hogy zárják be azokat az iskolákat, melyeket alapítottak. A *Maria Reparatrix* monthey-i és a *Szent Család kongregáció* sidierti iskoláit, melyekben kisdudóvót és női kézimunka-tanfolyamot tartottak fenn, szintén hatóságilag fogják bezárni, ha a rend maga nem zárja be iskoláit. A *Karhazeariaknak*, akiknek Saxonban és Lenkben, a *Clarissáknak*, akiknek Montheyben van rendházuk, újabb terminust adtak. A kongregációk természetlenségét ismerve, bizonyosra vehető, hogy a kormány felszólításának nem fognak engedni, hanem éppen úgy, mint Franciaországban, passzív rezisztenciát fognak gyakorolni, amiből természetesen, hogy a köztársaság itt is kénytelen lesz rendőri hatalommal bezárni a zárdákat és iskolákat.

A Krupp-gyár és a német költségvetés. A hatalmas Krupp-gyár eljárását, mely tudvalevőleg sokkal drágábban adja el gyártmányait a német katonai kormányak, mint a külföldiek, s ezáltal évente több millió márkát jogtalanul zsebel be, éles kritika alá vette tegnap a német birodalmi költségvetési bizottság. Még konzervatív körök is azt tanácsolják a hadügyminiszternek, hogy az ágyúszállításkorral és a löszergyártással a legmesszebbmenő versenynek adjon tét, különösen pedig az Ehrhardt-féle vállalat versenyét tegye lehetőséggé a Krupp-gyár ellen, hogy az utóbbi ne monopolizálja korlátlanul az ágyú-, páncéllap- és löszergyártást.

A bizottság ennek megfelelő határozati javaslatot fogadott el.

A francia munkacodex. A francia kamara tegnapi ülésén szétosztották *Déjeuner* szocialista képviselőnek *munkacodex-tervezetét*. Az 500 lapra terjedő munkálat nagyobbára *Grousier* elvtársnak az indítványait s korábbi törvényhozásoknak idevágó intézkedéseit tartalmazza. A rendkívül érdekes javaslat tartalmazza a következőket: Munkaszerződés. Munkaszabályozás. Munkabiztosítás. Egyesületi ügy és testületek. Munkatanács. Munkástörvények.

A marokkói lázadás. Az *Imparcial* szerint a felkelők és a szultán csapatai között vívott legutóbbi harcok órákhoz tartottak. A kormány csapatainak eleinte nagy veszteségük volt, de később megintamították a lázadókat, akik sok halott és sebesült hátrahagyásával visszavonultak a hegyek közé. A szultán csapatai részéről két parancsnok esett el. — Ezzel a jelentéssel ellentétben a *Heraldo* fezi tudósítója azt jelenti, hogy a szultán csapatai elkezeredett harc után kénytelenek voltak visszavonulni, ötven halottat és száz sebesültet hagyva a csataterén. A tudósító megjegyzi, hogy a felkelők most már támadólag kezdenek fellépni.

A macedoni reformakció. A szultán, eleget akarván tenni a nagyhatalmaknak a reform-programban foglalt azon óhajtásának, hogy a politikai foglyoknak adjon amnestiát, a szaloniki válnak azt a távirati parancsot küldte, hogy az elfogott bolgárokat azonnal bocsássa szabadon. A váli azonban jónak látta előbb távirati uton megkérdezni a reformok végrehajtására kirendelt török bizottság elnökét, Hilmi pasát. E jegyzőkönyv eredménye még nem ismeretes, de a váli aligha meri a szultán parancsát elsikkasztani.

Hir szerint a porta a macedon-bizottságok propagandájáról és a bandák garázdálkodásával összefüggő eseményekről memorandumot készül átadni a hatalmasságoknak az idevágó nagykövetek vagy a török nagykövetek útján. Azt beszélik, hogy a porta nyugtalanodik, mert Anglia előkészületeket tesz két szultáni zászlóaljnak az Aden mögötti lévő területre való kiküldésére.

Szófia, március 5.

A csendőrség lefoglalt tiz kocsiakománny feyvert, amelyet a határon át akartak csempészni Macedoniába.

Sztrájkmozgalom Hollandiában. Amszterdami táviratok szerint a hollandi kamarában még mindig nagyon izgatottan tárgyalják a sztrájkra vonatkozó javaslatokat. Az országban minden elő van készítve arra, hogy a legelső parancsra nyomban kihirdessék az ostromállapotot. Azt hiszik, hogy az általános sztrájk rövid, de rendkívül heves lesz, a kormány

pedig erőlyesen föl fog lépni ellene. A nagyközönség izgatottan várja a fejleményeket, de eddig még semmi erőszakoskodás nem fordult elő.

HIREK

Budapest, március 5.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Február 28-án új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt méltóztatassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldessük tovább.

— **Személyi hir.** *Rigyes* főherceg és *Izabella* főhercegnő leányaikkal, *Maria Anna* és *Maria Henriette* főhercegnőikkel ma Bécsből Pozsonyba hazakerültek.

— **Kihallgatás a királynál.** A király ma általános kihallgatást adott, amely előtt az új választásos belső titkos tanácsosok: *Bimely* Károly, *Firczak* Gyula, *Vályi* János, *Szencsényi* Pál és *Meszlényi* Gyula püspökök és gróf *Esterházy* Ferenc 6 felsége kezébe letették az esküt, amely aktusnál *Szöll* Kálmán miniszterrelük a külügyminiszter képviselében és gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagyi segédkezetek, míg az eskümiutát *Berger* udvari tanácsos olvasta fel.

Az általános kihallgatás során megjelentek: *Samassa* József érsek, gróf *Bánffy* György zaslóúri, *Beniczky* Ferenc, báró *Bohus* Zsigmond, gróf *Cziráky* Antal, gróf *Desszeffy* Aurél, báró *Kemény* Kálmán, *Meszlényi* Gyula, *Rimdy* Károly, *Szencsényi* Pál, *Vályi* János és *Firczak* Gyula püspökök. gróf *Esterházy* Ferenc és gróf *Chotek* Ernő titkos tanácsosok, *Toepke* Alfréd államtitkár, dr. *Wetzel* Gyula a szabadalmi tanács elnöke, gróf *Berchtold* Lipót követségi tanácsos, *Fáy* Akos és gróf *O'Donnell* Roderik kamarások, *Csesznák* Benő és *Pacor* Vilmos altábornagyok, *Mészáros* Ferenc vezérőrnagy, *Mautendorfer* Frigyes és *Tandl* Viktor vezérőrnagyok, báró *Fejérváry* Imre és báró *Kemény* Akos főispánok, *Balta* Béla, *Buseck* Vilmos, *Békassy* József, *Feigl* Ede és *Schmidt* Pál ezredesek, *Babics* Antal és *Wellok* József alezredek, *Wagner* Dániel honvédtisztbiztos, *Radišich* György osztálytanácsos, *Pethő* Richárd jogügyi főtanácsos, *Udvarny* Alajos prépost, *Lévay* Mihály apát-espers, dr. *Peregriny* János és *Hauvas* Rezső királyi tanácsosok és dr. *Harmaty* Dezső miniszteri titkár.

A budai királyi palotában ma délután 6 órákor órákor 33 terítők katonai ebéd volt, amelyen 6 felségén kívül résztvettek: báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter, *Kodakovski* lovassági tábornok, *Rohoczy* altábornagy, városi parancsnok, *Svetics* altábornagy, a magy. kir. honvédőrtörvénszék elnöke, *Papp* és *Schreiber* vezérőrnagyok, *Gallasy* vezérhadbiztos, *Minarelli* lovag ezredes-dandárnok, *Cankl*, *Schneider*, *Sabt*, *Kernyöthé*, *Schmidt*, *Günzl*, *Hazay* és *Jamborffy* ezredek, *Nagy* főorvos, azonkívül herceg *Liechtenstein* első főudvarmester, gróf *Paar* lovassági tábornok és *Bolfras* táborsterngy őhadsegédek, gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagyi, aradvári *Köny* Károly osztályfőnök, *Kerzl* udvari orvos, *Hönnel* lovag korvetkapitány, báró *Apor* őrnagy és *Gozani* márkai őrnagy szárnysegédek *Borotha* és *Margutti* századosok, az arcbérestésőrség, a m. kir. testőrség osztályainak és a gyalog testőrszázadnak parancsnokai és őrparancsnokai.

— **Estély az udvarnagynál.** Gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagyi és neje gróf *Apponyi* Lajosné f. hó 12-én esti 6 óráig estélyt adtak.

— **Ebéd a hadtestparancsnoknál.** *Lobkowitz* Rudolf herceg vezénylő tábornok és hadtestparancsnok s neje *Lobkowitz* Rudolfiné hercegné ma délután ebédet adtak, amelyre hivatalosok voltak: *Edelsheim-Gyula* Irma báróné, gróf *Csekonyi* Endre, gróf *Bathányi* Lajos, gróf *Andrássy* Tivadar, gróf *Nadasdy* Ferenc, gróf *Karátsony* Jenő, gróf *Andrássy* Gyula, gróf *Cziráky* Antal, gróf *Hadik-Barkóczy* Endre, herceg *Odessath* Géza; gróf *Andrássy* Sándor, gróf *Apponyi* Gyula, gróf *Bathányi* Gábor százados, gróf *Esterházy* Mihály, gróf *Festetics* Pál, gróf *Kelemen* Béla, gróf *Korniss* Károly, gróf *Mailáth* József és ifj. gróf *Zichy* János, báró *Edelsheim-Gyula* Lipót, báró *Piret de Bihau* Lajos, báró *Kadvány* Géza, báró *Révay* Gyula és *Simon*, *Szemere* Miklós.

— **Orosz publicisták Magyarországon.** *Gringruth* Vladimir, a *Moszkovja Vjedomosti* szerkesztője egy idevágó ismerősé, dr. *Horváth* Ödönnel arról értesítette, hogy egy orosz publicistákból álló nagyobb társaság legközelebb Magyarországra szándékozik jönni, hogy hazánk közgazdasági és politikai viszonyait tanulmányozza. A társaság körutat szándékozik tenni az országban.

— **Estély a német nagykövetségnél.** Bécsből jelentik, hogy a német nagykövetség tegnap adott első hivatalos estélyt a legutóbb udvari méltóságok, *Goluchowski* és *Pitreich* közös miniszterek, *Koerber* osztrák miniszterelnök, a többi osztrák miniszter, az alsó-ausztriai helytartó, a jobb államhivatalnokok, báró *Beck* vezérkari főnök, báró *Spann* ten-

gernagy, sok tábornok, *Strohach* bécsi alpolgármester a nagykövetek és követei személyzetükkel és az arisztokráciának számos tagja. Az estét gróf *Wedel* nagykövet és neje, nagyon szerletemeltemen töltötték be a vendéglátók tisztét.

— **Bolgár küldöttség Magyarországon.** A bolgár kereskedelmi és földművelési miniszter — mint jeleztük — többször bizottságot küldött Magyarorszába a föld- és állattenyésztés tanulmányozására. Bulzárna itteni képviselője *Baronyi* Arthur fogadta a küldötteket, akik megtekintették az állami és a nevezetesebb magán-mételepeket s tenyészési célokra nagyobb bevásárlásokat tettek tenyészlovakból és különféle baromfajokból. A bizottság a jövő hónapban kiváló fajminőségű szarvasmarhat, sertés és juhot jog Bulgária számára beszerezni.

— **Német hercegek Korfuban.** *Korjubó* jelentik, hogy a *Saphir* yacht Vilmos trónörökösrel és *Eitel Frigyes* herceggel tegnap odaérkezett. A hercegek két napig maradnak ott, hogy a sziget látványait megnézzék.

— **Új egyetemi tanárok.** A király a közoktatásügyi miniszter előterjesztésére, mint a hivatalos lap mai száma közli, dr. *Pikler* Gyula és dr. *Csarada* János budapesti tudományegyetemi nyilvános rendkívüli tanárok az egyetemen a jog- és államjogi osztályon, a nemzetközi jog és a jog- és államtudományi enciklopédia nyilvános rendes tanárává nevezte ki. A kinevezés a magyar tudomány érdemes művelőinek munkásságát jutalmazza. *Pikler* Gyula önálló alapozással s mély tudományos érzékkel írta meg jogbölcseleti munkáit, amelyek a külföldi tudományos világra előtt is ismerető tettek a nevet. A *Jog- és államjogi tudományok és fejlődés* című könyvéhez csatlakoznak az igazságról s a büntetőjogi elméletéről szóló előadásai, ezeknek az alapja a tudós tanár legutóbb megjelent *A lelki élet fizikája* című munkája. E munkásságát méltányolta a Társadalomtudományi Társaság, mikor *Pikler* Gyulát elnökévé választotta. — *Csarada* János érdemes szaktekintély a nemzetközi jog terén. A nemzetközi jogot tárgyazó munkája becses forrása a tudomány és szaktanál; egyetemi előadása a jogbölcselet történeti részével foglalkozik kiválóképpen s a fejlődés történetjére fektet súlyt.

— **Szabad egyetemi előadás.** Dr. *Erődi* Béla az Atlanti-tengertől az Atlanti-Oceánig című 4-ik előadásában ismertetett a Rivierát és a Provenceot. Megittott képekben bemutatva Menton, Monte-Carlot, Monacot, Nizart, Toulont és Marseillet. Minthogy gazdag anyagát egy este nem emarhette, március 7-én, szombaton este 7 órákor az egyetem kupolatermében folytatja előadását, melyben ismertetni fogja Avignon, a pápaváros, Vaucluse völgyét, mely Petrarcra költészetében oly nagy szerepet játszik, aztán a Pireneusok vidékének ismertetése során bemutatásra kerülnek: Nimes, Montpellier, Lourdes s az Atlanti-Oceán fűrdői.

— **Lenbach nagybeteg.** Münchenből táviratozzák, hogy *Lenbach*, aki már régebb ideje betegeskedni nemegy nap óta nagyon rosszul érzi magát. Az orvosok attól tartanak, hogy hosszú időbe fog telni, míg a nagy művész ismét kezébe veheti esetjét.

— **A császár teológiai tanácsosa.** Arról a levélről amelyet *Vilmos* császár *Delitzsch* biblia-elmélete ellen *Hollmann* tengernagyhoz intézett, a következőket jelenti egy berlini tudósítós: Amikor a *Delitzsch* ellen intézett támadás csuespontját érte el, a császár elhatározta, hogy további félreértés elkerülése végett nagytituli nyilatkozatot fog közzétenni. E végből fölszóított több kiváló teológus, hogy természetesen eleje tervezetel. A császár e tervezetek közül azt szemelte ki, amely legjobban megfelelt meggyőződésének, s azt levél alakjában elküldte *Hollmann* tengernagynak, előbb azonban néhány nem egészen jelentéktelen változtatást tett rajta, amely előérdekes karakterizálja. E változtatások között a legfontosabb az, hogy a császár azokhoz a személyekhez, akikben Isten megnyilatkozott, *Haunrath* kivül *Vilmos* Károlyt és *Nagy* Vilmost is hozzáátette. A szocialista *Münchener Post*nak a *Iheim*, *Westf.* Ztg.-ban is megjelent állításával szemben a *Nord.* *Allg.* Ztg. konstatálja, hogy a német császárnak *Hollmann* tengernagyhoz intézett nagyjelentőségű levele az első szótól az utolsóig a császár tollából ered, aki erre semmiféle idegen tervezetel nem használt fel, mert hiszen a nyilatkozatnak minden mondatán rajta van a császár egyéniségének bélyege. A *Rhein.* *Westf.* Ztg.-nak — mondja az emittett felhivatalos lap — méltányolnia kellene az uralkodó szellemi jelentőségét, amely korántsem bizácios koholmány, nem pedig segítene a szociáldemokratáknak a császár személyének kicsinyítésében.

— **Elmebeteg bécsi orvos.** Nagy izgalmat okozott ma délután a keleti pályaudvaron egy a bécsi gyorsvonallal érkezett vendég, akin hirtelen kiüört az örület s nekirontott az utasoknak, folytatni kezdte őket. A szerencsétlen embert bevitték a főkapitány-ságra, ahol a rendőrorvos konstátálta, hogy az illető veszedelmes őrüit. Kiderült, hogy dr. *Wechter* Emil bécsi orvos a boldogtalan. A rendőrség a lipótmezei tébolydába szállította.

— **Vogelfrei.** Wöfling Lipótnak eddig volt hazája, sőt ennél többje is volt. Volt valamelyes koronája is. Eddig mindenki tudta, hogy Wöfling Lipót főherceg ur hová való, hol született. Anynyira bizonyosan tudták, hogy van hazája, hogy komikus lett volna az kérdezeni tőle, hogy hová való illetőségü. Most pedig senki sem tudja, hogy ez a Wöfling Lipót nevű egyén hová való. Megpróbálta megkérdezeni Salzburg városát s megkérte a városi hatóságot, hogy adjon neki illetőségi bizonyítványt. Salzburg városa pedig azt felelte, hogy nem ad. Nem pedig azért, mert a salzburgi anyakönyvekől nem tűnik ki, hogy Wöfling Lipót hová való illetőségü. Wöfling Lipótnak tehát nincs hazája, vogelfrei, szerencsétlenebb az ablakos-tónál, akit tudvalegleg milyennyire verekedik, illetősége helyére toloncolhatnak. Milyen boldogtalan egy ilyen megbotlott főherceg: még az illetősége helyét sem tudják megállapítani.

— **Az idei hadgyakorlatok.** A bécsi *Arnee Zeitung* jelenti, hogy a kiképzési év bezárásánál minden évben tartott nagy gyakorlatoknak az idén nem lesz hadseregi gyakorlati jellege, hanem csak hadtestgyakorlatokból fognak állani. Ez azt jelenti, hogy nem két sereg, hanem csak két hadtest fog egymás ellen operálni. A gyakorlatokon, amelyeket az idén Erdély és Magyarország határán fognak megtartani a 7. és 12. hadtest és ezenfelül honvédsapatok fognak részt venni. A gyakorlatokon résztvevő gyalogos- és vadászcsapatokat utasították, hogy husznapi tartamra annyi legyvergyakorlatra kötelek tartalékokat és pórtartalékokat hívjának be hogy a gyakorlatok alatt minden zászlóalj 180 emberből álljon.

— **Torpedóhajók Fiumében.** Fiuméből jelentik: Ma délután négy torpedóhajó érkezett P. jából Fiuméba. A *Zára* nevű torpedó-cirkáló az Adamiól-mólnál horgonyoz. parancsnoka *Poebel* Vince korvettkapitány és személyzete hét tisztből és 107 emberből áll. Az *Ulu*, *XII.* és *XXIV.* torpedóhajók szintén a belső kikötőben horgonyoznak. A hajók holnap dében Zárába mennek.

— **Lujza hercegnő sorsa.** Lindauból táviratozzák: *Lujza* hercegnő környezetét határozottan megcáfolja azt a hírt, hogy a hercegnőnek *O'Brien* tiszttal váltott leveleit megtalálta volna. Ilyen levelek nem esztárnak és a hírt a hercegnő ellenségei terjesztik, akik meg akarják akadályozni, hogy a drezdai udvarhoz visszatérjen és férjével kibéküljön. A hercegnő Lindauban várja be lebetegedését s még ó maga sem tudja, hogy ezután mi fog vele történni. — **Drezdából jelentik:** *Zehme* ügyvéd kijelenti, hogy a *szász és a toszkánai udvar kibéküléstről szóló hír alap-talan*. Eddig csak *Alice* nagyhercegnő békült ki *Lujza* hercegnővel, akinek meg fogják ugyan engedni, hogy gyermekeit láthassa, de a *szász királyi családál való kibéküléstről* vagy a drezdai udvarhoz való visszatéréséről szó sem lehet. A szász udvar évjáradékot fog adni a hercegnőnek. de ki fogja jelenteni, hogy *Lujza* ezhez a járadékhoz nincs joga. A hercegnőt rendszeren értesítik gyermekeinek állapotáról.

Lindauból március 5.

Báró *Friesen* müncheni szász követ tegnap látogatást tett a Toscana villában. *Lujza* toszkánai hercegnő még csak vagy nyolc napig marad Lindauban.

Salzburg, március 5.

Lindauból ideérkezett jelentések szerint *Alice* nagyhercegnő még két hétig marad leányánál a lindai kastélyban, aztán *Lujza* hercegnősszonyval együtt átköltözik a schlackenverthi kastélyba. Ez a kastély *Iseburg* hercegnő tulajdona, de a hercegnő átengedte azt *Lujza* hercegnősszony számára. Már át is alakították a kastélyt az új lakók fogadására.

— **Elhunyt metropolita.** *Perovics* Szerafin, a moszteni keleti ortodox metropolita, e hó 2-án 76 éves korában, hosszas betegeskedés után Mosztaban meghalt.

Az elhunyt metropolita 1827-ben született a Trebinje melletti Gorci faluban. Felnevelése után a duci kolostorba küldték, majd Belgrádba ment a teológiát végezni. Innen újra visszatért a kolostorba s két évén át tanított volt Mosztaban. 1868-ban a zitomiliczi zárdába ment s rövid időn igeman, majd 1864-ben arhimandrita lett. Akkor beutazta Oroszországot, hogy kolostora javára adományokat gyűjtsön. 1870-71-ben politikai fogásgrót szenvedett Szerajevóban, ahonnan 1876-ig Jezzanba volt számizve. 1878-ban a zitomiliczi zárdába fejezté, 1888-ban helytartóvá majd 1889-ben metropolitává nevezték ki. Az elhunyt egyházi élet nagykérdése volt a Ferenz József-rendnek s tulajdonosa egy magas orosz egyházi rendjelnek. Holttételét Zitomilicziiban helyezték örök nyugalomra.

— **Rothschild Nathaniel beteg.** Bécsből telefonozzák, hogy báró *Rothschild* Nathaniel, aki testvérével Nápolyban van, megbetegedett. A könyökén támadt egy daganata, amely nagyon fájdalmakot okoz. A báró állapotát most olya veszedelmesre fordult, hogy orvosi műtetét kell rajta végrehajtani. Gussenbauer bécsi orvos tegnap este elutazott Nápolyba a műtet végrehajtására.

— **Ellentmondó hírek a pápa egészségéi állapotáról.** Egy római telegramm azt jelenti, hogy a pápa könnyebb természetű vérfasban szenved és ágyban fekszik. Pénteken azonban betegsége dacára is föl akart kelni, hogy a Szent-Péter-templomban megismételje a jubileumi ünnepségeket azoknak a zárandokoknak kedvéért, akiket a templom túltömöttsége miatt el kellett utasítani. A folytonosan tartó gyöngékedés miatt azonban a pénteki ünnepségek valószínűleg elmaradnak. — **Ezzel szemben** azonban a Stefani-ügy-nökség azt jelenti, hogy a pápa gyöngékedő állapotáról szóló riasztó hírek alaptalanok. Az egészről csak annyi igaz, hogy a szentatya, orvosának, dr. Lappinnak sürgető tanácsára, beleegyezett abba, hogy négy-öt napig pihenni fog. Eleinte nem akart alkalmazkodni az orvos rendelkezéséhez, de tegnap este megengedte neki, hogy közzétgye az Osservatore Romanóban megjelent közleményét. A pápa, aki nem fekszik, hétlőn, vagy kedden fogadja a norfolki herceg vezetésé alatt jövő angol és belga zárandokokat. Lappini egyszer napjában meglátogatja a pápát.

— **Halálozás.** *Thurczy* Adolf fővámigazgató temetése ma délután ment végbe a vámpalotából. A ravatal a palota előcsarnokában volt felállítva. A végítzességtelen nagy és előkelő közönség vett részt. Ott voltak: *Toepke* Alfréd pénzügyminiszteri államtitkár, báró *Andreánszky* István *Wartha* Vince, *Selley* Sándor, *Vargha* Gyula miniszteri tanácsosok, *Márkus* József főpolgármester, *Hegedős* Sándor v. b. t. L., *Lázár* Pál műegyetemi tanár, dr. *Lehrer* Péter miniszteri tanácsos, helyettes fővámigazgató vezetésével a fővámhivatal tisztáka s b. A temetési szertartást *Perli* Lék reármatus teológiai tanár, püspökhelyettes vezette, megható gyászbeszédet mondott a megboldogult felett. A halottat a kerepesi-temetőben helyezték örök nyugalomra.

Orsiás részvét mellett temették ma délután *Fajta* József tábornokot a József-kört 76. számú gyászházból. A gyászleplellet bevont s délnövényekkel díszített udvaron. sőt a gyászház előtt is sokan szorongtak. A végítzességre a király is elküldte helyettesét *József* Ágost főherceg személyében, aki gró. *Szapáry* huszárzásados adutánasa kíséretében jelent meg honvédszázárnagyi egyenruhában. Egmásután jöttek azután a katonai méltóságok s a szolgálatban nem lévő helyörségi tisztek akiknek soraiban ott voltak: *Lobkowitz* Rudolf herceg hadesparancsnok *Dolfs* altábornagy, *Gozani* márkai, a király szárnysegédei *Kohanczy* altábornagy városparancsnok, *Gronow* Dezső honvédelmi államtitkár, a honvédelmi miniszter-um oszálvönököl s b. A főherceget *Lobkowitz* Rudolf hadesparancsnok fogadta. A koporsót fél 4 óra után hozták le az udvarra s ott végezte a beszentelést *Szokoly* Károly jöszelvárosi káplán. Azután a koporsót feltették a hatogató katonai halottaskocsira s megindult a menet az Üllői-úton s Vánház-köruton, a Ferenz József-hidon át a budai katonai temetőbe. A menetet az első honvéd-gyalozred egy zászlója nyitotta meg. A halottaskocsi oldalán honvéd-alisztek lépteltek egy hadnagy vezetése alatt. A koporsó mögött *Lobkowitz* herceg és *Bolras* szárnysegéd között haladt *József* Ágost főherceg, mögötte a tömérdek sok katonatiszt, majd egy zászlóalj gyalozság, az első honvédszázáred két százada s egy úteg tüzérség következett, akiket a kocsi beláthatatlan sora követt. A főherceg a budai o dáig haladt kíséretével, ahol a menet a zenekar hangjai között megállt. Itt díszítzet adott a katonaság, mely után a menet tovább ment a katonai temetőbe, ahol a közkedveit tábornok holttestét átadták az örök nyugalomnak.

Id. *Kádár* István gazdálkódó *Söröden* (Fehérmeze) 72 éves korában ma reggel meghalt.

Zágrábban az éjelt meghalt *Politeo* Dinkó előkelő horvát publicista és író 60 éves korában. *Politeo* éveken át az ellenzék szószólója volt a satóban.

Fried Ede, Temesvár egyik legelőkelőbb polgára 61 éves korában meghalt. *Fried*, aki katona volt, Solterónál mindkét vítiességét érdemelte ki.

Paksról táviratozzák: Ma délután temették *Daróczy* Tamás földbírtokos, Tolnávármegye nyugalmazott főszolgabíráját, *Daróczy* Aladár országgyűlési képviselő atyját. *Daróczy* Tamás, mint a paks-lád-bogviszlói végdátárslat elnöke sok üdörös dolgot létesített és általa csatolták a társlalhoz *Bogviszló* is. A 60 éves öregur halála általanos részvétet kelttet. Részvétáviratok tömegesen érkeztek, többek között *Széll* miniszterelnöktől, *Darányi* és *Cseh* miniszterektől és számos képviselőtől. A temetésen több község küldöttségileg vett részt. Ott voltak a megyei tisztikar élén *Sáchenyi* Sándor főispán, *Simoncsics* Elemér főjegyző, a *Bernádóder*, *Perzelt*, *Stankovanszky* családok, a dunaföldvári járás összes jegyző és bírái.

— **Kard-affér.** Bécsben ma délután a Schwiggasse kocsiállomása előtt véres üstetüzés volt egy katonatiszt és egy bérkocsi között. Lovag *Schopp* László 72. gyalozredbeli főhadnagy a feleségével arra ment és a gyalogjáron ögvelyek bérkocsioknak, akik egészen elfoglalták az utat, odaszólt, hogy adának egy kis helyet. Azzal a főhadnagy és neje tovább mentek, de a hal haladnak néhány lépésre, az egyik kocsi utána kiáltott a főhadnagnak:

— Mocsokos fráter!

A főhadnagy visszasietett, kirántotta a kardját és a kocsi fejére vágott. A bérkocsi fejen négy centiméter hosszú sebet ütött a főhadnagy kardja és a kezén is megsebesítette a kocsiat, amikor ez ki akarta ragadni a főhadnagy kezéből a kardot. *Schopp* László nyomban jelentést tett az esetről a hadtestparancsnokságnak.

— **Mattaichok nyilatkozata.** Mi is megemlékeztünk arról az interpellációról, amelyet a bécsi Reichsrathban *Daszynski* *Welsersheimb* osztrák honvédelmi miniszterhez intézett *Mattaich* Gézának *Koburg* Fülöp herceg ellen tett becsületgyűzi jelentése dol-gában. A főjelentésben többek között arra is történt hivatkozás, hogy dr. *Neuda* bécsi ügyvéd tanuk előtt „gonosztevőnek“ nevezte *Koburg* herceget. Dr. *Neuda* pedig egy nyilatkozatot adott ki, amelyben tagadta, hogy *Koburg* hercegről valaha becsmérleég beszélt volna. Erre a cáfolatra *Mattaich* Géza egy bécsi lapban ma a következő levélben felel:

Tisztelet szerkesztőség!

Vonatkozással dr. *Neudán* február 24-ikéről keletezett levélre, vagyok bátor a tisztelt szerkesztőseget fölkérni, kegyeskedjék becses lapjában következő nyilatkozatomnak helyet szorítani:

A szóban forgó nyilatkozatokat, amelyről *Daszynski* képviselő ur megemlékezett, dr. *Neuda* *Koburg* Lujza hercegnő, akkori kliense előtt tette.

Hogy most dr. *Neuda* letagadja, annak más magyarázatát nem lehet találni, mint azt, hogy az ő helyzete épípenstéggel teljesen megváltozott a hercegnőre vonatkozó tényálladékkal szemben. Osakhogy az se nem kisebbítheti, se meg nem semmisítheti ezt a hercegnő által bizonyított tényt. Bécs, március 4. 1903.

Mattaich Géza.

Mattaich Gézának erre a leve ére dr. *Neuda* Miksa a következő nyilatkozattal felel:

Ragaszkodom ahhoz a határozott kijelentéshez hogy *Koburg* hercegről a nekem tulajdonított nyilatkozatot nem tettem. A hercegnőt legelőször is akkor láttam, amikor *Steinhauser* tanár dőlbingi szanatóriumban internálva volt. Akkor *Mattaich* Géza volt tartóztatva Zágrábban, ahonnan közvetlenül Mő-lendoriba szabóítottát át. Nemis lehetett tehát alkalma, hogy a hercegnővel beszéljen. Miként szerezhett tehát tudomást állítólagos nyilatkozatáról és miként mondhatta meg fogsága idején jószökönyve két tiszt jelenlétében? — amint ezt *Daszynski* képviselő ur interpellációjában fölmeltette. Ismétlem ma ározott nyilatkozatomat, — egyebekben pedig nem bocsátkozom diskusszióba.

— **Házasság.** *Stener* Jenő e hó 10-ikén féltizenkettőkor vette őiaóhoz a donány-utcai zsidó templomban *Garai* Jolánka kisasszonyt, dr. *Garai* Antal fővárosi orvos leányát.

— **Újabb botrány Párisban.** Egy párisi újság kipaftatónt az csunya panamát, amelynek részletei a következők: Az 1876-ban a konstantinápolyi *Lorando*-testvérek 30.000 török fontot: kölcsönöztek a török pénzügyminiszternek tizenöt százelekre, 1876-ban követelék pénzüket a *Lorando*-testvérektől a portától, de sem a tőkét, sem annak kamatait nem tudták megkapni. Mikor *Lorandék* meghaltak, a követelés jelentékeny része az egyik *Lorando* leányára, *Bridien* *marquise*-re ment át, majd ettől *Bertier* de *Sauvigny* asszonyra. A másik *Lorando* utódai még ma is élnek Törökországban és *Tubini* bankár örökösivel egyetemben rá tudták venni *Constaunt*-at, a jelenlegi konstantinápolyi franciá nagykövetet, hogy az adósság ügyében a portával érintkezzen. De az ügy nem volt könnyen meglátható. A *Lorando*- és *Tubini*-örökösök a kölcsön és annak negyedszázados kamatai fejében valósággal tőneményes összeget követelek a török államkincstárról. A pénz folyósításához *Constans* nagykövetnek hivatalos befolyása azonban nem volt elegendő. Tehát a párisi sajtó kellett meglőzösteni. És ez meg is történt. Egy szép napon *Courmes* jelent meg *Bertier* grófnőnek, *Lorando* unokájának párisi lakásán és kijelentette, hogy ő a mozgatója a követeleménynek. Hát mindenelelt vele kell megállapodnia. És *Courmes* a párisi sajtó megvesztegetéseért 15.000 török fontot kért a porta által feltenendő első részletből és azonkívül tizenöt százalékat az egész követelemből. És a lapok cikkeit olytán a franciá kormány exponálta magát a *Lorando-Tubini*-ügyben és a portát fizetésre kény-szerítette. Eddig a konstantinápolyi franciá nagy-követség nyolc millió frankot vett fel a *Lorando*-örökösök számlájára. De *Courmes* sem a kikötött 15.000 fontot, sem egyéb címen egy fillért a részlet-fizetésből nem kapott. *Bridien* *marquise* és *Bertier* grófnő vonatkozásnak *Courmes*nak fizetni, azt mondván, hogy a konstantinápolyi örökösök az ő meglápo-dásukat *Courmes*-vel nem ratifikáltak. De *Courmes* nem enged és azt mondja, hogy a pénz megszerzése az ő és az időközben elhunyt *Henry* *Fouquier* nevű ismert író műve, az ő sajtóhadjáratoknak köszönhe-tők a milliók. És rögtön be is foglalta a konstantinápolyi franciá nagykövetséjét négy nyolcmilliót. Az örökösök most *Courmes* ellen jogtalan leoglálás cí-mén tejelentést tettek a párisi törvényszéknek. A nagy botrányperben az ítéletet a napokban hozzák meg.

— **Életut uróné.** *Ranzhoff* Magda 38 éves mag-gázónő ma délután az izraelita temető egyik sírján aszalóttá magát. Halálos sebével a mentők Récezy tanár klinikájára vitték. Történeke okát nem tudják.

— A báró Vay-család vizsgálódása. Pozsonyból, ahol állandóan igazolja még a közönséget Vay Alojzia báróné eltűnése s annak előzményei, a következőket jelentik: Glasz királyi ügyész, a pozsonyi ügyészség vezetője elrendelte a nyomozást azokra a körülményekre, amelyeket báró Vay Aladár háromrendbeli feljelentésében elpanaszol. Elrendelte annak a kiderítését, milyen körülmények között tűnt el a báróné, elrendelte a nyomozást arra, mi volt az oka a báróné ügyilkosságának, s végül kiterjesztette a nyomozást az eltűnt báróné vagyonai viszonyaira és különösen arra a körülményre, mikor kapta kezébe Vay Alojzia a rimaszombati árvaszéki készpénzvagyonát s hova lett ez a pénz. Az ügyészség a nyomozás megjelítésével a pozsonyi rendőrséget bizta meg s Kutschera rendőrfőkapitány maga vezette a nyomozást. A Vay-család tagjait már kihallgatta, valamint az eltűnt báróné angol tőrsalkodóját és oselésdését. A végrendelet, amelyet eddig a közjegyző őrizt, az ügyészség a nyomozati iratokhoz csatolta, el is vették már a közjegyzőtől a báróné utolsó levelével együtt. A rendőrfőkapitány által megjelített nyomozás kiterjesztékelt arra a körülményre is, mely szerint a bárónó végrendeletét Vay Dénes a kazettából kivette. Erre vonatkozólag kihallgatta gróf Csáky Jenő és a feleségét, Kendeffynt és leányát, akik jelen voltak ennél az aktuális Kutschera főkapitány pár nap mulva befejezi a nyomozást s az iratokat további eljárás végett betervezi az ügyészséghez. — A M-g hosszabb pozsonyi levelet közöl a báróné eltűnését megelőző eseményekről. A bárónó és édesapja, báró Vay Aladár köz valól elhidegűzés jellemzésűl a bárók s asszony egy levelét közli, amely azt bizonyítja, hogy a bárónó egyáltalában találkozni sem akart már az édesapjával. A báró Budapesten, ahol lakott s ahová leánya gyakran jött, találkozni akart vele. De erre vonatkozó levélre a következő választ kapta:

Nem vagyok oly laza, hogy igazán meg kívánhassuk egymást viszontlátni. Ezen kívánságot kétem magától, magamról meg azt tudom, hogy ezt sehogyszem óhajtom. Kellemetlen volna mindkettőnknek, azért nem akarok semmi találkozási tervet csinálni. Meglehetünk Pesten a nélkül, hogy találkozzunk.

Zetty.

Zetty volt tudniillik a baronessz becűző neve. A boldogtalan bárókisasszony leveleiben, amelynek a borítékára ez volt írva: *Neki*, elpanaszolja, hogy szegény és vagyontalan és így nem lehetnek egymáséi, az életet nem tudja elviselni, azért megöli magát. Értelhetlen, hogy miért mondja magát szegénynek az, akire a nagyanya csaknem egy milliót hagyott.

— A nyomdások ssanatóriuma. A nyomdások ssanatóriumának végrebiztosági bizottsága legutóbb újabb tartott, amelyen Czettel Gyula elnök a ssanatórium-alap javára úabban befolyt következő adományokat jelentette be: Rakosi Jenő Budapesti Hirlep Újságválatla. Nyomdatónkök Egyesülete, Péterfalvi Papírgyár 300—300 K., gróf Csáky Albiné, Feller Henrik Fedák Sári, Hatvan-Deutscho Sándor, Feller Henrik 100—100 K., Hubert József építész, Redlich Orenstein és Spitzer Schwarz Lajos földirtokos 20—20 K., Csah ervin, Deutch Károly, Herzeländer A., Hetyey N., Fenyvesy Ferenó, Györvői Kámán 10—10 K., Haas Füllöp és fiaí 6 K., Hoffmann S. és V., N. N. N., Klopstein 5—5 K., Vikus Károlyné 4 K., Szendrőy A., Lendvay K. 3—3 K., Weismann 2 K. Az adományozóknak ez uton is köszönetet mond a bizottság.

— Pusztító vihar. *Hamburg* távirat jelenti, hogy néhány nap óta az északi tengeren hatalmas vihar dühög. A halászbárkák tömegesen vesznek oda és híruk sines többé. Már eddigelő is igen sok halászosalára hozott gyászt a vihar. A halászfalvakban több ház maradt lakatlan, mert az egész család a tengerbe tult.

— Büntény vagy ügyilkosság. Kedden este nyolc óra tájban az Angyalíildön az Uj- és a Mór-utók sarkán lévő íres telken állott halántékkal, haladóka va tallak egy fiatalmbert. Bevittek a Rókuskőrházba, ahol annélkül, hogy magához tért volna, meghalt. Holttestét kivitték a törvényszéki orvostani intézetbe, ahol hozzátartozói ma felismerék benne Szeifert Vilmost, a Schlick-féle vasgyár főkönyvelőjét. Szeifert Vilmos a Felső-erdősor 43-ik szám alatt lakott szűleinel. Atyja mérnök s ő maga mintegy öt év óta áll a Schlick-gyár szolgálatában, ahol pontos, lelkiismeretes és szorgalmas embernek ismerték. Szeifert kedden este hat óraker távozott a gyárból, teljesen jó hangulatban s rendez szokása szerínt az Angyalíildön át tartott hazafelé. Minden valószínűség szerint az elhagyatott helyen megtalálták, lelőtték és kirabolták. Erre vaíl az is, hogy a ruhája össze volt tépve, aranyórája, láncja és a pénz tárcája hiányzott s revolver sem volt mellette. A rendőrség eleinte ügyilkosságra gondolt, de a nyomozás során egyre valószínűbbnek látszik, hogy a szerencsétlen fiatalember büntény áldozata lett. Szűlei és hivatalnoktársai is kizártnak tartják az ügyilkosságot, mert Szeifert revolvert nem hordott magánál sobs a mikor kedden eltávozott a gyárból, nyomát sem látták rajta annak, hogy ügyilkosságon törté volna a

lejét. Két óra mulva, este nyolc óraker azután már megtalálták az elhagyatott telken a rendőrök. De maga a lövési seb irányja is arra vaíl, hogy a szerencsétlen fiatalmbert lelőtték, hogy azután kirabolhassák. A rendőrség most ebben az irányban folytatja a vizsgálatot. A holnapi boncolás különben valószínűleg némi világosságot fog deríteni a titokzatos ügyre.

— Oroszország alkotmányt kap. Illetőleg valami affélét. A berlini *Localanzeiger*nek jelentik Pétervárról, hogy a cár a jobbság megszüntetésének évfordulóján egy manifesztumot szándékszik kiadni, amelyben a különböző rendeket országgyűlésre hívja össze és amelyben egyszerűsmind az országgyűlés állandósítása is el van rendelve. — Megeshetik, hogy igaz a hír. Annál is inkább, mert az alkotmány a cárnak semmibe se kerül. A finnektől vette el.

— Legrandné. Egyik párisi törvényszék előtt most játszódna le a végűs leleményei egy érdekfeszítő történetnek. Az előzmények 1893-ig nyulnak vissza. Ekkor történt, hogy egy Georges Legrand nevű kereskedőseződ nőül vette főnökének leányát, Jeanne Tílétt. Apósától 15.000 frankot kapott készpénzben, ezenűl pedig apósának kausok-kereskedését. A házasság tulajdonképpen egy gyermekkori szerelemnek volt a megpecsételése. Nagy boldogságában a férj 1894-ben halála esetére felesége nevére íratta egész vagyonát. Két esztendővel utóbb Legrandék nyári tartózkodásuk helyén megismerkedtek szomszédjukkal, Raniot mérnökekkel, a becűletrend lovagjával. Néhányhónapi hoves udvarlás után a már hatvanéves mérnök kedves lett a fiatal nő. Néhány hónappal utóbb Raniot mérnök fia feleségül vette Legrandné hűgát s a rokoni viszonynál fogva Raniot most már Legrandék párisi otthonába is bejáratos lehetett. Viszonyok eltartott hat esztendőig. 1901-ben Legrandné megismerkedett egy Mercier nevű huszonhároméves orvos-anhallgatóval és kölcsönösen egymásba szerettek. Legrandné otthagya a mérnököt s a fiatal embernek lett a kedvese. Lobogó szerellemmel szerelte Mercier-t, a törvényszék előtt felolvasott levelekről élénken tanuskodnak. A férj természetesen minderről semmit sem tudott, ő ezután is imádtla feleségét. Fölledezett azonban a második viszonyt Raniot mérnök és fényegyetessel igyekezett rábírt mind a nőt, mind a fiatal embert, hogy viszonyukat felbontsák s a nő visszatérjen hozzá. Mikor sehogyszem boldogult, bosszura gondolt és megírta a fiatalember atyjának, hogy fia egy férjes nőnek a kedvese, ugyanannak, akivel előbb neki, a mérnöknek volt viszonya. Egyben afféle vampírunk leplezte le Legrandné-t, aki fiát tönkre fogja tenni. Az apa megmutatá a levelet fiának, aki szinte megőrlített vele a leleplezés. Késégbössett levaláltás következett a nő és a fiatalember között. Legrandné lelke egész erejével tiltakozott a mérnök vádjái ellen s mentegette, amit elkövette, és Mercierhez való örült szere-mere hivalkozott. A nő akkortájt betegeskedett s amikor a fiatalember leveleiben a halált emlegette, felajánlotta, hogy haljanna meg együtt. Mercier azonban, ugy látszik, nem tudott kedvesének megbocsátani s egy napon agyonyolte magát. Szive lööit egy csomagot találtak s a csomagban Legrandné levelei voltak összegűjtve. A gyászhaborult apa a temetés után rögtön bosszura gondolt. Levelet írt Legrandnak, a férjnek s fölledezett neki abban mindent. Elmondta, hogy feleségének két emberrel volt viszonya, lehet, hogy többel is, hogy felesége hal'ába kergette az ő derek és ártatlan fiát, merő hünyésből, meg hogy idegeinek új szenzációban legyen részük. A férj szédült. Nem akarta elhinni a vádak igaz voltát, feleségének elfogott levelei azonban meggyőzték. Rettenetes jelenet támadt akkor férj és feleség között s Legrand a legosufosabban elűzte házából nejt. Felesége leveleiben kéri bocsánatát. Töredelmesen megvaílja minden bünet, hivatozik gyermekkori regényükre, házasságuk első két boldog esztendejére. Igéri, hogy vezekelni fog, büntesse akármily szigoruan, csak fogadja vissza magához. A férj azonban hajthatatlan volt s megindította házasságtörő felesége ellen a válpert. De az események őt magát törték meg legjobban s mikor éppen a válpör ügyében tanácskoztott ügyvédjével, agyszélhűdés érte, amelybe belehalt. A törvényszék előtt most Legrand özvegyéről van szó, aki mint bátyjának természetes örököse azt követeli, hogy az aándékozási szerződés, amelyvel bátyja annak idején feleségére testála egész vagyonát, je'entessék ki érvénytelennek azon a címen, hogy a feleség megcsalta az urát, Legrandné ügyvédje ezzel szemben védenének beteg lelkiállapotát emeli ki mint mentőkörülményt. A törvényszék egyelőre elhalasztotta a per tárgyalását.

— Elsűlyedt hajó. *Nantesből* táviratozzák: Tegnap délután a partól három tengeri mérőldnyire egy észak felé menő nagy gőzhajó egész személyzetével elsűlyedt. A hajó nevét és nemzetiségét nem ismerik.

— Városvak afféje. Megirtuk, hogy a főváros tegnapi közgyűlésén affér támadt *Schubert* Sándor és *Fenyvesi* Adolf bizottsági tagok között. Schubert Sándor *Vézi József* és *Szatmári* Mór országgyűlési képviselőket kérte fel megbízottjaiul, akik az ügyet békés uton a lovagiaság szabályai szerint intézték el.

— A császár és a professzor. Multságos udvari hístória adnak szájóról-szájra Berlinben. Egy berlini híres vegyésztanár nemrégiben telefon után hazaszóltottak a laboratóriumából Oithon, legnagyobb meglepetésére egy udvari lakajt talált, aki egy udvari ebedre szóló meghívót adott át neki. Amúlt, bántult a professzor, de azért hamarosan irakba vágta magát és bérkocsin a császári palotába hajtatott. Az ebedlőterembe lépve, dobogó szívvel elfoglalta a számára kijelölt helyet. A második fogás után Vilmos császár egyszerre csak odafordult a professzorhoz és megkérdezte tőle:

— Szeretném megtudni öntől, hogyan áll elő a tengervillanás.

A vegyészprofesszor halálsápadtan dadogta:
— Erről csak annyit tudok, mint akármelyik laikus, ez nem vág az én szakom körébe.

Az ebed tovább folyik s a tudós már-már magához tért, amikor Henrik herceg ezzel a kérdéssel fordul hozzá:

— Tanár ur kérem, magyarázza meg nekem a tengeri villanásról szóló teóriát!

A professzor melére mintha mázsás szikla nehezedett volna. Kisvártatva újra elhebegte:

— Fenség, erről csak nagyon keveset tudok, ez nem az én szakom körébe vág.

Az ebed végéig aztán minden jól ment. De cercla következett. És akkor a tróúörökös odament a tanárhoz és a legnagyobb szeretetreméltsággal ezt kérdezte:

— Ha szabad kérnem, fejtsse ki nekem a tengervillanás eredetét.

A boldogtalan tanár meg-megosukló térdelentegetődzött:

— Császári fenség, megbocsásson, kémikus vagyok és sohasem foglalkoztam behatóan a tengervillanással.

— De hiszen én ugy tudom, — folytatta a princ — hogy egyik tanítványa nemrégiben híressé lett, könyvet írt erről a tudományos kérdésről.

A professzor most egyszerre tisztában lett a dologgal.

— Parancsára, császári fenség, de a szóban lévő szerző nem az én tanítványom, hanem egy másik professzoré, akinek a neve csaknem olyan hangzású, mint az enyém.

— Arany-est Nagy-Szebenben. A nagyszabeni református nőgyelet e hó 1-en kiválóan sikerült esztélyt rendezett a megyeház nagytérképében. Az esztélyen, mely kizárólag Arany János működésének és műve előadásának volt szentelve, mint írják, közreműködték: *Bad* Péterné, *Szekely* Istvánné, *Bakó* Irma *Gódry* Kata, *Kocsaba* Róza, *dr. Vértessy* Gyula, *dr. Saócs* Géza, *Bad* Péter, *Strauch* Béla, *Erdélyskysy* Mihály, *Korbuly* Emil, *Mihalý* Árpád. Különösen tetszett, mint tudósítani írja, *dr. Vértessy* Gyula ismer. nevű írónak. Ottani kir. tanfelügyelőnek előadása, aki Arany íráját ismerlette, kötetményének pompás recitativ előadása keretében.

— *Idill egy katonai fogházban.* A neu wiedi (a Rajna mentén) büntető-bírósgás tursza esetet tárgyalt ma. *Schulcz* honvédbadnagy különböző katonai vétségokért feleltess katonai hadóságtól kéthavi várfogságot kapott, amelyet az enben-breitsteini tegyházban töltött ki. Fogsága utolsó napján történt, november 24-iken, hogy fogolytársai bucsuestélyt rendeztek a kiszabaduló hadnagy tisztelőre. A mai tárgyaláson a neu-wiedi büntető-bírósgás előtt a tanuk vallomásától kitudódott, hogy a dár.dó hajnalig tartott. Buosuzáskor *Schulcz* hadnagy elkísérte egyik társát annak szobájába és közben ellopta barátjának 140 márkáját a szekrényből. Reggel a hadnagy kiszabadult és Berlinbe utazott. A meglopott fogoly minidjárt észrevette, hogy tárcája hiányzik, és feljelentette az esetet. *Schulcz* hadnagyot Berlinben le-tartóztatták és visszatanolozták. A mai tárgyaláson nem is tagadta tettét. Az államügyészség öthavi fogságot kért a vádlottra, de a törvényszék csak kéthavi fogsággal szolgáltta a tolvaj honvédbadnagyot, aki azonban megkezdte büntetését.

— *Elfogott kaulócsikkasztó* Őt földhöz ragadt szegény ember tett feljelentés a rendőrségen *Schedy* Sándor ellen, aki a *Házulajdonosok Lapjának* az igazgatója és kiadója volt; övadék-sikkasztás miatt. Ez az ember *Eckstein* Lajosól 200, *Windisch* Ignácól 160, *Tarkó* Lajosól 600, *Lebovits* Istvánól 300 és *Riczó* Györgyöl 300 koronát vett át övadékképpen, a pénz elközlötte, azután megszökött. A rendőrség megtudta, hogy *Schedy* Pozsonyba szökött. Megkereste a pozsonyi rendőrséget, hogy a sikkasztó lertöztassa le. A pozsonyi rendőrség éppen akkor fogta el a sikkasztót, amikor *Bécsbe* akart szököni.

Gróf Malatesta Londonban. Londonban hírszerint anarkista-bizottság alakult a végből, hogy nagy nemzetközi sztrájk előidézésére összekötés teremtisen az egész világ munkásai között. A londoni bizottság már összekötésbe lépett a spanyol munkásszövetségekkel, amelyek készen nyilatkoztak a sztrájkra, ha a többi nemzeti munkásai is sztrájkba állnak. A spanyol minisztertanács a héten ülést tart, hogy az ezzel a propagandával szemben szükséges intézkedéseket megbeszélje. Londonban új anarkista-klub alakult, amelynek élén gróf Malatesta, az ismert anarkista áll.

A bukaresti nagy oszadás. Bukarestből jelentik, hogy az államsorsjátéknál történt oszadásban részes Albachyri bankár, aki Nizzába szökött és ott tartózkodott, biztos őrizet alatt Bukarestbe vitték és vizsgálati fogságba helyezték. A kihallgatás során Albachyri kijelentette, hogy a vizsgálatbíróknak megtagad minden felvilágosítást, csupán a nyilvános tárgyaláson fog tenni vallomást, amely alkalommal szenzációk lelepleseket készül tenni.

A férj merénylete. Meranból jelentik: Egy Müller Ferenc nevű ember ma reggel rövid szóváltás után borotválva keresztülmetszette a felesége nyakát. A fiatal asszony, aki áldott állapotban volt, azonnal meghalt. Müller ezután üzletébe roham, ahol tizenhat éves inasának is keresztülmetszette a nyakát, azután magán tett három vágást, de mivel a sebek nem voltak veszedelmesek, revolverrel agyonlőtte magát. Müller három kis gyermeket hagyott hátra.

A cseh takarékpénztár ügye. Prágából jelentik, hogy a cseh takarékpénztár gondnokasága kom-munikációt adott ki, amelyben kijelenti, hogy az őssze-pénztári készletek és az ügykezelés beható megvizsgá-lása kétségtelenül bebizonyította a takarékpénztár teljes jövedelmezőségét s föltétlen megbízhatóságát. A takarékpénztár tartalékai 49,623,719 korona s ez kétségtelenné teszi az intézet életképességét. A takarékpénztárnak nem voltak veszteségei s tovább is a legnagyobb mértékben meg tud felelni minden kö-vetelesnek.

Az osztrájsorsjáték húzása. A osztrájsors-mai húzásán huszezer koronát nyert 40372, ötezer koronát 18586 91879, kétezer koronát 51321 38473 28056 83423, ezer koronát 11083 68944, ötszáz koronát 27697 30624 62426 66498 79074 93426 77650 12807 31164 57642 78718 91676 65392 6042 7598 85711 90885 102195 62209 66693 71596 81249 108614 8372 8760 10417 24197 45286 45400 71091 72837 74172 102010 104049 3946 24741 24284 3428 58291 62340 69940 76600 102732.

(x) **Dr. Kovács képpasztája,** csakis félhold véd-jegygyel, valódi 3 nap alatt minden kezét gyöngéddé és fehérre varazsol. Egy tégely 120 K. Főrtár: Dr. Kovács gyógyszeriára Budapest, Gyár-utca 17. „Toilet-tükör” kívánatra ingyen.

Az Atlanti Óceánra és a Csöndes Óceánig.

Budapest, március 5.

Pénteken reggel indították utunk az első személyvonatot Pori-Arthuról Moszkvába s ezzel megnyit az a nagy szárazföldi utvonat, amely Francia-ország fővárosát Ázsia legmődernebb országával, a Csöndes Óceánt az Atlanti tengerrel összeköti. Sajnos, ebbe a nagy világvonalba Magyarország fővárosa nincsen belekapcsolva, mert a vonat Párison, Bécsen és Moszkván keresztül, Varsón át közeledik. A transz-szibériai expressz, mint ahogy az új vonalat hivatalosan nevezik, összesen 13,293 kilométeres hosszú s európai vonala három részre oszlik. Az első ezerkilométeres vonalszakasz Brestől Párison át Avricourtig, a második Dél-Németországon és Nyugat-Ausztrián át Strassburg, Karlsruhe, München, Salz-burgon keresztül Bécsig, a harmadik Bécsről Moszk-vaig terjed. Ezt az utat a vasut négy nap alatt teszi meg, mely idő alatt 83 gyorsvonati és 469 személy-vonati állomáson halad keresztül. Ha az utas a keleti-expresszen utazik s hálókosztól bérel Brestől Bécsig, 247 koronát fizet első osztályon, 168 koronát a másodikon. Bécsről Moszkváig 81 és 66 korona a jegy ára.

Moszkvától kezdve a transz-szibériai expresszen utazik tovább az utas, tehát 9262 kilométeres utat tesz meg ezen a vonaton. Pétervárról hetenként egy vonat indul Moszkván keresztül az orosz államvasu-tak kupéival, melyek közé a két szimplon-vagon is föl van véve. Az egész vonat egy első osztályú, egy másodikosztályú, egy podgyászkoszóból, ebédlő-és fűrdőköszöböl áll.

Moszkvától Irkutskig hét nap és tizenhárom óra-hosszat tart az ut s ez idő alatt 32 és háromnegyed órabosszat áll a vonat, úgy, hogy tulajdonképpen 14 s egynegyed nap alatt teszi meg a vonat az 5463 kilo-méter hosszú utat. Aki Bécs és Irkutsk között nem igazítja meg az óráját, az Irkutskban arra a tapasztala-ra fog jutni, hogy hat óránál hosszabb időt töltött a vonaton, mint ahogy a menetrend mutatja, mert mikor Bécsben dél van, Moszkvában már félkettő, Irkutskban pedig 5 óra 52 percyi időt jelez az óramutató.

Ha szombaton délután fél háromkor elindulunk

Moszkvából, kedden éjjel Ursunka állomásra érünk, ahol vonatunk elérte az Ural legmagasabb pontját. Aki nappal utazik, ezen az állomáson egy fehér osz-lopot pillant meg, melynek nyugati oldalán ez a föl-írás látható: Európa, keleti oldalán pedig ez: Ázsia. Hajnal felé robbog be a vonat a tulajdonképpen szib-ériai vasut vonalára Tseljabinok állomásra, majd Orenburg helytartóság területén át Zirianka állomásra, amely európai Oroszország határa. Szerdán éjjel a hatalmas Isim-hidon robbog át vonatunk s reggeli nyolc óraker Omskba érkezik, melyen túl a Taiga-erület következik, Tomskon, Nisni Udinskon át Ir-kutsk városába, majd a Baikal-vidéken át Maudsuria állomásra érkezik a vonat. Moszkvából való elindu-lásunk után tizenegy napra tehát a sárga emberek biródománuk határán vagyunk, ahonnan Kharbinon át folyik az ut tovább Pekingbe.

Az egész utvonalt áttekintésére a következő tábl-lázat a legalkalmasabb.

	Kilométer	Idő
Moszkva-Irkutsk	5163	7 nap 13 óra
Irkutsk-Baikál	67	2 " 31/2 "
Misszovajaj	64	2 " 5 " "
Manduriái	1198	2 " 16 " "
Karbinig	470	2 " 16 " "
Tachitsasig	716	2 " 6 " "
Isimhida	22	1 " 1 " "
Lekovig	362	1 " 12 " "
Schauheikvanig	402	1 " 13 " "
Pekingig		
Összesen	9264 16	13 " 31/2 "

Ehhez járul még 11/2 órányi tartózkodási idő, úgy, hogy az egész utazás 18 nap 11/2 óra időt vesz igénybe. Mibelyt a Baikáltól Pekingig terjedő vona-ton gyorsvonatok közelednek, az egész utat Moszkvá-ból 13. Bécsből 15 nap alatt lehet megtenni.

Petrarca.

Azaz. Petrarca szülvárosá-javó évben ünnepli a nagy költő hatszázadik születésnapját nagy pompával.

Az olajlák, a babérligetek,

A szálló szellő a tenger felett,

Az abruzsi erdőre utalok

Hódozva sügja, zengi a neved.

Italia babéros halmai

Néked termük minden babérutak

S szonettjeid fogják csak hallani!

A napsugár az ősz ég alatt.

S én, Észak bús magános gyermeke,

Nem hódolok egy percre sem neked

És nem ajánlom neked versemet.

Kinek nevét száz emlék fődte be

S akinek sirja imárá jelten,

Laurának hadd küldöm üdvözlétem.

FŐVÁROS

(*) **A konverzió.** A tanács mai ülésén tárgyálta a Pesti Hazai Első Takarékpénztárnak s a Magyar Jelzáloghitelbanknak ajánlatát, hogy a konverzióra tett első ajánlatát változtatlanul fiontartják. A tanács az ajánlatot elfogadta. A pénzülézetek a köggyűfés határozatára március tizedikéig, a jóváhagyásra március 18-ig adtak terminust.

SZINHÁZ, ZENE

Küry Klára ünneplése. A Royal nagyer-temben ma hangverseny volt, amelyet fényes programmal a VI-ik kerületi állami főreáliskola volt iskolatársai-nak szövelégsé rendezelt szegény egyetemi hallgatók javára Wlassics közoktatási miniszter védelmére alatt. A koncert programmszerűen folyt le, de valami fe-szültsgébe a levegőben, már mindjárt a műsoron is egy ünneplő vers, azt mutatta, hogy az a közönség, amely az óriás termet szorongásig megtöltötte, (ugy hogy még a hölgyek közül is nagyon sokan nem kaptak föl-helyet, lértának pedig egyáltalán nem), szive szerint való ovációra készült legünnepelebb művésznője, Küry Klára irányában, aki most példátlan díszöséggel a vidéket járja és akinek látását, a fővárosi publikum hetek óta nélkülözni kénytelen. Ami aztán történt, több volt az ovációnál, valóságos önfeláld, mámoros tüntetés, amelyen színházban már esbetelt, de koncert-teremben soha. Amint Küry Klára kisasszony a pó-diumon megjelent, sűrű tömegben sereglettek kör-reje asszonyok, lányok, férfiak, s a honvédzenekar a terem erkélyéről háromszor tussal köszöntötte, a közönség pedig olyan orkászertű tapsban, éljentes-

ben tört ki, hogy teljes egy négydórág nem jut-hatott szóhoz Küry Klára, akinek aróat már akkor sűrű könnyek borították el. Egyszerre mint egy em-ber felállott az egész publikum az emeletéről, a pa-dokból, távoiról és közölről boktrétak, rósák és gyönygyvirágok rüppöltek a művésznő elé és pár pilla-nat alatt virágoktól volt elborítva az egész pódium. Percekig hullott a virágos. A művésznő első száma (a Casanova egy dala) valósággal tapsba fulladt. Ő maga is alig tudott szóhoz jutni. Azután egy kacagó dalba fogott, amelyet utólrhetetlen finom-sággal adott elő és amely újból falrengést éljen-zést keltett és megint megeredt utána a virágos. Harmadszor is ismétlődött, egy mély érzéssel előadott magyar dal után, amelyet a kisasszony még a Katalin mellyor áriával töltött meg. Még egyszer felvihar-zott a taps és a közönség sűrű sorokban, hie-tetlen megindulással követte Küry Klárát, amint a pódiumot elhagyta. A legmelegebb, a legrokon-szenvebb figyelem tárgya volt Ledorfszky Gizella kis-asszony is, akit a közönség rengeteg tapsokkal, újr-ázással és barsányi éljenekkel tüntetett ki és aki talán soha eddigi pályáján ekkora ovációban nem részesült. Voltak lélektani motívumok a viharos tapsokban, amelyeket kapott és amelyek igen sokat érnek neki. Énekszámait gyönyörűen adta elő, csengő hanggal és pompás művészi tudással. Ez egy értékes és nagy talentum. Előtte Szalmosi Elek, egy vig monológot adott elő és kolosszális kacagások keltek minden szava nyomán. Milyen kedves, egyszerű tud lenni ez a színész, aki a magyar komikusokat harminc év-vel ezelőtt a mesterségükre megtanította és maga még semmit se felejtett Percekig tapsolták. Zajos és lelkes jeltészt aratott Herman Erzsike művészi cim-balomjátékáért, Kemény Rezső burruval előadott he-gedüszelőjáért, Fljál József zongoraművész előkelő játékaért. A honvédeknek megtapsolták Wollner Béla egy új szerzeményéért, amely pompás, eleven munka és gyors népszerűsége tarthat számot. Ugyan-csak Wollner kísérte az összes énekszámokat nagy diszkreációval és biztonosságal. A terem túl volt szu-fova. Az oldalbejáróknál, a háttérben, ahová csak be lehetett jutni, ember-ember bán.

Hírek a Nemzeti Színházról. A Nemzeti Színházban holnap, pénteken Kémechey Jenő és Malonyay Dezső társadalmi szimüvre, A jóld 14-edszer kerül szünre, a főszerepekben, mint eddig, Prielle Korné-hával, Jászai Mariával, Márkus Emilával, Ligeti Jutiskával, T. Delli Emmával, Szacsavayval Császárral, Gálval, Gyenossel Rózsahelygyével, Gáttával. — Szom-baton Bernát Ferenc történelmi vígjátéka a Szimon-y-őbester kerül szünre, melynek tegnapi, ötödik előadására is megtelt a színház nézőtere. — Vasárnap este a Monna Vannát adják elő, már 24-edszer. Vasárnap dé-lután Herceg Ferenc bohózata A három testőr kerül szünre.

Blaha Lujza Miskolcra. Blaha Lujza a hé-ten két estén a miskolci színház vendége volt. A nagy művésznő fellépéseit olyan rendkívüli érdeklődés kí-sérte, hogy a jegyek mindkét estére már napokkal előbb elfogytak. A miskolci közönség a legnagyobb ovációkban részesítette Blahanét, aki a jövő héten megismétli vendégjátékát.

Az Operaház Wagner-ünnepe. A mai lapok lévesen azt közlik, hogy az Operaház Wagner-ünnepe, amelyen Wagner Siegfried is közre fog működni, március 17-én lesz. Félkérőülünk annak a közlése-re, hogy az ünnepet, amely iránt a főváros közönsége körében nagy az érdeklődés, március 16-án fogják megtartani az Operaházban.

Jótékony hangverseny. Az Országos Gyermekvédő-Egyesület leányosztálya, melynek célja tudva-levőleg szegény gyermekének urfi leányok által varrott ruhákkal való ellátása, tőkésének gyarapítására e hó 13-án a Terézvárosi Kaszinó dísztermében hang-versenyt rendez. A kis egyesület, — mely addig főszegi Freund Regina elnök és Fried Margit titkar vezetésével nagy eszékben végezte munkáját, a fő-város nagy nyomorának enyhítésén fáradozva — humoros és magas színvonalú hangversenyének programjával tekkeltette a legelőkelőbb fővárosi kör-rök érdeklődését, úgy hogy jegyek már csak csekély számban kaphatók. A rendezőségben Knapp Imre, Csiky János, Dániel Oszkár buzgólkodnak, a szereplők közt pedig Jackson Elsie, Ego, Brown Mary, Pásztor Árpád, Borosdy Olga neveit találjuk. A Márk Lajos gyönyörű rajzait díszítet meghívók s a még meg-levő jegyek kaphatók az elnöknel (Muzeum-körút 10. II. em. 10.) és a titkárnál (Rókk Szilárd-utca 28.).

Az országos m. kir. Zeneakadémia e hó 9-én, héttől este 7/8 óraker tartja meg zenekari hangversenyét Hubay Jenő tanár vezetése alatt a Royal-szálló hangversenytermében. Műsora a követ-kező: Haydn szimfóniája. Händel: Ária, zenekari kísérettel, éneklí Bächler Irén, Abrányi Emilné növen-deke. Weber: a Büvös vadász nyitánya. Mozart: Verseny-ária, zenekari kísérettel éneklí Sternheim Malvin, Maleczky Vilmosné növendéke. Bizet: L'Ar-le-sienne (suite).

A Kés kezet mos sikere. Holnap, pénteken lesz *Herczeg* Ferenc nagysikerű vigjátékának, a *Kés kezet mosnak* 16-ik előadása. Az ünnepség a közönség minden este a legszélyesebb fogadtatásban részesíti és állandó derűtség kíséri a mű szabirikus vonatkozásait. Kiváltképpen tetszik a *Hegedűs* Gyula udvari lakója. A *Kés kezet mos* előreláthatólag hamasnap éri meg a 25-ik előadás jubileumát.

Hírek a Magyar Színházról. Ma délután volt az első csütörtöki ifjúsági előadás a Magyar Színházban. Ez alkalommal az *Aranylábadalom* került színre telt ház előtt. A színház ifjúsági előadásainak színyára állandó közönsége és teljes sikere lesz. Vasárnap délután — a rendezési árak mellett — a *Grant kapitány gyermekei* kerül színre, amelynek multheti bemutatóján zajos sikere volt. Ez a látványos színmű lesz a színház legközelebbi ifjúsági előadása is.

A Gotthealte. *Merei* Adolf verses drámai játéka foglalatközté most a Magyar Színház drámai személyzetét. Az ünnepség bemutatója a jövő hét szombatján, március 14-ikén lesz, mint a színház bemutatóberletének tízedik estéje. A *Gotthealte* női főszerepét *R. Maróthy* Margit asszony fogja játszani, akinek ez lesz második szerepe a Magyar Színházban.

Masacgnai amerikai díszpolgársága. *Masacgnai* mégis fog valami kellemes emléket hozni Amerikából, ahol, mint ismeretes, nem valami rózsás művészeti volt. *San-Francisco* városa, ahol most tartózkodik, díszpolgárúal választotta. Megemlíthék egyuttal, hogy azt a pórét, amelyet amerikai impressziója a massachusetts bíróság előtt ellene indított, meggyerje. Az amerikai bíróság az impressziót, illetékesség híján, elutasította keresetével és kimondta, hogy a pór érdemében a firenzei bíróság illeti meg az illetékes jog.

Növéndékszínek vizsgálati előadása. A *Vigaszor*ban holnapután, szombaton délután a színház színháziskolájának növendékei vizsgálati előadást tartanak. Színrekerül *Az ördögök huszártízi* című bohózat. Az előadásnak rendkívül mérsékelt helyarai vannak.

MŰVÉSZET

Sorsolás a Műcsarnokban. A művészi öregek és árva segítézésére létesítendő alap javára a Műcsarnokban ma délután megtartott sorsolás eredménye: *Kihúzólatok: 3045.* Női tanulmány *Lotz* Károlytól, 9454. Ezred trombitása *Benczur* Gyulától, 4011. Parasziszekér *Vágó* Pállól, továbbá: 1132 3040 1881 9177 4019 4022 1080 4193 9119 9138 3667 1162 4067 4082 3041 3028 1646 9087 197 3014 1082 3071 61 4097 1706 9195 44 9200 3001 4100 4187 9189 9135 25 9134 9083 9431 4041 1641 4140 9 3085 1682 9401 9010 3099 9493 4106 68 4078 4123 1284 3085 4055 1068 3082 9186 1164 2102 9009 9171 9019 4024 4044 2022 9132 9195 1083 4074 4033 1081 1008 9184 9082 4191 4054 9452 1126 1645 3020 4083. Nyerdök felkeretnek nyereménytárgyalkat a városigei Műcsarnokban 1903. március végéig átvenni.

TUDOMÁNY, IRODALOM

A Történelmi Társulatnak ma délután tartott ülésében *Eble* Gábor mutatta be a *csermelti és tarkeói Dessewffy-család* című, sajtó alatt levő művének egy lezetét. A szerző a Dessewffy-család eredetét a XIII-ik század elejéig tudja visszavezetni, bár a Dessewffy-név csak a XVI-ik század elején tűnik fel. A mai fűlesen bemutatott részlet a XVI. század elején élt Dessewffy János szereplésével foglalkozik. Ez a család ugyancsán második alapítója. Az előadást tetszőseleg fogadták. Az ülés elején *Nagy* Gyula főtitkár bejelentette, hogy a Társulat tagjainak száma újabban negyvennégy gyarapodott.

Korhadás. *Leleke* Béla e címen irít nagyon érdekes politikai tanulmányt Magyarországi közjogi viszonyairól és nemzetgazdasági válságának okairól. A terjedelmes tanulmány három részre oszlik s elsőszőr Magyarországot mint szuverén hatalmat bírálja, majd közzállapotainkat is az akóra hatással lévő tényezőket ismerteti s kritikailag méltatja, végül pedig reformizmeket vet föl. A broszúra első és kiváló érdeme az elegáns stílus és az erős magyar érzés, mely itt-ott költői száryalásra ragadja a könyv szerzőjét s amely meglátja azokat a bomlasztó elemeket, amelyekből a nagy korhadás előáll. A szerző a szuverenitás kritikáját avval végzi, hogy az ország hompelgéréit nem hatja át a nemzeti összartósiás érzete, kihalmi látszik a nemzeti önérzet s nem bíme az ország önelcsúságában. Ez ellen emeli föl szavát a szerző. Majd átér a közzállapotok ismertetésére s arra a konklúzóra jut, hogy új szervezésre, a gazdasági kérdések teljes reformjára van szükség. A jelenlegi állapotok tarthatatlanságának beigazolása vezet előadásja a magyar állam népességi és gazdasági viszonyait, a létező tényleges állapotok szervezését, taglalja az azokat befolyásoló körülményeket, végül pedig előadásja azokat a reformizmeket, melyektől a nemzet erejének gyarapítását, a kereseti viszonyok javulását, az ipar és kereskedelem föllendülését és a magyar földbirökkesség sorsá-

nak jobbfordulását várja. E reformizmeket két csoportba osztályozza a szerző, az egyikbe a nemzeti szuverenitás érvényesülését előzó reformokat, a másikba pedig azokat sorozza, melyeknek az volna a rendeltetésük, hogy a nemzetközi viszonyokban teremtsék meg a magyar államhatalom szuverenitását. Ez általános elv alapján föllálított két osztályba sorozva, igen jó, gyakorlatilag is éreit, átgondolt reformtereket ismeret. A könyv mindvégig világos, emelkedett stílusból van írva, s bizonyára megérdemli a nagy körben való elismerést és méltánylást.

A Magyar Könyvtárnak most jelen meg februári sorozata a vállalatot öt becses számmal gazdagítja. A 323-ik Wilde Oszkár munkáját, a *Lady Windermere* legelőzőt a 324. és 325. kettes szám Ciceronak legnevezetesebb beszédéit kövöl, A srónoklatot *Garnesius* Lajos fordította. A 326. szám Csehov Antalnak novelláiból adja néhányát a legszebbeknek. A fordítás *Barabás* Ábel munkája. A 327. szám *Gárdy* Viktorról ad egy esemlő Tengerparti képet.

Amerika közgazdasági inváziója Európába. Frank A. Vanderlip kitűnő broszúrájának pompás fordítása, melyet dr. *Goldberger* Lajosnak köszönhetünk, ma jelent meg külön lűzetben, Singer és Wolfner bizományában. A fordító, aki kitűnő és tiszteletrélmelt munkát végzett, az előszóban maga magyarázza meg e broszúra jelentőségét és célját. E broszúra leírdítására — írja — azért vállalkoztam, mert szűk keretben, egyszerű, érthető, ugyszólván populáris alakban tárja föl a világkereskedelem és világitpar képét nagy városokban.

A fordító kétségkívül kitűnő munkát végzett s a fejlődésnek induló közgazdasági műveltségnek haszonhajtó irodalmi munkát juttat. A broszúrának telette érdekes része az, mely Ausztria-Magyarországra vonatkozik, mely s amelyben számos tévedés mellett, nagyon sok a megszívlelésre érdemes igazság.

A muzeumok és könyvtárak országos tanácsa kedden délután *Berzeviczy* Albert elnöklet alatt nagyfontosságú ülést tartott a Nemzeti Muzeumban, melvön résztvettek a közoktatásügyi miniszter képviselőében dr. *Lippich* Elek és *Halász* Ferenc min. tanácsosok, a földmiveltésügyi miniszter képviselőében dr. *Bartók* József min. tanácsos, *Szalay* Imre a muzeumok és könyvtárak orsz. főlelőgője helyettese, *Beöthy* Zsolt, *Forster* Gyula, *Pauler* Gyula miniszteri tanácsosok, *Thaly* Kálmán, dr. *Féjérpáthy* László egyetemi tanár, *Tóth* József kir. tanfelügyelő, dr. *Kerecsény* Zoltán az egyetemi könyvtár igazgatója, *Porszolt* Kálmán előadó titkár és dr. *Schönherr* Gyula, a muzeumok és könyvtárak országos főlelőgőjének titkára. A jegyző tiszteit dr. *Fodor* Oszkár látta el. *Berzeviczy* Albert elnök bejelentette a tanácsnak, hogy a közoktatásügyi miniszter kinevezte a tanács tagjai sorába *Halász* Ferenc osztálytanácsost, s örömmel üdvözli őt mint a tanács tagját, az országos tanács ezután *Halász* Ferencet a népkönyvtári szakbizottságba választja meg: bemutatja továbbá az elnök az országos muzeum- és könyvtárbizottság új szervezeti szabályzatát, amelyet a közoktatásügyi miniszter jóváhagyott s a Magyar Nemzeti Muzeumban köszönő átiratát, hogy a Muzeumban alapítási ünnepségen az országos tanács küldöttségileg is részt veit s hogy a tanács elnöke a Széchenyi-szobrot megkoszorúzza. A tanács házi szükségleteire készített költségvetés megállapítása és föbb ügyirat elintézése után az országos tanács az ülésében elkészítette javaslatát a vidéki nemtudományos jellegű gyűtemények ezúvi segítézésére vonatkozólag egyszerűsített megállapította bszasz beható megbeszélés után ama helységeket, ahol ez évben még teljesen felszerelt s könyvszekrényrel is ellátott népkönyvtárak helyez el ingyenes használatul. Részben már forgalomban lévő népkönyvtárak gyarapítására, részben újak létesítésére javaslatba hozza a tanács a következő államszervezeteket: A Budapesti Könyvtár-lyegyetem népkönyvtára fejlesztésére 1600 K., beregzésére 600 K., a Dunántúl, Erdélyrészi és Felvidéki Közművelődési Egyesületeknek egyenként 800 K., az Eperjesi Széchenyi Körnek 2500 K., a Nagyvárad Szilgelyi Tarsasának 600 K., az Országos Magyar Iskolaegyletnek 1000 K., a Pozsonyi Toldy Körnek 1000 K., a Temesvári József-órgani Polgári Olvasó-Egyletnek 1200 K., a Tiszafűredi Muzeumban-Egyletnek 700 K., a Kassai Kazinczy Körnek 700 K., Német-Bogznán népkönyvtárának 600 K., a Temesvári országosvárosi és Temesvári gyarvárosi népkönyvtárak gyarapítására 4000 K., a vakkak számára elvett ország. egyelnek 300 K., a Budapesti Józsefvárosi közzjótékonsági egyelnek 1000 K., a berezvárosi állami iskola könyvtárának 200 K. és a hidvégli ifjúsági egyelnek 200 koronát. Kész népkönyvtárak elhelyeztetnek a következő helyeken és pedig 2000 korona értékű könyvtárakat kap *Hajdu-Dorog, Balmazújváros, Kolozsvár, Kaposvár, Liptó-Szent-Miklós, Selmeczbánya, Szarvas* és *Béke-Csaba*. 1000 koronát pedig megszavaztak *Abrudbánya, Zalatta, Pannosva, Nagyvárad-Ujváros, Piski* és *Vágszeréd községeknél*. — Vándorkönyvtárak elhelyezésére pedig előjegyzésbe vételét *Hódmezővásárhely, Hídbe, Nemeth-Lippes, Kirdálytelek*, a szentesi tanúk és a kisgerendai-tanúk. E vándorkönyvtárak is még ez év folyamán kerülnek elhelyezésre. A tanács ülését megelőzőleg a népkönyvtári szakbizottság tartott ugyancsak *Berzeviczy* Albert elnöklet alatt ülést, amelyben beható megvitatás mellett készült a tanács számára a segítézési javaslat. Az ülés *Berzeviczy* Albert életetetésével 4 órai tanácskozás után ért véget.

A Joghallgatók Tudományos Egyesületében tegnap hirdették ki az Országví örökös intézménye, kiöndös tekintetűl az Országví helyzetéről hívtársári örökös esetén címen magánjogi pályázat eredményét. A közoktatásügyi miniszter díját dr. *Zsögöd-Grosschmid*

Benz egyetemi tanár elismerő bíráta alapján *Balogh* Elemér negyedéves joghallgató érdemes dolgozata nyerte el.

EGYESÜLETEK

(A Béke-Egyesület közgyűlése.) A Magyar Szent Korona Országainak Béke-Egyesülete a hó 8-ikán, vasárnap délelött 10 1/2 órakor tartja meg rendez évi közgyűlését a pénzintézeti tisztviselők országos egyesületének helyiségében (Andrássy-ut 2).

Társorsorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkari jelentés. 3. *Gyöngy* Ilona felolvadása: *A múlt és jövőnk szövege* cím alatt. 4. Az 1902. évi zárszámadosok bemutatása. 5. Az 1903. évi költségelírányszav. 6. Választások. 7. Indítványok. — Vendégeket szívesen látunk.

(A pozsonyi alagut.) A Magyar Mérnök- és Építész-Egyletnek ma este az elmúlt évek iolyamán a máv. vonalán mentén végzett építkezések legérdekesebbikét, a pozsonyi alagut építését ismertetette *Kain* Albert máv. főmérnök. Előadó elsősorban azokat az érdekes és egykor iratokból összegyűjtött adatokat mutatta be, amelyek a „nagy középponti vasut” létrejötteére vetnek tanulságos világot, felsorolva azokat a versengéseket, melyek a Duna jobb- illetve balpartján építendő vasut érdekében annak idején izgalomban tartótlak a kedélyeket. Az új alagut a régitől 25 m, tengely távolságban halad. Igen érdekes kísérlet történt ez alagutnál a boított vízmentesítésére, a boítottat globbetéses asphalt lemezzel földték le. A két alagut keresztirátóral ves összekötvte. Az új alagutat 1902. október havában adták át a forgalomnak, akkor kezdődött meg a régi alagut levezetésének megerősítése. Rendkívül sok raz, régi térkép és lénykép bemutatása gazdagította az érdekes előadást, melynek befejeztével a nagy számú hallgatóság zajos tetszésnyilvánításokkal adózott az előadónak.

(A Magyar Orvos-Egyesület) a hó 7-ikén, szombaton, Szentkirályi-uta 21. sz. a. helyiségben 5 órakor betegbemutattással egybekötött iolyavó ülést tart.

(A székesfővárost m. kir. államrendörösng nyújtóító- és segítő-egyesülete) a hó 26-ikán délután 4 órakor tartja évi rendez közgyűlését a főkapitányseg közgazgatási osztályának nagytermében. A közgyűlésre szóló meghívokat ma küldi szét dr. *Schreiber* Emil fogalmazó, az egyesület titkára. — Megemlíthjük itt, hogy az egyesület javára a Vigadóban a hó 2-ikán rendezett művészestély nagyban gyarapította az egyesület vagyontát s a felülzézseket a napokban állítják össze s hírlapiag nyugtázzák.

MULATSÁGOK

A Budapesti szállodások, vendéglők és keresmaórosok ipartestülete és a *Budapesti pincér-egyesület* tegnap rendezte tlanomulatságát. A mulatság lényesen sikerült. A bálon ott voltak *Markus* József főpolgármester, *Sacelláry* György és *Benedek* János országos képviselők. Pontban zilenc órákor megkezdődött a tánc, mely szakadahtánul tartott a reggeli órákig. A jelenvolt högyek névsora a következők:

Asszonyok: Lagage Antalné, Prindl Nándorné, Schwarz Deszóné, Vajda Ferencné, Franoki Ignacné, Dechnerné, Urion Károlyné, Faidy Agostonné, Minion Jánosné Mayer Filippné, Örv. Hurt Józsefné Jung Péterné, Füfezyné, Örv. Kovács Ferencné, Wirth H.-né, Kratochwill Edéné, Ecker Lipótné, Wöbel Istvánné, Moser Istvánné, Engel Mórné, Schwartz Józsefné, Lotza Imréné, Peterka Alojzóné, Czeiner Károlyné, Mányi Mihálné, Weisz P. Vilmosné, Klekler Alojzóné, Klein Berta, Schwartz Mihálné, Hechti Jánosné, Hickler Györgyné, Ecker Károlyné, Schony Károlyné, Schwerta Mártonné, Kontop Andrásné, Sekuteti Ernóné, Hantzmann Jánosné, Felavovits Jánosné, Förster Konradné, Weisz Károlyné, dr. Róth Miksáné, Kohn Lipótné, Bóla Nándorné, Oblat Ignacné, Örv. Neumann Jánosné, Neumann Filippné, Weisz Mihálné, Berénerné, Leyer Ignacné, Patonyi Gézáné, Hollendauer Ignacné, Mlady Jánosné, Nemeth Sándorné, Koróc Ferencné, Hahn Frigyesné, Hahn Nándorné, Vajza Józsefné, Leimetter Istvánné, Grát Jánosné, Simcs-Zsigáné, Keleti Henrikné, Kolb Gusztávné, Putanovics Józsefné, Fekete Gyuláné, Lindenteit A.-né, Berkovits Lajosné, Falt Mihálné, Ágné, Schmidiné, Chovánetz Jánosné, Gregorits Ferencné, Seidl Vencelné, Kiss Istvánné Deusch Béláné, Winkler Antalné, Kröger Flórisné, Neumann Józsefné, Ott Mihálné, Kramer Miksáné, Boros Hugóné, Grünwald Edéné, Kosa Ferencné, Heil Józsefné, Hell Andrásné Spurmana Istvánné, Várdy Károlyné, Császár Imréné, Berkes Adorné, Gundel Jánosné, Kovács E. M.-né, Mayer Józsefné, Kommer Ferencné, Simon Imréné, Peltzmann Ferencné, Chladek Józsefné, Hack Istvánné, Kreesmann Károlyné, Lippert Lajosné, Tóthné. Jahn Edéné, Werler Lajosné, Horváth Lajosné, Billein Antalné, Sterk Zsófi, Jelinek Mórné, Blivotis Ferencné, Róth Manóné, Kovács Károlyné, Putnok Istvánné, Ostlag Iréné, Özevgy kapitányi Kapi Adorné, Szerényi Mátyásné, Müller Antalné, Tóth Józsefné Peschaneuk Gézáné, Kőrösi Józsefné, Özevgy Bányai Józsefné, Hamráty Filippné.

Lányok: Lagage Stefánia és Emma, Frankl Agatha Decker Irénke, Tóth Gizella, Reinrunk Hermina, Ulrieh Berta és Emília, Prinda Teréz és Hermin, Faidy Margit, Keitl Emmike, Mayer Irma, Hurt Etelka, Kamarás Boriska, Mochl Mariska, Endri Mariska (Szegezárd), Wöl el Esztké, Moser Icauka, Engel

Vilma, Schwartz Etelka, Czigliann Annus, Czeiner Mariska, Mányi Mariska, Kreis Jozsef, Klein Juliska, Schmidt Irma, Berkovits Annuska, Hechtl Katóka, Schwartz Terka, Hieker Juliska és Jola, Ecker Gizella, Schmerda Aloiza, Schumy nővérek, Konopá Annus, Hanztmann Anna és Katica, Fohovics Gizella, Weisz Irma, Kollárlla és Regina, Leyrer Etel, Peig, Mimi, Máday Manci, Németh Mili, Palkovits Illus és Mariska, Veigi Iréne, Qint Mariska és Zsuzsanna, Jankovits Irma (Szászek), Mendego Margit, Lindenfeld Berta, Áág Birika, Feith Rózika és Gizika, Hamrak Vilma, Grecorits Lánuska, Ligeti Iréne, Singer Iréne, Felzmann Terézka, Dévay Juliska, Grünwald Bertuska és Ilonka, Schreyer Iona, Hell Boriska, Ligeti Ilonka és Margit, Guzikovszky Ann és Erzsike, Pelsőzi Irnus, Hellmer Gita, Kiss Margit, Kazányi Irma, Karsányi Margit, Pirchner Irma, Krecsmann Matild és Józsa, Tóth Aranka, Németh Margit, Deutsch Riza, Schartner Annuska, Hoffmann Annuska, Stern Karola, Chaldek Margit, Szerény Margit, Fröhlich Viktória, Pelzmann Margit, Bányay Margitka, Kolb Tekla.

(Jóteköny mulatság. A VIII—IX. kerületi izraelita nőegylet jóteköny intézményét egygyel szaporította, amennyiben gyermek-otthon létesített, melyben 40—50 szegény iskolásgyerek naponta teljesen díjtalanul ebédet kap. E gyermek-otthon javára e hó 7-én, szombaton és e 429 órákor a Vigadó összes termében tizenöt egybekötött művészestélyt rendez a nőegylet, amelyen Szilágyi Arabella, Szayer Ionka R. Maróthy Margit, dr. Kósa Vilmosné, Szekula Cecil örökgyök, valamint Solymosi Elek, Szilágyi Vilmos, Ráthonyi Ákos, Renner Árpád és Mayer Gusztáv urak közreműködnek. Az estélyt nagy érdeklődés mutatkozik. Jegyek kaphatók IX., Liliom-utca 84., és este a pénztárnál.)

(A Szászakereskedők és Italmérők Társasága tegnap érvényes sikertől táncmulatságot rendezett Andrássy-uti körhelyiségében. A mulatságon jelen voltak: Asszonyok: Hikovits Izidoré, Kraszman Márkne, Neuman Maoné, Friedmann Gaborné, Pollák Ignácne, Büchler Lipóné, Widder Józsefné. Kőrnei Gézané, Weinberger Adolfiné, Sohif Salomoné, Rother Zsigmondné, Diamant Eimáné, Klein Sámuelné, Klein Jakabné, Neuman Józsefné, Brieger Kálmáné, Binn Arnoldné, Léányok: Weisz Iona, Strassman Regina, Wassermann Katica, Fr. Iedman Iona, Körner Róza (N.-Szombat), Grosz Aranka, Weinberger Józsa, Lieber Johanna, Fest Katica, Singer Linka, Haupt Hermin, Haupt Jozsefné, Fleisch Emma, Felber Margit.

Nyitlter.

Dr. Feldmann Fülöp

volt Ballazsári orvos küldje jelenlegi címét saját érdekében, „J. H.“ jelge alatt e lap kiadóhivatalába.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító-társaság.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága.
Tiszán a kölcsönösség elvén alapszik.
Utánfizetési kötelezettség nélkül.
Részvényesek nincsenek.

Összes vagyon 1902. december 31-én

1,981,516,483.42 frank.

Biztosítási állomány 1902. december 31-én

6,958,093,587.09 frank.

Magyarországi vezérigazgatóság:

Budapest. IV., Károly-kört. 26.

Az e rovattal közzétettnek sem tartalmát, sem alakját nem felelős a szerkesztőség.)

VIDÉK

(Kassa város főkapitánya.) Póthy Zsigmond főispán Vácz József székfői főszolgabíró Kassa város főkapitányává nevezte ki.

(A Vörös-Kereszt-egylet érdekében.) Zomborban a Vörös-Kereszt-egylet fiaja évekkel ezelőtti pártolás hiánya miatt beszűntelte működését. Az egyesület igazgatósága többször megkísérelte, hogy a nagy intelligenciájú városban újra toborozzon kellő számú híveket, de a törekvés nem vezetett eredményre. Most Latinovits Pal főispán vette kezébe az ügyet és az agilis főispán buzgósága — mint értesülünk — e téren is diadalt arat. A napokban már szűkebb körű értekezletet tartott és álapos a remény, hogy már a legközelebbi jövőben az egyesület igazgatósága által kívánt eredmény megvalósul. A főispán lelkesen támogatja Fejér Gyula római katolikus apát-plébános és Kutasdróvits Lyubomir, gör. kei. szerb esperes, továbbá Koma László volt országrbírási képviselő stb. Ekként a Vörös-Kereszt humánus intézmény Zomborban, ebben a nagy alföldi városban is büszke támaszra talál.

SPORT

Nemzetközi céllövő- és kardvívóverseny. Az a nemzetközi céllövő- és kardvívóverseny, mely május hóban fog lezajlani, az előjelöklől itélve, igen nagyszabású és sikeres lesz. A magyar arisztokrácia és a külföldi sport-, valamint katonai körök élénk érdeklődéssel viseltetnek a verseny iránt. Már bejelent dolog számos, kitűnő céllövéséről ismert magyar mágnessáji és külföldi céllövő-championok részvételével. A Budapesti Egyetemi Athletikai Klub a verseny feltételeit szétküldte a magyarországi összes tornavívő- és sportegyesületeinek, valamint igen sok angol, német, olasz, francia stb. sportklubnak. Felvilágosításul szolgál a Budapesti Egyetemi Athletikai Klub tükársága. (IV. Központi egyetem.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Bírósági hírek. A király — mint a hivatalos lap mai száma közli. — dr. Gulya László szászrégeni járásbíró a csikszereadi törvénytörvények elnökevé továbbá dr. Schermann István budapesti ítélőtábla tanácsjegyző-albíró a budapesti büntető törvénytörvény bírójává, Tochtermann Vilmos fehértemplomi törvénytörvényi jegyzőt pedig az ungvári járásbírószághoz albíróvá nevezte ki dr. Sántha Gyula tamási járásbíró-sági albíróként eddigi minőségében a perlaki járásbírószághoz saját kérelmére leendő áthelyezését megengedte.

§§ A megrágalmazott káptalan. A Nagyvárad-i Firis Újságban azt írta tavaly, Ády Endre hírlapíró az ottani székeskáptalan tagjairól, hogy kivétel nélkül ingvenlők és haszontalan herék. A káptalan kanonokjai, köztük Fraknói Vilmos, Bunyitay Vince történészek és Wolarka Nándor debreczeni nagyprepost sajtópórt indítottak a cikk írója ellen s a nagyváradi sajtóbíró-ság a vádolatot rágalmasz miatt háromnapig fogházza és tis honora pénzbüntetésre ítélte s ezt a királyi tábla is jóváhagyta. A Kuria első büntetőtanácsa ma Vörösmarty Béla másodiknál vezetésével Tassy Pál koronajegyzői-helyettes indítványára az ítélet ellen benyújtott semmisségi panaszt, mint alaptalan, visszautasította.

§§ A vezérigazgató és társai. A bukott Keresztény Ruhászervelet tagjaiban ma a család bukás büntetésére nézve Violet Oitó Már vezérigazgatót hallgatta ki a törvénytörvény. A vádolt vezérigazgató azt mondta, hogy a szövetelet bukását a katolikus főúri világ és társadalom részvétele idézte elő. Azt vitatta, hogy az igazgatóság főlhatalmazást adott neki arra, hogy csakis olyan alkalmazottakat fogadjon föl, aki bizonyos mennyiségű fizetést jégyez. A kaucióról az alkalmazottakat fölfigadásakor szó sem volt. Oitó elnök fölmutatott egy igazgatósági ülési jegyzőkönyvet, amely csakugyan megadta Violetnek ezt a főlhatalmazást, de e fölhatalmazást maga a vezérigazgató hamisította bele az igazgatóság tudta nélkül. A vádolt tagadta, hogy árt volt el az ízléssel s hogy az alkalmazottak pénzéből fényesen, költekezően élt. Utána öccsét, Violet Szilárdot hallgatta ki a bíróság, aki nem vallotta magát bűndesnek. Ő, ugymond, mindent csak az igazgatóság utasítására osekelt. Neki csak az az egy bűne, hogy ebbe a dologba belekeveredett. Wohl Gyula ügyvezető, a harmadik vádolt, súlyos vallomást tett a vezérigazgató ellen s ugyanily terhelőleg vallott ellene Dusček József írodiktónk és Spitt Emil titkár.

A tárgyalást azután délután 4 órára halasztották, amikor elsősorban az igazgatósági tagokat Tersádnásky Kálmánt, Meráts Jenő nyugalmazott aljárásbíró, dr. Zlinszky Jánost, dr. Lörenthey Imrét, Horváth István hangszergyárost hallgatták ki, majd Forró Imre, Weisz József és Wachsmann Károly igazgatósági tagokat, akik mindannyian jégyeztek részjegyeket, de pénzüket odavezették. Kauciós emberek alkalmazásáról a legfőbbben semmit sem tudtak. Egyik másik Violet ellen terhelőleg vallott, különösen Horváth István, aki őt még tisztáfordi kereskedő korában látráde. A tárgyalás folytatását az elnök holnap délelőtrre halasztotta.

§§ Mitor a művészs extemporizálás. A múlt év december végén egy estlapp azt írta Rács Elek cimbalmosról, hogy tányerzés közben megseppeskedte egy urinó vajat, amiért a jelenlevő gavalier kékre-zöldre verte az extemporizáló művészt. A cimbalmos rágalmasz és becsületértés miatt sajtópórt indított Hácsék Géza ellen, aki a cikket írta, a bíróság azonban, mivel az inkriminált állítások bebizonyultak, a vádlatot fölmentette. A budapesti királyi tábla az elsőbíró-ság ítéletének megsemmisítésével Hácsékot becsületértés vétsége miatt hatvan korona pénzbüntetésre ítélte. A Kuria ma, a semmisségi panasz elutasításával, ezt az ítéletet megerősítette.

§§ Sikkesítő írnok. A születéslehárvári törvénytörvény szerk bárom napig tárgyalta Forray Dezső volt dunadonoyi járásbíró-sági írónk bűnjárat. Forray a bélyegpénzeket elcsikkasztotta beadványokról a bélyegeket leszedte és hamis okmányokat készített. A törvénytörvény Forrayt sikkasztásokról 10 hónapi börtönrre és öt hónapi hivatalvesztésre ítélte, de büntetését a vizsgálói tógsággal kitöltötnnek vette.

TÁVIRATOK

Drezda, március 5. György király ma délebb Velics osztrák-magyar követet fogadta, aki átnyújtotta megbízólvelet. A követet azután Matild hercegnő, továbbá Friques Agost trónörökös, János György herceg és az utóbbinak neje fogadta, majd meghívták a családi ebédhez.

Páris, március 5. Orleanista lapok jelentése szerint az orleanista herceg a Yorkhouseban legkiválóbb híveivel tanácskozott, amely alkalommal fontos határozatokat hoztak az orleanista párt szervezésére és működésére vonatkozólag.

Rieger temetése.

Páris, március 5. A Rieger László temetésére vonatkozólag ma kiadott program szerint a halottat holnap délelőtt a muzeum pantheonjában vavaltra helyezik és délután 12-től 5-ig és szombaton délelőtt 8-tól 11-ig beocsátják oda a közönséget is. A holttest beszentelését báró Skrbenski bíboros-hercegnek szombaton délután fogja végezni a muzeum pantheonjában. A koporsónál a pantheonban dr. Srb polgármester a városi képviselőt nevében, dr. Mattusch, a prágai Landesbank főigazgatója az 6-éves és a Herold az ifjú-cseh párt nevében fog beszélni, mire a koporsót a halottaskocsira teszik.

A konkordátum felmondása.

Páris, március 5. A Nobis nominans kérdésére vonatkozólag híre jár, hogy a miniszterelnök a kérdésnek a szenátusban való legközelebbi tárgyalása alkalmával a Vatikán visszautasított magatartása dacára ki fogja jelenteni, hogy fontolóra kell venni a konkordátum felmondásának lehetőségét, mert az sem betűje, sem szelleme szerint nem alkalmazható.

Montenegróiak s albánok harca.

Cettinje, március 5. A Borano és Belopolje közli uton tegnap albánok és montenegróiak között összeütközés történt, mely alkalommal 3 montenegróit és egy albánt megöltek.

A montenegrói inség.

Cettinje, március 5. A hivatalos Glas Cnagorce a bosnyák országos kormányzatnak avval az intézkedésével foglalkozik, hogy tekintettel a montenegróiban uralkodó inségre a szükség szerint vendők élelmezése érdekében felüljegyztetta a Hercegovina és Montenegro közötti határgazdaságot fennálló szigorú intézkedéseket és legmeglebbebb közönlétt fejezi ki az osztrák-magyar kormány-nak és a bosnyák országos kormány-nak ezért a humánus, a montenegrói népre oly jóteköny intézkedését. A lap hozzátette, hogy mindent el fogna követni, hogy a két szövetség állam között a legjobb viszonyt tartsák fenn.

Humberták szökése.

Páris, március 5. Humbert Terész ma a vizsgálóbíró a család spanyolországi szökéséről hallgatta ki. Humbertné ismételte, amit férje már a bíróság előtt mondott, hogy kormány-körökben tartózkodási helye ismeretes volt, mert őt és családját Spanyolországba való megérkezésük után négy ügynök szemmel tartotta. Hozzátette, hogy védelmének szempontjából ragaszkodni fog ahhoz, hogy az esküdtek előtt több politikai személyiséget kihallgatassanak.

Kösgazdasági táviratok.

Pozsony, március 5. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara a lekösözött Sprinzl Mór lakereskedő helyére Sendlein János esztergályosmestert 27 szavazattal elnöké választotta. Pálungy József porkerekedő 24 szavazattal kisebbségben maradt.

New-York, március 5. (Zerménytele.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 10.10 (10.25). Március 9 57 (9.87). Juniusra 9.59 (9.55). New-Orleansban helyben 9.1/2 (9.1/2). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 8.20 (8.20). Stand white Philadelphianban 8.15 (8.15). Refined in Cases 10.50 (10.50). Credit Balances at Oil City 1.50 (1.50). — Zeir: Western steam 10.20 (10.15). Rehs és Brothers 10.55 (10.40). — Tengeri irányzata gyenge. — Márciusra 57.— (57.1/2). — Májusra 58.1/2 (58.1/2). — Júliusra 60.1/2 (61.—). — Baza irányzata gyenge. — Páros ózai helyben 82.1/2 (82.1/2). — Márciusra 84.1/2 (84.1/2). — Júliusra 78.1/2 (78.1/2). — Szeptemberre 75.1/2 (76.1/2). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — Kévé: fair Rio 7. sz. 5.1/2 (5.1/2). — Márciusra 4.25 (4.25). Juniusra 4.50 (4.50). — Liast: Spring Wheat clears 3.05—3.10 (3.05—3.10). Outlook: 8.1/2 (8.1/2). On: 30.— (30.75). (30.82—31.—). — Éis: 13.50—13.75 (13.50—13.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, március 5. (Zerménytele.) (Zárlat.) Baza irányzata gyenge. — Máj-ra 75.1/2 (77.1/2). — Júliusra 72.— (73.1/2). — Tengeri irányzata gyenge. — Márc-ra 64.1/2 (65.1/2). — Zeir: Márc-ra — (0.—). Máj-ra 10.— (9.97). — Szalonna short clear 10.12 (10.—). — Sertészsir: Májusra 18.20 (18.30). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK**Egyedül.***— Egy pap naplójából. —*

Uram! a révből száll feléd imám ma,
Ujjongni vágyám mindenke felett —
Hiszen mióta napjaim forognak,
Fölfőttem mindég nyitva állt szemed.
A gondot ütéd hatalmas szavaddal,
A küzdelemnek diadalt adál,
Merészszé tettéd vágyaimnak röplét,
Fészekre lelt a hontalan madár.

És mégis — mint a fűz, ha ellobog már;
A rószeláng alélt hamu leszen,
Hogy elszállott a mult idők varázsa:
Alélt szívemben minden érzélem.
Nem sejtek többé — mintha tudnék mindent,
Előttem többé búj név ragyog,
Világos lett a messzeség köröttem,
És látom azt, hogy — egyedül vagyok!

Egyedül hordozom lelkeimben az álmod:
Javítani embert, s véle a világot,
Lelkesedni, égni hitért, ideáért —
Meg nem táutorodni semminemű árért:
Sem ha a jövőért rokonszemek sirnak,
Sem ha pihenőre bársonykeblek hívnak,
Álmaimért hogyha dörének csúfolnak,
Ha meg is gyűlölnék, ha meg is gunyolnak.

Int ugyan a mámor, ifju erőm lázong:
„Ilyen útnak végén örvény széle táng!
Nem látod a feléodt fejed fölött gyümi?!
Emberék haragját el tudod e túrni?!
Fegyveres a tábor, elened mely harcol,
Kegyetlenül, durván, mint az ellen sarcol,
Elveszi a mutat — jövőd ellen fordul —
Boldog az, ki véle rablóútra indul.“

Ezt az intést hallom esküvői zajban,
Nászruhák suhogják lapodámí daiban,
Náspártt hogyha intek hitre és érelyre,
Mintha szemök tüze enfélem neveten —
Mintha kigúnyolna élet és vidámság,
S azt kiátáná fennen: „bölcsesség: bozódság!
Álmodozó! dőre! ki fog átóelni?!
A te álmaiddal téged megszeretni?!“

Feleletnek hallom temetők magányán,
A tóncnek szólva a halálnak árnyán:
„Gadag volt, kiről szólsz, szerencsés az él'e,
Ezért gyűlünk egybe, ez az ő érénye,
Egyedül maradsz te mindörökké, árva,
Egyedül a földön — emberek közt járva!“
Minden hang köröttem azt sítja: „egyedül!“
Porladó sirhantig, időkon keresztül!

Uram! te halodt ezt a barci riádót,
Te halodt jól a diadal zajját!
Te csendesedni hívd énköröttem
A tépelődés tengerobóját!

REGÉNY**AZ ÚJ MAGDOLNA**

— REGÉNY —

Irta: WILKIE COLLINS

(32)

Lelkében valami azt kiáltotta — hangosan — hogy még egy tekintet elég volna arra, hogy Julian előtt térdre rogytatva, kisujtolja belőle az igazságot!

És Julian világságos érezte, hogy ha még egyszer reá fog nézni a leányra, szenvedélye legyőzi és be kell vallania szerelmét.

Igy tehát szeimeit a földre szögeezve, tolt egy széket a leány számára, aki azt könnyed meg-hajással elfogadta, de ő sem tekintett föl. Halálos csend állt be. Egy nehezen megoldható félre-értés gyakorolta hatalmát.

Mercy a mellette fekvő munkakosár után nyúlt és a szines pamutok látszólagos rendezésé-vel időt nyert arra, hogy összeszedje magát. Julian mögötte állt és nézte a leány szépen formált, dus hajjal koszorozott fejét. Gyávának, hülsen barátának szidalmazta magát, ha még tovább is itt marad, és mégis maradt.

A néma csendben megint kinyílt lassan az billárdszoba ajtaja és a keskeny hasadékon át lopva betekintett Grace Roseberry arcára.

Mercy, aki időközben visszanyerte nyugal- mánt kérte Juliant, hogy foglaljon helyet. Még mindig kerültre tekintett és úgy tett, mintha kézimunkája érdekelné.

Julian széket keresett — de közben oly gyorsan hátrafordult, hogy éppen láthatta, amint az ajtó megmozdult és gyorsan becsukódott.

— Van valaki ott abban a szobában? — kérde.

— Nem tudom, — válaszolta a leány.

Mint Dávid király ágya fölött hárfa
Az éji csendben önmagától szól, —
Te aggatsz hárlát ágyamnak fölébe,
Hevítő lángba' nappalom ha forrt!

És csöng a hárfa oly megejtőn, lágyan,
Miként ha rajta angyal játszana:
E sziv a lant, mely napi gondba' néma,
Csak éjjel csöndül búbajos dala.
Elmondja azt: hogy a te neved zászól!
Ki véled küzd: az szárnyakon repül, —
Ha benned hiszek: nem lehetek árva,
Ki nálad van; az nincs egyedül!

Kiss Arnold.

— **Az új divatkirály.** Az angol királyi udvar ujjabban kezd elveszteni befolyását a férdivatra. A király maga, koránál és hivatalánál fogva már kevesebbet törődik a divattal és a walesi herceg sem igen törli a fejét divatújdonosságokon. A divat azonban nem maradhat vezető nélkül s éppen ezért ki- szemeltek maguknak az angolok egy új divatkirályt. A legújabb angol dandy jelenleg *Anglessey* márkí, aki rendkívüli finom ízlésével és gyönyörű öltözeitel- vel vonta magára az angol divatvilág figyelmét. Drágaköves kezél, mellgomb, nyakkendői és egyéb ékszergyűjteménye állítólag a legértékesebb a vilá- gon és bár, amint hírlík, a mult évben egy ügyes tolvaj jól megdézsmálta a kinoset, a gyűjtemény mai értéke beavatottak állítása szerint meghaladja a 70.000 font sterlinget. A márkí rendkívül elegánsan öltöz- ködik. Raffinált ízlése valóságos elragadja az angol uri közönséget és legendák keringenek arról a ruha- tárról, amelyet angleaseyi kastélyában tart. A márkí nem elégszik meg a ruha szatóásának tökéletességé- vel, de gondos figyelmet fordít a színek hatásának érvényre emelésére s kiválóan ügyel arra, hogy ne csak a toaletet egyes részeit de a bot, a felöltő, sőt a gomblyukvirág is illő legyen az egészhez.

— **A dohány mint gyógyszer.** Dr. Yanet Péter francia egyetemi tanár, az akaratbetegségekről írt könyvében szól az akaratnélküli emberekről is. akik anná nehezebben tudnak valamit megtenni mennél inkább önmudatnál vannak, míg szórakozott állapotban olyan dolgokat, melyeket külföldben csak nehezezen volnának képesek elvégezni, a figyelem egy bizonyos nemével intéznek el. A tudós többek között így beszél könyvének egyik betegéről:

— N. asszony olyankor kezdte magát a legjob- ban érezni, mikor ugyszólván féltalóban volt, mert, ilyenkor könnyen tette meg mindazt, amit előbb a világért sem tudott volna elvégezni. Szeretett dohá- nyozni, nem mintha izgatószeret keresett volna a do- hányban hanem mert az elkábította és dohányzás közben épp úgy rendelkezett önmagával és végzett bármit, mint bármely normális ember, anélkül azon- ban, hogy tudta volna hogy mit tesz. Ha azonban a dohányzás-okozta féltalomból csak egy pillanatra is

— Már az előbb úgy tünit föl nekem, mintha az ajtó kinyílnék és megint becsukódnék.

Julian a szomszédos szobába ment, hogy körülnézen. Ekkor az egyik gombolyag pamut leest a földre.

Főlemelte, aztán felnyitotta az ajtót és egy pillantást vetett a billárd-szobába; nem volt ott senki.

Talán hallgatósított valaki s a fölfedezésből félve elmenekült. A mellette levő dohányzó-szo- bában, annak az ajtaja is nyitva volt, szintén nem látott senkit. Ellenben a kis előcsarnokban a kerthe vezető ajtó nyitva volt. Julian betette az ajtót és visszatért az ebédlőbe.

— Arra magyarázom a dolgot, — mondá Mercy felé fordulva, — hogy a billárdszoba ajtaja nem volt jól betéve és az előcsarnokból jövő lég- huzam mozgatta.

Mercy szótlanul hallgatta a magyarázatot. De Juliant sem látszott megnyugtattani a saját magyarázata. Kényelmetlenül nézett körül a szo- bában, aztán megint szívébe kapott a leány meg- jelenésének varázsa és ő még egyszer esodállatott tekintett a szép fejre és a gazdag hajdiszra. Mercy kötelezve érzé magát, minthogy ő készítette Juliant mar-dásra, fölvetni előtte a döntő kérdést; de még mindig hiányzott a bátorsága s így tehát búgó munkába merült, mintha nem is venné észre őt. A csend tűrhettelessé vált. Julian a leány hogytlétét illető köznap kérdéssel meg- szakította.

— Meglehetősen jól érzem magamat — s azért nagyon szégyenlem, hogy annyi aggodalmat és zavart okoztam, — válaszolt Mercy. — Ma először hagytam el szobámat és megpróbálom, hátha tudok valamit dolgozni. Eközben a ko- sárba tekintett, amelyben össze-vissza heverték a különböző szines pamutok. — De vigasztalan ren- detlenség ez itt! — szólt szemérmatosan, bágyadt mosolyal. — Hogyan bájnak el vele?

— Segítségre leszek — mondá Julian.

— On?

— Miért nem? — felelt Julian finom hu-

magához tért, ismét bémultnak és izgatottnak érezte magát és akaraterejét ismét elvesztette.

— **Kutya-gőzfürdő.** Egy vállalkozó szellemű newyorki asszonynak támadt az a iurosa ötlete, hogy kutyafürdőt létesít. Beállított lakásába egy pár tucat apró fürdőkádát, beszerzett kutyaaszappant és egyéb szükséges holmit, aztán kihirdette a lapokban, hogy megnyílt a kutyafürdő. Amerikában, ahol mindenre akad publikum, ez a vállalkozás is sikerült és később már gőzfürdőt is építettett kutyák számára a vállal- kozó szellemű asszony, aki már csinos vagyont szer- zett a fürdő révén. A fürdő olós és nagyon kényel- mesen van berendezve. Vannak apró panlakok a fürdés után való pihenésre. Ha pedig éhes a ku- tyuska, piszkolt és más jó falatot kap még, massage is van a fürdőben, amelynek *Dogs' bathing Co* a neve. A fürdőbe tömegesen hozzák a kutyákat, mert nagyon sok embernek van kedvence ebe, amelynek nagyon gondját viseli.

— **Lélekjelenlét a szinpadon.** A színész tudva- levőleg sokszor jut olyan helyzetbe a szinpadon, amikor nagyon is higgadtan kell szembezállnia a felső és szőrnategyével. Különösen sok zavart okoz- natnak a szindarabokban szereplő levelek. amelyek- nek néha nagy jelentőségük van. A hosszabb levele- ket leírva adják át, úgy hogy a színész csak fel- olvassa, de néha csak üres papírlapot vagy éppen- séggel egy másféle levelet nyomnak a színész kezébe, amiből a legnagyobb zavar támadhat, a színész szere- pével együtt nem tanulja meg a levél tartalmát is, vagy nem segít a baján valamiféle ötlettel. Párizs- ban egyszer egy Napoleon-darabot adtak, hol Napo- leon személyesítője igen hosszú és fontos levelet kap melynek tartalma az egész darab sorsát irányítja. Az akire e levél átadása volt bizva, bosszút akart állni Napoleon személyesítőjén és egy üres lapot nyújtott át neki, De Napoleon a szinpadon se veszt- tette el lélekjelenlétét, hanem kibontván a levelet, újra visszaadta és érélyes hangon így szólt színész- társára:

— Olvassa ön, tábornok ur!

Az sem utóbbi dolog, mikor egyik kisebb német szinpadon „A máriakulmi rablók“ című rémdrámat adták melyben az öreg várur kedveno sakktabláját a temetőben telejli s késő este játszani óhajtván, senki sem akar e sakktabláért a temetőbe kimenni. Végre a vén lovag batorle.kü leánya vállalkozik reá. Ezt megelőzőleg a várur a szinpadon tűnődik. A várur személyesítője azonban nem tudja a szerepét s nem hallotta jól a sugót, ezért igen sokszor ismétél- gette ugyanazon szavakat.

— Hol is van a sakktablám?... A sakktablám hol van vajon?... Hol hagytam a sakktablám?... Eletelem valahol?... Hová tehettem azt a sakk- tablát?...

— morral, melyet már Mercy ismert. — Hiszen lelkész vagyok és a lelkeseknek joguk van arra, hogy fiatal hölgyeknek szolgálatot tegyenek. Hadd ki- sértsem meg.

Avval egy alacsony széklet tolt maga alá és hozzáfogott az összekuszált pamut-szalák rendbe- hozásához.

Csakhamar elkészült a magára vállalt mun- kával és odatartotta a pamut egyik végét Mercynek felgombolyítás végett. Volt valami e szokatlan munkában, e csaknem gyerekies figye- lemben, ami enyhítette a leány zavarát. Mercy legombolyította a fiatal lelkes kezéről a pamut- fonalat és kimondotta a merész szót, hogy meg- tudja, vajjon sejtje-e Julian Gray a valót, vajjon gyanakszik-e reá.

Tizenkettedik fejezet.*A védbangyal.*

— Ugy-e ön jelen volt, amikor ájtultan össze- estem? — kezdé. — Ön bizonyára gyávának tart, ha asszony vagyok is.

Julian fejt rázta.

— Eppenséggel nem tartom annak, — vála- szolt. — Ezt az ijedséget még a legbátrabb ember sem tudta volna nyugodtan elviselni. Eppen- séggel nem lepott meg, hogy ön elájult az ijed- ségtől és belebetegedett.

Mercy szünetet tartott a gombolyításban. Mit jelentsen ez a nem várt részvét irányában. Tör volt-e, amelyet Julian állított ellene? Ez a komoly kétség arra ösztönözte, hogy a legköze- lebbi kérdéssel bátrabban lépjen föl.

— Horace azt mondta, hogy ön el volt utazva. Jól mulatott?

— Nem a magam gyönyörűségére utaztam a kontinensre, hanem azzal a szándékkal, hogy egy ügyben tudakozódjam. — Elhallgatott, hogy no- crinte a Mercyre nézve kínos ügyet.

A leány hangja elgyöngült és ujjai, ame- lyekben a pamutot tartotta, reszkettek, de aztán erőt vett magán és folytatta:

— Eredménynyel jártak kutatásai?

Künn a színpalak mögött azt hitte egyik színésztárs, hogy a kolléga eléledte magát bevinni a színpadra a sakkasztalt s ezért hírelten odajátta a színpad mellett álló asztalra. A váru észrevette a sakkasztalt, oda is ment, de mivelhogy, ha a sakkasztal megkerül, a darab is véget ér, mert nem kell immár éjszaka a temetőbe kimenni érte, így kijött fel:

— Ahá, itt van én egy sakkasztal... de ez nem az enyém! Nem az én kedvenc sakkasztal, melyen játszottam. Ah, most már tudom, hol az enyém. A temetőben feledek. Ki hozzá el onnan?

Egy kis lélekjelentéssel így tudta a színész a darabot tovább léditani, a helyett, hogy őt dobák volna ki a színpadról.

Edison új gépkocsija. Az *English Mechanic* című angol technikai folyóirat Edison egy új accumulator-jelalmányának ismertetésével kelt megérdemelt felhívást. Az új találmány a lap szerint hivatta van a gépkocsikat veszálytelenebbé és olcsóbbá tenni. Az új accumulator igen egyszerű s egyik sarka finom csiszolt vasból, a másik-nikkellexyből áll. Az egész batteria 660 fontot nyom s egy nehéz kocsit két emberre egyszeri töltés után 160 kilométernyire visz. Edison vas- és-nikkellexydsarkait eddig nem használták az accumulatoroknál. Elektrolit gyanúban Edison alkalmat alkalmaz, amely sokkal maradóbb, mint a sav. A gépkocsi hájtóközszüklével összeköve a vas oxidáldóik, azaz rozsdásodik. A rozsdásodás következtében rendez körülmények között hő támad, az új batteriaban azonban ehelyett elektromosság fejlődik, amely később hővé változik át. Ha az egész vas megrozsdásodott, a telep nem ad több áramot s újra kell töltetni. Edison maga a következő véleményt tüzi új találmányához:

— Az új telep egészen fölöslegessé teszi a lovat, de nemcsak most, hanem egyszerűsége miatt. A gépkocsi ára annyira alá fog szállni, hogy minden család könnyen beszerezhet egyet; szekekre sem lesz szüksége. Remélem is, hogy hamar el fog következni az idő, mikor minden embernek meglesz a maga gépkocsija. Független lesz egészen az ember és éppen ez az, amit a villámosságától elvárhatunk.

Edison találmányának használhatóságát kétség-telenül a gyakorlatnak kell még igazolnia.

Böhus Zsigmondot, akiknek megbízása lejárt, újra kinevezték.

Az Általános Takaréék és Hitelezővetkezet március 1-én tartotta Eml. Hugó elnöklete alatt hatodik rendes közgyűlést. A jegyzőkönyv vezetésével dr. Földt Lajos ügyész bizatolt meg, az igazgatóság évi jelentését Gutmann Zsigmond igazgató terjesztette elő. A közgyűlés örömmel vette tudomásul, hogy a taglétszám ismét gyarapodott. A szövetkezetnek ugyanis december végén 2206 tagja volt 10968 ürel-részesel. A letolyt esztendőben 694 670 40 K. kölcsön-lyolósítottat és így az összes bevételek kölcsönök összege 1,526,501 40 K. Az étársúfatok vagyona 1,581 926 64 K. Tartozása a szövetkezetnek nincs. Az üzletrezsek nyereségjelentésk a idén is 6% volt.

A választások megrétésénél az igazgatóságba: dr. Ehrenfeld Adolf és Gultmann Zsigmond, a felügyelő-bizottságba: dr. Radányi Manó megválasztal-ak és a választmány 9 taggal kiegészítélet.

Végül a közgyűlés. dr. Donah József inditványa-közösnetel szavazott az igazgatóságnek és az ügyvezelő igazgatónak sikerduk működéséért.

A M. Kir. Államvasutak bevételei a végleges leszámolás szerint a múlt év december havában 21,236,083 koronát tett ki, 556,783 koronával többe, mint amennyi ideiglenesen kimutatott és 825,293 koronával (4%) többe az 1901. évi november havi végleges bevételeknél. A többelet körülbelül-aránylagosan oszlik meg: a személyi forgalmi, az áru és a különlele bevételek között. Az év eleje óta november hóg végéig pedig voltak a végleges bevételek: a személy-, katonai- és podgyász-szállítás után 46,690,366 korona, gyors- és teheráru szállítása után 140,641,014 korona, különlele bevételek után 16,177,385 korona összesen 203,508,738 (- 5,380,475 korona). Ha a múlt év eredményéhez hozzáadjuk csak az előző évben elert december havi, kerék összegben 17,000,000 koronát kitévő bevétel (habár a múlt évi december havi forgalov is nagyobb volt, mint az 1901. évi), akkor az Államvasutak múlt évi bevételei legalább is megközelítik a 221 millió koronát ami három millióval többe, mint amennyi a költésgevetésben előirányozták.

A Budapesti Kereskedelmi Testület Hált Ti-vadar elnöklete alatt tartott igazgatósági ülésén vég-legesen megállapította a számvizsgáló bizottság által felülvizsgált 1902. évi mérleget. Eszerint a 45,768 korona 52 fillért felvő bevételekkel szemben a kiadás 39,303 korona 67 fillért tesz ki, amelyhez képest 6492 korona 85 fillér bevétel telesleg marad. Elkeltinvs az általa alapított és lentartott humanus és kulturális inf-tezményektől, a testület múltévi költésgevetése keretében is 29 049 koronányi összeget fordított. Jótékony-sági és kulturális célokra. — A budapesti kereskedők menháza alapjának zárszámadása 483,263 36 K. vagyont mutat ki. Az igazgatóság megbízta az elnökséget a közgyűlés előkészítésével, dr. Dalnoky Béla testületi ügyész pedig az évi jelentés szerkesztésével. Elnök jelenti, hogy a kereskedelmiügyi miniszter a vá-m- és kereskedelemi szövetsegre, valamint az autonóm vámtarifára vonatkozó törvényjavaslatokat indó-koláikkal együtt véleményés jelentéstételét végett megküldötte a testületnek. Tekintettel egyrészt arra a körülményre hogy az igazgatóság tarjainak nagyrésze egyszerűsége a kereskedelmi és iparkamarának is tagja és e minőségükben a kamara ez irányú tanácskozáisaiban részt vesznek és másrészt hogy az ügy érdekében is fekszik, hogy a szóban forgó javaslatok a kamara által megindított együttes tanácskozáson az összes érdekelt szakteletüle-

onben, mint én, nincs ember, aki oly odaadóan hisz bűnek, mint én.

Julian szeméi, hangja, egész lénye azt mondták Mercynek, hogy ezek a szavak valóban szív-ből fakadtak. Összehasonlította e nagylelkű bizalmat, amelyet Julian beléje vetett, de amelyre ő oly méltatlan volt, azzal a galád bizalmatlanság-gal, amelyet ő a fiatal lelkész iránt tanusított. Nemcsak Grace Roseberryvel követelt el fogtalanságot, de megbántotta Julian Grayt is. És meg-csalhatta-e ő most ezt az embert, egy mint a többie, és elfogadhatta-e feltétlen bizalmát, tisztá hilt? Még sohasem töltötte el lelkét oly utálatl a megalkodás, a megvetés, amelyre az elköve-tett család folytán önmagát ítélte, mint most. Onmagától iszonyulva: félrefordította fejét, mert felt száméba nézni Juliannak. Ez észrevette ezt a mozdulatot és a maga módja szerint magyarázta; aztán közelebb lépett a leányhoz és aggódva kérde, vajjon megbántotta-e?

— Nem is sejtj én, mennyire megalhat bizalma, — mondá, — anélkül, hogy feltekintene. — Ön nem képzeli, mily mélyen érzem jószágát.

Szava hírtelen elakadt, finom tapintata arra készte, hogy hálájának kevébé áradozó hangon adjon kifejezést. Mielőtt újra megszólalt, átnyuj-totta Juliannak a kosarat.

— Ugy-e, lesz szives félreteni ezt a kosarat? — kérde már nyugodtabban. — Most nem tudnék dolgozni.

Mialatt Julian megfelelt kívánságának és e közben háttüfordult a leány felé, Mercy gondolatai a jelenről a jövőbe kalandoztak át. Valamely véletlen folytán az igazi Grace egy napon megszerezhetté jogainak bizonyítékait és akkor igazi valóságában fog állni e férfi előtt. Mit fog gondolni ez akkor róla? De vizsgálhatta-e őt, anélkül, hogy magát el ne árulja. Elhatározta, hogy legalább megkísérli.

(Folytatás következik.)

tek és egyesületek közreműködésével tárgyalta-szám, elhatározatolt, hogy a testület különvélemény előterjesztéséről éltekint, hanem a kamara tanácsko-zásain kiküldöttjei által képviselteti magát. A kereske-delmi minisztérium és a budapesti kereskedelmi és iparkamara ebben az értelemben értesítetnek. — A nemzetközi postakongresszus előmunkálatai tárgyá-ban a tagokhoz intéztek körlevelet alapján beérkező vélemények és javaslatok érvenyüléséig végtét a buda-pesti kereskedelmi és iparkamarának fognak átszul-gattatolni. Az ülés további folyamán tárgyaltal-tak a Magyarországi Áruügynökök Központi Egyesületének és a gyarmatárkereskedők mozgalma végrehajtó-bizottságának átiratai és végül számos elnöki, valamint folyó ügyek elintézése, jelentékeny segélyek megszavazása és új tagok felvétele után az ülés bere-kesztet.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózásai Rézv-éniársaság igazgatósága közli, hogy az 1898. évi április 1-től a kombinált vasúti és hajózási forgalov-ban levő I. kivétel díjszabáshoz a IV. pótlék lépett életbe, amely pótlék a díjtételek módosítását és ki-gyészítését tartalmazza. Ebben a pótlékban a követ-kező sájtóbbak helyesbítendők: a 6. és 7. oldalon a passaui átrakásnál I. sorozat „összes” rovatában: 6-ik oldal (Norderndorf) 61+129...190 és 7-ik oldal (Niederarnbach) 90+105...195 a helyes ösz-díjtél.

Szavaszarak. A kontingens nyerssezer ára Buda-pesten 36,50 korona pénzben, 37,50 korona áruban, — Bécsben a kontingentál készáru 39,40 korona pénz-ben, 39,60 korona áruban.

Szavasarharvásár. (A budapesti marhavásár téri vásári pénztár-részvényláraság tudósítása.) Fel-hajlás: Vágómárhák Magyar ökrök 1291 darab, ma-gyar tehén 470 darab, szerbial ökrök 441 da-rab, szerbial tehén 13 darab, növendékmárha 16 drb, bivaly 58 drb, bika 86 darab, összesen 2375 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizlali való ökrök — darab, tejóstehen — darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, tiszó — darab. Eladási árak ezen tudósítás zartáig: vágomárhákért: Ma-gyar hizott ökrök, legjobb minőségű 62.— K-től 70.— K-ig, kivételesen 72.— K., 100 kilónként 62 suly-ban, középminőség 59.— K-től 66.— K-ig, silányabb minőség 45.— K-től 54.— K-ig, Magyar legelőmarha jobb minőségű 52 K-től 60.— K-ig, kivételesen — K-ig, silányabb minőségű 44 K-től 50 K-ig. Tarka hizott ökrök, legjobb minőségű 64.— K-től 70.— K-ig, kivételesen — K-ig, középminőség 56 K-től 62.— K-ig, silányabb minőség 48 K-től 54 K-ig. Szerb és boszniai ökrök legjobb minőség 60 K-től 60.— K-ig, kivételesen — K-ig, silányabb minőség 44.— K-től 48.— K-ig. Bika jobb minőségű 60 K-től 68.— K-ig, kivételesen — K-ig, silányabb minőségű 44.— K-től 48.— K-ig. Bivaly 32 K-től 46 K-ig, kivételesen — K-ig. Magyar tehén 42.— K-től 59.— K-ig, ki-vételesen — K-ig. Tarka tehén 44.— K-től 62.— K-ig, kivételesen — K-ig. Mind 100 kilónként élő sulyban. Gazdasági marhákért: Igás ökrök első-rendű — K-től — K-ig kilogrammonként, kivételesen — koronától — K-ig páronként, középminőségű — K-től — K-ig 100 kilónként — K-t — K-ig páronként, silányabb minőség — K-től — K-ig 100 kilónként, — K-től — K-ig páronként. Hizlali való ökrök fehér. — kg.-kint — K-től — K-ig. Féjőstehen kereszettez szines 150 K-től 230 K-ig. Darabonként, ponyhádi íaj 230 K-től 320 K-ig darabonként, kivételesen — K-től — K-ig. Igás bivaly — K-től — K-ig páronként.

Vágómárhából a fólhajtás mintegy 400 darabbal kisebb volt a mulhetitél. Mialtan a mészárosok a multból olcsóbb vásártól származó jelentékeny kész-lellet rendelkeztek a vásár lanyha irányzat mellett indult meg. amikor azonban a konzervgyárak szállí-tói a bevásárlást megkezdték az irányzat megszi-lárdult, s az árak mm-kint 1—2 K.-val emelkedtek, közepes minőségek árai változatlanok maradtak. A jövő héten konzervgyártási célokra kb. 400 drbot fognak bevásárolni.

Borjavasár. 1903. évi március hó 5-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénylá-raságtól.) Felhajtás: Belidőli 65 borju 180 drb, leikl borju 7 db, bécsi borju — db, — db, növendékmárha 16 darab, bárány 65 — darab, leikl bárány 2007 darab. Árjegyzék. — Belidőli 65 borju 1 rendű 82—94 L-ig, kivételes 96 f., II. rendű 65 borjúkert 72—80 L-ig, I kilónként, leikl borju I. r. 96—100 L-ig, II. r. — L-től — L-ig, kivét. f. kilónként levonas nélkül. Rugott borjúkert — L-ig. Növendékmárha 44 L-től 52 L-ig, I. r. — L-ig, középminőségű — L-ig, alárendelt — f-ig, I kilónként. Bárány 65 — k., leikl bárány 5.—14.— K. kivételesen ár — k-ig páronként. — Az irányzat általában élénk volt, az árak szilárdak maradtak.

Sértés-konzumvásár. (A székeslővárosi sertés-vásár és kövagyóhid intézésége.) Március 5-én. Felhajtás: Zsirterítés, ugymint öreg I rendű 350 kilo-grammon felül — darab, II. rendű 280—350 kilo-gramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — Jarab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 230 kilo-gramm — darab, süldő — darab, malac — kilo-gramm — darab. Összesen — darab. Husserítés ugymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyű 250—300 kilogramm — darab, süldő — da-rab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Felhajtás összege 397 darab. Előző napi ma-radvány 68 darab, összesen 465 darab. Eladott 454 db. Maradvány 11 db. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok. — Kévetkez árak jegyzettek: Zsirterítés: Öreg I. r. 850 kgr.-on felül 104—110 fillér, II. rendű 280—350 kilogramm 102—104 fillér, selejte-zett — fillér, silány 94—98 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 110—112 fillér, fiatal közép 220—300 kilogramm 102—110 fillér, fiatal könnyű 230 kilogramm 100—106 fillér, süldő — fillér, malac — fillér, Husserítés: Nehéz 300 kilo-

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Osztrák-Magyar Bank. A jegybank főtanácsá-nak lovg Bilinszki kormányzó elnöklésével ma Buda-pesten tartott ülésén Pranger József vezértikár rész-letes üzleti jelentést terjesztet elő, amelyet a főtanács tudomásul vett. A jelzáloghitel-osztály bizalmi lérfait, Abrahamovic lovg Dávidot és világosvári báró

— Ugyszólván semmi eredményel. A Julian szavában rejlı tartózkodás megint azt a gyanut ébresztette Mercyben, hogy az mindent tud. Készebeesetten figyelte tovább a lelkész.

— Tudni akarom a véleményét. — Ne oly hevesen! — mondá Julian. — Különbö megint összekuszálja a pamutot. — Tudni akarom, mi a véleménye arról az idegen nőről, aki engem oly iszonyuan megijesz-tett. Kalandorónék tartja ön őt?

E szavaknál a télikertben egy feketekeztűs kéz csendesen félrehajtotta egy bokor ágait és a levelek közt feltűnt Grace Roseberry arca. Grace észrevételül kionsant a billárszobából és belopód-zott a télikertbe, amely tartósabb rejtek helyet kínált számára. A bokrok mögött észrevételül látható és hallható minden, ami törtenik, és ott alant türelmesen várt.

— Nem tudok elzárkózni valamivel enyhébb felfogás alól, — válaszolt Julian. — Nézetem sz-e rint azt a nőt egy rögzése büntja. Azért nem is itelem el, hanem csak sajnálom.

— Ön sajnálja? — ismétlé Mercy; — mi-közben hírtelen kiszakította kezéből a még le sem gombolyított fonalat és a kombállal együtt visszadobta a kosárba. — Ezzel talán azt akarja ön mondani, — folytatólag ígatottan, — hogy hitelt ad szavainak?

Julian gyorsan fölemelkedett és csodálkozva tekintett Mercyre.

— Szent Isten, miss Roseberry! Hogyan jut önnek ilyesmi az eszébe? — És önnel alig van egyéb, mint egy ide-gen, — válaszolt a leány már szelidebb hangon. — Ön azt a nőt előbb ismerte, mint engem; és így meglehetősen valószínű, hogy ön nemcsak sajnálja őt, de hitelt is ad szavainak. Hogyan tud-jam, vajjon nem gyanakszik-e reám? — En gyanakodom önről — kiáltá Julian. — Ugy ön bizonyára nem tudja, mennyire megsomorít engem, mily nagy fájdalom okoz nekem. Nincs ember a világon, aki oly vakon biznék

grammon felül — fillérig, könnyű 140—300 ki-
logramm — fillérig, súlós — fillérig, malac
40 kilogrammig — fillérig. Árak minden le-
vonás nélkül, kilogrammonként, élőnyiban.
Bécsi szúrémarhavasár. Március 5. (Saját
tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak:
1699 darab borjút, 1529 darab élé sertést, 2925
darab levágott sertést, 826 darab levágott juhöt, 2671
darab bányát.

Eladási árak: Élő borjú — fill., első-
rendű — fillér, legeleje 112—116 fillér, lev. borjú
88—100 fillér, elsőrendű 102—110 fillér, serfőzészir
fillér, fiatal sertés — fillér, kivé-
telesen — fillér, levágott nehéz sertés 100—124 fillér,
kivételesen — fillér, husra hizalt — fillér, zsírra
hizalt sertés — fillér, könnyű sertés 132 — fillér
elsőrendű súlós — fillér, első juh 40—60 l.,
levágottjuh 60—100 fillér, besnyák súlyosabb sertések
— fillér, kilogrammonként. Hárny 12—30,—
korona páronként.

A budapesti gabonatorzsada.

Budapest, március 5.
A búzaszület ma nyugodt hangulat mellett 2 1/2
— 5 fillérel alacsonyabb árakkal nyit meg. Később
előkelőbb lett a vételkészség és finomabb áru, a tegnap
változóan árokon kelt el.
Rozsban csekély volt a forgalom és az árak
néhány fillérel estek.
Árpában és tengeriben nem változtak az árak.
Zab alig tartott árok mellett került eladásra.
Eladatott:

Buza. Tiszavízis: 1000 mm. 82 k. 8 K. 50 f.;
260 mm. 81.5 k. 8 K. 45 f., 300 mm. 82 k. 8 K.
45 f., 300 mm. 80 k. 8 K. 45 f., 100 mm. 82 k.
8 K. 35 f., 100 mm. 80.5 k. 8 K. 35 f., 100 mm.
80.5 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 80.2 k. 8 K. 85 f.,
100 mm. 80.4 k. 8 K. 35 f., 200 mm. 81 k. 8 K.
45 f., 150 mm. 81 k. 8 K. 45 f., 400 mm. 81 k.
8 K. 40 f., 230 mm. 81 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 81 k.
8 K. 40 f., 300 mm. 81 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 81 k.
8 K. 35 f., 700 mm. 81 k. 8 K. 32 1/2 f., 980 mm. 81 k.
8 K. 32 1/2 f., 100 mm. 80.5 k. 8 K. 42 1/2 f., 100 mm. 80.5
k. 8 K. 40 f., 100 mm. 80.5 k. 8 K. 37 1/2 f., 190 mm.
80 k. 8 K. 33 1/2 f., felső, 200 mm. 80 k. 8 K. 25 f.,
100 mm. 79 k. 8 K. 15 f., felső, 680 mm. 78 k. 8 K.
— f., felső.

Hódmezővásárhelyi: 1000 mm. 80 k. 8 K. 80 f.
Fehérmegyei: 190 mm. 80 k. 8 K. — f., 130 mm.
76 k. 7 K. 70 f.
Pestmegyei: 150 mm. 80.5 k. 8 K. 35 f.,
200 mm. 80 k. 8 K. 32 f., 160 mm. 79.5 k. 8 K. 35 f.,
100 mm. 79.5 k. 8 K. 35 f., 150 mm. 79 k. 8 K.
12 1/2 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 260 mm. 78.5 k.
8 K. 0 1/2 f., 2160 mm. 77 k. 7 K. 90 f.
Tolnai: 1100 mm. 78.2 k. 8 K. 65 f., 1200 mm.
76.2 k. 7 K. 70 f.

Szent-Lászlói: 2100 mm. 77 k. 8 K. 12 1/2 f.
Dunai: 700 mm. 76.7 k. 7 K. 80 f.
Érd három hónapra.
Rozs: 260 mm. 6 K. 77 1/2 f., 500 mm. 6 K. 76
f., 300 mm. 6 K. 75 f., 360 mm. 6 K. 75 f., paritásra.
Árpa: 200 mm. 6 K. 0 1/2 f., déli vastag, 100
mm. 6 K. 0 1/2 f., 100 mm. 6 K. 0 1/2 f.
Zab: 100 mm. 6 K. 45 f., 100 mm. 6 K. 15 f.
Tengeri: 100 mm. 6 K. 30 f. ab Kőbánya.

Kézpénzügyek mellett.
A kézszeru hivatalos jegyzése a budapesti ár-
es értéktörzse a szokásai szerint kézpénzenben 50
kilogrammonként — a minőség hektoliterenként és
kilogrammonként.

Búza	Kilós	Kilogrammonként		Kilós	Kilogrammonként	
		K-elő	K-ig		K-elő	K-ig
Tiszavízis	76	7.30	7.25	10	8.15	8.10
	78	7.30	7.25	10	8.15	8.10
Fehérmegyei	76	7.30	7.25	10	8.15	8.10
	78	7.30	7.25	10	8.15	8.10
Fehérvári	76	7.30	7.25	10	8.15	8.10
	78	7.30	7.25	10	8.15	8.10
Bányai	76	7.30	7.25	10	8.15	8.10
	78	7.30	7.25	10	8.15	8.10
Bányai	76	7.30	7.25	10	8.15	8.10
	78	7.30	7.25	10	8.15	8.10

Gyűjtő gabonatorzsada	Kilós	Kilogrammonként	
		K-elő	K-ig
Rozs	76-78	6.80	6.94
Árpa	90-97	6.70	6.78
Zab	60-70	6.20	6.30
Tengeri	30-40	6.20	6.30
Kőbánya	—	6.20	6.30
Kőbánya	—	6.20	6.30

A határvidék feljárnán a következő költségek
következik:

Áprilisi buza 1908.	7.68—7.60—7.61
Októberi buza 1908.	7.54—7.52—7.53
Áprilisi rozs 1908.	6.72—6.70—7.61
Áprilisi zab 1908.	6.08—6.01
Májusi tengeri 1908.	6.12—6.80
Juliusi tengeri 1908.	6.18—6.19—6.18—6.14—6.14
Augusztusi repce 1908.	—

Déli egy órákor a következő zarátkokat állapí-
tották meg hivatalosan a tőzsdén:
Áprilisi buza 1908. : : : : 7.61—7.68

Októberi buza 1908.	7.54—7.55
Áprilisi rozs 1908.	6.71—6.72
Áprilisi zab 1908.	6.01—6.02
Májusi tengeri 1908.	6.09—6.10
Juliusi tengeri 1908.	6.15—6.16
Repce augusztusra 1908.	—

A budapesti értéktörzsada.

A mai tőzsde gyenge megnyitás után szilárdul
és az értékek árfolyamai csekély ingadozások mellett
emelkedtek. A zárati ismét gyengébb maradt.
Valuta és ércaru változatlan.
A helyi értékek piaca esendős.
Értéktörzsada. Osztrák Hitelrészvény 688.—685.—
Magyar Hitelrészvény 738.25—741.50. Jelzálogbank
részvény 612.50—514.—. Osztrák-Magyar Államvasut
részvény 686.75—687.25. Marka 117.13. Közüti vasut
620.50 korona.
A déli tőzsde: Osztrák Hitelrészvény 684.—
685.—684.25. Magyar Hitelrészvény 740.25—741.50—
740.25. Koronajárék 99.70. Jelzálogbank részvény
513.75—514.—. Rimamuranyi vasúti részvény 478.—
—479.—. Osztrák-Magyar Államvasut részvény 688.75
—690.—. 689.50, Marka 117.13. Városi villamos vasut
318.—312.50.
A prémium-üzetben díjbiztosításokért fizettek:
Osztrák Hitelrészvényekért hónapra 5—6 korona, 8
napra 12—13 korona, március hó végére 19—21
korona.
A órákor zárul: Osztrák Hitelrészvény 684.25.
Magyar Hitelrészvény 741.50. Jelzálogbank —.
Rimamuranyi vasúti-részvények —. Osztrák-mag-
yar államvasut részvény 689.25. Közüti vaspálya
—.
Városi villamos vasut — korona.

A budapesti terménytörzsada.

A terményárakban a szerkesztői hangulatnak
megfelelően alakultak az árak és végül a termény-
árak jellegzetességei hivatalosan a következő ár-
jelnyomok alapján alakultak meg:
Jegyzetek: Heromag: lucerna magyar 46.—54.—
korona, vörös sprószemű 56.—62.— korona, vörös
erdélyi — korona, vörös bánbágyi —
korona, közepesemű 68.—65.— korona, nagysemű
67.—71.— korona. Bismarck: budapesti 76 —74.50
korona, vidéki — korona, Tóthasznos:
legényarósi vidéki — korona, városi 4
darabos 65.00—66.— korona, 3 darabos 67.—67.50
korona, üstölt — korona. Bólyva: oszmány,
székes szemű minőség 13.50—14.— korona, 120 da-
rabos — korona, 100 darabos 14.50—15.—
korona, 85 darabos 16.50—17.— korona, aszonaliszál-
tásra. Szerbiai székes szemű minőség 12.25—13.50
korona, 100 darabos 13.25—13.50 korona, 84 darabos
16.50—17.— korona. Székes: magyarai 8.—17.80
korona, szerbiai 15.—15.80 korona, aszonalis való
szállításra.

A bécsi gabonatorzsada.

Március 5. (A Budapesti Népő telejen-
jelentése) A határvidéken zárattok buza 3, zab és
rozs 1—2 fillért vesztett. Köteleit buza tavaszra 7.64
—7.60, rozs tavaszra 6.96—6.95, zab tavaszra 6.27.
Zárattok buza tavaszra 7.64, rozs tavaszra 6.97—
6.92, zab tavaszra 6.28—6.29 K.

A bécsi értéktörzsada.

A tőzsde tegnap gyöngye irányzata folytatódott
a mai előtűzésen is, mely nyomott árfolyamokkal indult,
de később jelentősen szilárdabb lett. Állam-
vasut részvényekben helyi eladásokat eszközöltek.
A déli tőzsdén megnyitások Osztrák-Magyar
államvasut részvények tovább is emelkedtek, egyéb
változás azonban nem volt. Később esendős forgalem
mellett folytatódott az árjavulás. Török sorsjegyek
emelkedtek.
Zárati kedvetlen.

Bécs, március 5. (Magyar értéktörzsada.) 4290-os
aranyjárdék 121.10. Liszt és szegedi kölcsön-sorsjegy 109.25.
Magyar vasutúti kölcsön részvény —. Magyar keleti vasutúti
állami kölcsön —. Magyar lezámított- és postakölcsön
—. Rimamuranyi vasutúti részvény 476.—. Magyar ko-
ronajárdék 99.50. 4290-os Magyar földtörzsada kötvény 99.20.
Magyar hitelbank részvény 740.—. Magyar nyersenyem rle-
csőse sorsjegy 200.—. Kassa-oderbergi vasutúti részvény
99.1.—. Magyar keresk. bank 2648. Magyar osztrák 1540.
Bécs, március 5. (Osztrák értéktörzsada.) 4290-os
papírjárdék 100.50. 4290-os osztr. aranyjárdék 121.10. 1890-os
sorsjegy 155.—. Osztrák hitelrészvény 481.—. Angel-osztrák
bank —. Bécsi bankjegyzőlet 487.—. Osztrák-magyar
bank 1577.—. Déli vasut 51.50. Dunagőzhajózás. részvény
807.—. Dohányrészvény 344.—. Császari és királyi arany
11.22. Német bankjelző 117.10. 4290-os erzt. járdék 100.50.
Osztrák hitelbank részvény 101.—. 1864-iki sorsjegy 245.—.
Osztrák kormenizetési részvény 683.75. Unionbank 537.—.
Osztrák Länderbank 410.25. Osztrák-magyar államvasut
689.—. Elhavölvi vasut 450.—. Alpensi bányarészvény 385.—.
30 frak. arany 18.11.—. Londoni váltó 240.20. Bécsi Íramny
Litt B.—. Bécsi Íramny Litt A.—. Lúpót köhé —.
Az irányzat nyomott.

**Bécs, március 5. (A Budapesti Népő telejen-
jelentése.)** A déliüvni magányforgalomban a zárlatok

következők voltak: Osztrák hitelrészvény 684.25. Magyar
hitelrészvény 741.—. Angel-Osztrák bank 276.50. Bécsi bank-
jegyzőlet 487.75. Union bank 538.—. Länderbank 411.50.
Osztrák-magyar államvasut részvény 689.50. Déli vasut 51.50.
Elhavölvi vasut 450.50. Kassa-korona vasut részvény —.
Dohányrészvény 344.—. Rimamuranyi vasut 477.—. Alpensi
bányarészvény 385.50. Májusi járdék 100.50. Magyar korona
járdék 99.50. Török sorsjegy 118.50. Német bírodami
váltó 117.18 —. Napóleónör 19.09

Külföldi értéktörzsada.

**Bécs, március 5. (Az idetűsi telejen-
jelentése.)** A rajnaiideki
jelentesek, amelyek a szelepak javulására való jelesenekről
és nyersvasban, valamint szeziben való élénkebb keresletről
szóltak, meggyítést a kisze szilárdabb tette a tőzsdét. En-
nek következtében a tegnapi nyugati tőzsdék gyöngye zá-
rása és New-York nem egyezve irányzata nem tudta befozár-
solni a forgalmat, amíg azonban állatában nem lett nagy
Belldi járdékot csudások, spanyolok Párisra javultak,
kínaiak harlotak magukat, törökök kissé javultak. Vasutak
közül olaszok hazai hitere keresetebbek, államvasutak
Bécsre javultak, ugyazintén Kanada-Pacine Londonra. Később
általában esendős volt az irányzat. Magunkattalab 21 1/2

**Bécs, március 5. (Az idetűsi telejen-
jelentése.)** 4290-os papírjárdék
—. 4290-os osztrák aranyjárdék 103.30. Elhavölvi vasut
—. Magyar koronajárdék 109.30. Osztrák-magyar állam-
vasut 147.50. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár
35.30. Magyar vasutúti kölcsönjárdék —. Alpensi bányá-
részvény —. Disconto-Commandit 163.80. Atalanta vilá-
mosság Könyv 190.—. Csaszari 177.—. Lauraköb
218.—. 4290-os erzt. járdék —. 4290-os magyar arany
járdék 102.—. Osztrák hitelrészvény 216.—. Déli vasut
147.50. Karolyi-lajos vasut —. Oroz bankjegyké 216.50.
4290-os új oroz kölcson 99.40. Török dohanyrészvény —.
Olaz járdék 103.60. Magyar hitelbank —. Dynamik Trust
171.50. Harposi 174.75. Az irányzat gyenge.

**Bécs, március 5. (Az idetűsi telejen-
jelentése.)** 4290-os papír-
járdék —. 4290-os osztrák aranyjárdék 104.45. Osztrák
járdék —. 4290-os francia járdék 100.25. Osztrák-
magyar államvasut részvény 100.25. Alpensi bányá-
részvény —. Déli vasut —. 4290-os magyar arany-
járdék 103.40. Francia bányarészvény —. Osztrák járdék
102.30. Francia bányarészvény —. Osztrák hitel-
részvény részvény 131.7 Török dohanyrészvény 373.—.
Az irányzat szilárd.

**Bécs, március 5. (Az idetűsi telejen-
jelentése.)** 4290-os papír-
járdék —. 4290-os osztrák aranyjárdék 103.25. Magyar
koronajárdék 102.65. Osztrák-magyar bank 114.—. Déli vasut
15.—. Elhavölvi vasut 116.—. Londoni váltóár 204.37.
Bécs bankjegyzőlet 128.—. Villamos részvény 128.—. 4290-os
magyar aranyjárdék 101.80. 4290-os erzt. járdék 101.—.
4290-os magyar aranyjárdék 101.80. Osztrák hitelrészvény
216.50. Osztrák-magyar államvasut 148.30. Kassa-korona
vasut 111.—. Bécsi váltóár 893.16. Párisi váltóár 815.—.
Limo bank —. Alpensi bányarészvény 196.—. Az irányzat
szilárd.

**Bécs, március 5. (Az idetűsi telejen-
jelentése.)** 4290-os papír-
járdék —. 4290-os osztrák aranyjárdék 104.45. Osztrák
járdék —. 4290-os francia járdék 100.25. Osztrák-
magyar államvasut részvény 100.25. Alpensi bányá-
részvény —. Déli vasut —. 4290-os magyar arany-
járdék 103.40. Francia bányarészvény —. Osztrák hitel-
részvény részvény 131.7 Török dohanyrészvény 373.—.
Az irányzat esendős.

**Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi
osznak jelentése.**

Március 5. A sertésüzlet piánya: szilárd.
A Hónos sertés: (a l.) Magyar első ord. a d: a
Oreg nevez (paronant 400 kilogrammon felüli súlyban)
126—128 fillérig. Oreg közve (paronant 300—340 kilogrammig
terjedő súlyban) — fillérig. Batai nevez (paronant 320
kilogrammon felüli súlyban) 130—131 fillérig. Fialti kőbányai
(paronant 126—1320 kilogrammig terjedő súlyban) 129—130 fillérig.
Fialti könnyű (paronant 320 kilogrammig terjedő súlyban)
— fillérig. H. M. a g y a z s z e d e i t: Német
(paronant 280 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig.
Közve (paronant 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) —
fillérig. Könnyű (paronant 240 kilogrammig terjedő súlyban)
— fillérig. H. K o m a n t a i t: Nehéz (paronant
320 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Közve (pa-
ronant 260—320 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig.
Könnyű (paronant 300 kilogrammig terjedő súlyban)
— fillérig. H. K o m a n t a i t e r e d e t i (S t a c h):
Nehéz (paronant 240 kilogrammig terjedő súlyban)
— fillérig. Könnyű (paronant 240 kilogrammig terjedő súlyban)
— fillérig. — V. S z e r b i a i t: Nehéz (paronant 280
kilogrammon felüli súlyban) 128 —129 fillérig. Közve (pa-
ronant 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) 127—128 fillérig.
Könnyű (paronant 240 kilogrammig terjedő súlyban) 128—127
fillérig.

S e r t é s l é t s z á m 1902. március 3. napján volt
közvet 21.340 darab. 1903. március 4. napján felho-
zott 706 darab. — 1903. március 4. napján emellett
405 darab, 1903. március hó 5. napjára maradt készletben
21.441 darab.
Kivonat a hivatalos lapból.
— Március 5. —
Kinevezés. A vallás-és közoktatásügyi miniszter Pa-
dányi Andor nagyzombi ifj. (főnagyzombi helyettes tanár)
A X. fizetési osztály harmadik fokozatába Gömör-Kisbéri t. e.
vámügy segédintézkedője, továbbá Gabosy László
szegedi főiskolai és Pál János hatvani állami polgári iskolai se-
gédintézkedő a X. fizetési osztály harmadik fokozatába rendes
tanítottá, valamint Holly István polgári iskolai tanított a XI.
fizetési osztály harmadik fokozatába segédintézkedő nevezte ki.
Az igazgatásügyi miniszter Vándorfy Kálmán egy törvényes
segédintézkedővel a budapesti törvényeskedők telek-
könyvvezetőjé, Iszak Lidor gyulafehérvári lakost a felsőbb
járásbíróhoz végrehajtóvá nevezte ki. — A gyóni parnany-
igazgatóhoz Jankovich Béla pándori lakost a neszidéri adó-
hivatalhoz újas gyakornokká kinevezte.
Véglegesítés. A földművelésügyi miniszter a magyar-
országi Kincstári erőket kezelő erdőtérzset létszámában

Günther Frigyes és Terray Gyula ideiglenes minőségű erdőgyakornokokat állásukban véglegesítette.

Kivétel. Az igazságügyminiszter Birótan Sándor dícsősejtelmesen járásbírósági joggyakorlatot a dícsősejtelmesen járásbíróság mellett alkalmazott ügyészségi megbízottak általános helyettesítéséről rendelt ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Balos Béla magyarpárti tanított a korlátkötés és Puczuló István korlátkötés tanított a hasznos-felsohatali állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezte. — Az igazságügyminiszter Popelka István budapesti törvényszéki telegkönyvezetűt a budapesti I—III. kerületi járásbíróságok helyezetté át.

Nemmagyarosítás. Sterz Gyula mezővárosi lakos. Nagyra, Uhlig Tiszsz budapesti lakos Cságygyre, Klein József losoncai lakos Kertészre magyarosították a nevüket.

Napirend.

Napló. Péntek, március 6. — Római-katolikusok: Jézus lánosz. — Protestánsok: Fridolin. — Görög-oroszok: (Jebur 21.) Timot. — Zsidók: Adar 7. — Nap kél: 6 óra 16 percek. — Nyugszik: 5 óra 35 percek. — Hold kél: 10 óra 4 percek délelőtt. — Nyugszik: 12 óra 20 percek éjjel. — Első negyed 8 óra 14 percek este.

A kereskedelmi miniszter tegnap délután 4 órától 5 óráig. Nemzeti Múzeum, Regisztrát. Nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

A Nemzeti Szalon tavaszi kiállítás nyitva délelőtt 9 órától este 8 óráig. Belépődíj 50 fillér.

Országos keptár az Akadémiában délelőtt 9—1 óráig. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-út 72 sz.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10—12-ig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig.

A Jászósi könyvtár (Károly-körút 28.) mindennap nyitva van, köznapokon délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünnepnapokon 9—12-ig.

A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemeret-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig. Alattkört a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatatos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés arisztokraták is eszközöl) a városi iparközpontban nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltégek központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, március 5.

Hazánkban tegnap is kiterjedt az ország legnagyobb részére az eső, amelynek mennyisége többnyire csak néhány millimétert tett. Az erős szelek helyenkint ma reggel is tartanak. A reggeli hőmérséklet valamivel alacsonyabb lett.

Délnyugati-Eszakkeletig, Európán magas levegőtömegek borítják, melyet Északnyugat és Délkelet felől depressziók határolnak. Európában az idő változókéony és enyhe. Nagyobb esők

a Balkánon és Angliában voltak, Európa többi országaiban pedig csak lit-ott esett.

Kilátás. Enyhe és tulnyomóan száraz idő várható.

Vizállás.

Table with columns for location (Inn, Dunna, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Újváros, Fátova, Orosva, Magyarfalva, Zala, Trecenó, Szeped, Sz. Gothárd, Szilvá, Győr, Dráva, Vág, Mára, Száva, Szamos, Kesznya, Katorca, Laborca, Ung) and water level measurements in meters.

Advertisement for 'BON POLGÁR SÁNDOR' medicine, 895. sorozat. 030. szám. Includes text about its benefits for various ailments and contact information.

Advertisement for 'Dr. Garai Antal' medicine, 'Biztos gyógyulást keresőknek'. Focuses on venereal diseases and offers a cure.

Advertisement for 'Férflak ingyen kapnak' (Men get medicine for free). Promotes a cure for various ailments, including venereal diseases.

Large advertisement for 'Szépirodalmi ujdonságok' (Literary novelties). Lists various books and their prices, including works by Endrődi Sándor, Kakukfűvek, and others.

Large advertisement for 'Anna Csillag' (Anna Star) corset. Features an illustration of a woman in a corset and text describing the product's quality and availability.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Péntek, 1903. március hó 6-án.
Révy Aurélie k. a. a. mint vendég.

Mignon.
Regényes opera 3 foly. Zsuzsét szerzője Thomas A. Goethe „Meister Vilmos tanuló évei” című regénye után írták Carré és Barbier, Ford. Ormay F.
Személyek:
Meister Vilmos Broulik Jarno Kornai
Lothario Beck Philine Blätterbauer
Laertes Mihály Antonio Ney B.
Frédrik Császáz Aerobata Zolnai
Mignon Révy Zafari Tóthfalusi

Kedzete 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Péntek, 1903. március hó 6-án.

A föld.
Színzml 3 felvonásban. Írták: Kemechev Jenő és Malonyay D.
Személyek:
Kovács Szacsyváj Marossi Gál
Zsuzsa Jászai Bódog Rózsahegyí
Klári Márkus E. Susanne Deli E.
Vékonyk Sz. Prielle K. Vékey Gyenes
Gedeon Császáz Bodza Gabányi
Juliska Ligeti Gergő Körösmeszéi

Kedzete 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.
Péntek, 1903. március hó 6-án.

Kéz kezét mos.
Vígjáték 3 felvonásban. Írta Herzeg Ferenc.
Személyek:
Zentay Balassa Eerie Kazeleiczky
Mariette Kertész Klótdil Hegedúsné
Oz. Vivóné Csillag T. Faragó Bárdi
Berkenyey Fenyvessy Szorgyusz Gyözó
Tatar Vendrei Lórcine Hegedús
Solyom Góth József Tanyai
Borbély Szerényi Béni Rónászeky
Kabóczay Tapolczai Kemény Fekete

Kedzete 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.
Péntek, 1903. március hó 6-án.

Bob herceg.
Regényes nagy operetta 3 felvonásban. Írták Martos Ferenc és Bakonjí Károly. Zsuzsét szerz. Huszka J.
Személyek:
A királyné Krecsányi Táncmester Ujvári
György, fia Fedák Sári Tom bátya Szerdahelyi
Viktoria Déri Annie Jánya Harmath
Pompomster Pázmán Plumpudding Nyrári
Kovács M. Gyöspy Kis
Solymosi Solymosi Pickvick Parányi

Kedzete 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Péntek, 1903. március hó 6-án.

A bajusz.
Daljáték 3 felvonásban. Írta Veró György.
Személyek:
Kozáry József Szilágyi Lorchenhach Szomori
Matild Sziklani Lansky Jenő Deli
Plochwitz Szelestej Rosette Tomcsányi
Kozáry Gábor Háthonyi Kertész Lenkefi
Ilona Horváth Bankár Fekete

Kedzete 7 1/2 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.
Péntek, 1903. március hó 6-án.

A fehér cár birodalma.
Kedzete 7 1/2 óraker.

Üzlethelyiségemet
már **március hóban**
bécsi- és hajó-utca sarokhelyiségébe
helyeztem át, épnélfogva
egész áruraktáramat
rendkívül olcsó áron
árusítottam el.
FISCHER EMIL os. és kir.
porcelán- és majolikagyáros,
Budapest, IV., Bécsi-utca 3. sz.

Fényes eredményeket értek el a táplálkozás terén a...

"TRIUMPH" GYÜMÖLCS-ZAB-KAKAOVAL

KUNZ TESTVÉREK
KÁVÉ- ÉS TEA-BEVITELI CÉGTEL

gyermeknekél, gyomor- és idegbejóságoknál, 1/4 kg. 35 kr. 40 csésze-
való, 22 sajt fók, számos rakár vidéken.

BUDAPEST, V. KERÜLET, FÜRDŐ-UTCA 9. SZÁM.

FOVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.
Ma és mindennap

INDRA

Carola és Mariot felléptével
továbbá **Monna Vanna paródia**
előadása a Tarka Színpadon.
Werner Tercsi **Castlivé**
Mackweg **Castella**
Wallino-Marinetta
Mlle Debauga
Brunius
Utazás a holdba
Nappali pénztár d. e. 10-1 és d. u. 3-6-ig.
A télkerítés reggel 5 óráig **Vörös Elek** újságzenekara hangversenye.

Élismerget legjobb és legolcsóbb

Benzin-petrolin gázmotorok és lokomobilok

világosny, nyugtással és szelap kormányzáttal a legmagabb menő kezesség mellett, minden gazdasági célra alkalmas.

Nem szorultak,
tebát malomtisztákra különös előnynyet használhatók. Szállítás kedvező üzleti feltételek mellett **OSERS** és **BAUER** motorgyára Magyarországi vezérképviselő és rakár

DÉNES B. VI. Budapesti, Váci-körút 61. szám.
Árjegyzék ingyen. Tisztviselők újnyokök kerestetnek.

A 17888. számú
„Önműködő villamos végjelző távbeszélő hivatalok számára”
című, 1899. április 19-51
és a 25745. számú
„Önműködő berendezés telefonközpontnál a beszélgetés befejezésélel elektromos üton történő jertzésre”
című, 1902. április 17-ről kelt magy. pótszabadalomra
vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szíves ajánlatokat **W. D. 1387** jelöge alatt **Mosse Rudolf, Bécs**, I. Seilerstráste 2. továbbít.

Az Athenaeum Zsebszótárai:

Magyar és Német Zsebszótár.
Tekintettel a két nyelv szólásaira. 3-ik kiadás. I. rész: Német-Magyar, II. rész: Magyar-Német. Szerkesztette KELEMEN (WOLFF) BÉLA. Minden rész külön, csinóvaszonkötésben... 2 kor. A két rész erős fémkörkötésben... 4 kor.

Latin és Magyar Zsebszótár.
I. rész: Latin-Magyar, II. rész: Magyar-Latin. Szerkesztette SCHMIDT JÓZSEF. Minden rész külön, tartós vászonkötésben... 2 kor. A két rész erős fémkörkötésben... 4 kor. Ennek kiegészítésél most jelent meg a...

Latin Tulajdonneve Tára.
Szerkesztette SCHMIDT JÓZSEF. Ára csinóvaszonkötésben... 80 fill.

Francia és Magyar Zsebszótár.
I. rész: Francia-Magyar, II. rész: Magyar-Francia. Szerkesztette UJVÁRY BÉLA. Minden rész külön, csinóvaszonkötésben... 2 kor. A két rész egy erős fémkörkötésben... 4 kor.

Horvát-Magyar és Magyar-Horvát Szótár.
Szerkesztette MARGALITS ÉDE. Ára csinóvaszonkötésben... 2 kor.

Az Athenaeum Zsebszótárai:

Magyar és Német Zsebszótár.
Tekintettel a két nyelv szólásaira. 3-ik kiadás. I. rész: Német-Magyar, II. rész: Magyar-Német. Szerkesztette KELEMEN (WOLFF) BÉLA. Minden rész külön, csinóvaszonkötésben... 2 kor. A két rész erős fémkörkötésben... 4 kor.

Latin és Magyar Zsebszótár.
I. rész: Latin-Magyar, II. rész: Magyar-Latin. Szerkesztette SCHMIDT JÓZSEF. Minden rész külön, tartós vászonkötésben... 2 kor. A két rész erős fémkörkötésben... 4 kor. Ennek kiegészítésél most jelent meg a...

Latin Tulajdonneve Tára.
Szerkesztette SCHMIDT JÓZSEF. Ára csinóvaszonkötésben... 80 fill.

Francia és Magyar Zsebszótár.
I. rész: Francia-Magyar, II. rész: Magyar-Francia. Szerkesztette UJVÁRY BÉLA. Minden rész külön, csinóvaszonkötésben... 2 kor. A két rész egy erős fémkörkötésben... 4 kor.

Horvát-Magyar és Magyar-Horvát Szótár.
Szerkesztette MARGALITS ÉDE. Ára csinóvaszonkötésben... 2 kor.

Az Athenaeum Zsebszótárai:

Magyar és Német Zsebszótár.
Tekintettel a két nyelv szólásaira. 3-ik kiadás. I. rész: Német-Magyar, II. rész: Magyar-Német. Szerkesztette KELEMEN (WOLFF) BÉLA. Minden rész külön, csinóvaszonkötésben... 2 kor. A két rész erős fémkörkötésben... 4 kor.

Latin és Magyar Zsebszótár.
I. rész: Latin-Magyar, II. rész: Magyar-Latin. Szerkesztette SCHMIDT JÓZSEF. Minden rész külön, tartós vászonkötésben... 2 kor. A két rész erős fémkörkötésben... 4 kor. Ennek kiegészítésél most jelent meg a...

Latin Tulajdonneve Tára.
Szerkesztette SCHMIDT JÓZSEF. Ára csinóvaszonkötésben... 80 fill.

Francia és Magyar Zsebszótár.
I. rész: Francia-Magyar, II. rész: Magyar-Francia. Szerkesztette UJVÁRY BÉLA. Minden rész külön, csinóvaszonkötésben... 2 kor. A két rész egy erős fémkörkötésben... 4 kor.

Horvát-Magyar és Magyar-Horvát Szótár.
Szerkesztette MARGALITS ÉDE. Ára csinóvaszonkötésben... 2 kor.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	Vi. színház	Népszínház	Magyar színház
Szombat	Berlichingeni Gótz	Simonyi öbester	Ördögűző huszárlist Kéz kezét mos	Bob herceg	A bajusz
d. u. Vasárnap este	Ördög Róbert	Monna Vanca	Kéz kezét mos	Bob herceg	A bajusz

Tüzmentes pénzszekrényeket, kasszátákat, villamos végjelző pénzszekrényeket, pénzállászekrényeket és másolóprésnek legjobb kivitelben és legolcsóbban szállít HESKY TESTVÉREK es. és kir. szabad. nazi pénzszekrénygyára Budapesti. VI. Szabolcs-u. 4. Erdélyi részére forrártak: REMENYIK VIKTOR vas-nagykereskedés Kolozsvár.

Az Athenaeum r.-i.
kiadásában megjelent és úgy ott, mint minden könyvereskedésben kapható:

Dura Máté: Szerlemesek könyve. Külleműnyek gondolatok, szerelmi nyelvök, levelminták, felközönök, népdalok stb. kenesésáza. Díszes borítékba kötve ára 2 K.

Fenyvesi Adolf: A magyar gyorsírás tankönyve. 5 kiad. Ára 1 K. 60 fill.

Gróf Festeticch Andorné: A cselzerü háztartás és egy pár szó a cselédkérdésről. Ára... 80 fill.

Márki István: A sakkjáték tankönyve. Részök és haladók számára. 62 ábrával, 6 félynyelvrokta. II. kiad. Vázonköt. Ára 1 K. 80 fill.

A szépség művésze. Írta Szamulán, a szépség és egész-ség apólására és fenntartásra szükséges tudnivalóval. Ára díszes-vázonkötésben 4 kor.

Ora a szerelem szótára és kalauza. sek és bökök. Alkaldan a szerelemre vonatkozó ismeretek gyujteménye, levelezé-levelek, tanácsok, Olcsó kiadás. Ára... 2 korona.

Szilágyi Aladár: A Gabelsberger-Markovits-féle Gyorsírás tankönyve. Iskola-és különösen magántanulóknak számára. Ára 1 kor: 30 fill.

Szomaházy István: Jókai Márk, Rakosi Jenő, Mikszáth Kálmán, Herzeg Ferenc, Rakosi Viktor, Bródy Sándor és Árnbrusz Zoltán emlékére. Ára... 2 korona 40 fill.

Baranyai István: Ára 3 K. A Konyhakertészlet. 40 fill.

Eisenmayer Sándor: Törvényeszek állatorvos-fan. Ára 2 K. 80 fi.

Fónagy József: A vizsla idomítása. Beteg-gyógyítás. Képekkel. II. kiad. Vázonkötésben. Ára 6 korona.

Grubicy Géza: Tyukök és egyéb szárnyasok tojásainak mesterséges kikötéséről. Ára 60 fill.

Grubicy Géza: A baromfitenyésztés. IV. kiadás. 22 ábrával. Kef csinóvaszonkötésben. Ára 4 kor. 80 fill.

Molnár István: A szőlőművelés és borsászat kézikönyve. Ára... 8 korona.

Minderek a művek kaphatók az "Athenaeum" kiadóhivatalában, Budapest, VII. kor., Keczepe-út 54. és minden könyvereskedésben.

Raktáraink tulhalmozottsága miatt

20% engedmény

Buter

A legfinomabb lézselés kidőgözött szatlon-, éttermen-, háló-, leány- és őr-szoba-berendezések bámulatos nagy választékban raktárunkban írásbeli jóttállás mellett eladásra készen állanak. Vidéki megbízások biztosítva eszközöztettek.

SZABÓ FERENC ÉS TÁRSA
Budapest, erepsi-út 12. sz.
(Sip-utca sarkán.)

Magyar Könyvtár

**** Elbeszélő Művek. ****

Egy-egy szám ára 30 fillér.

Kapható minden könyvereskedésben

Szerkeszti RADÓ ANTAL

Kiadja LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvterjesztés BUDAPEST, VI. ANDRÁSHÍZ-ÚJ 21.

Agai A. (Porzó). A Viola Vera és egyéb elbeszések. (24. sz.)
Ambrus Zoltán. Hajótorlók. (Nyolc elbeszést. 66. sz.)
— Ányakalok. Hét elbeszítés. (294. sz.)
— Berzsenyi báró és családja. I-II. (291-298. sz.)
Amerikai elbeszések. I. sor. Ford. Szappanos Aladár. (241. sz.)
Amica (de) Edmundo. A bor és egyéb apróságok. (7. sz.)
Angel elbeszések tára. I. Ford. Marquis Géza. (218. sz.)
Balogh Mihály. Onletrajzok. (172. sz.)
Barony István. Vadásztorlók. (98. sz.)
— Szó a puska. (217. sz.)
Becsky László. Amerikába és vissza. (Új kiadások). (127.)
Benedek Elek. Apró történetek. (47. sz.)
Berkeley. (Charles de.) A kis markine. Regény. Ford. Lán-dor Tivadár. (229. sz.)
Boccaccio. Válogatott elbeszések a Dekameronból. (96. sz.)
Bourget. Hármas elbeszések. Ford. Hevesi Sándor. (32. sz.)
Bruck Sándor. Emberégek. (107.)
Butti E. A. Az erkölcseken. Elbeszések. Fordította Tóth B. (48. sz.)
Capasso Castellanovo. Olasz elbeszések tára. (90. sz.)
Conan Doyle. Doktor Holmes kaland ai. (Detektív-történetek). Ford. Lán-dor Tivadár. (189. sz.)
— Ugratás H. (222. sz.)
— — (373. sz.)
— (374. sz.)
— (375. sz.)
Coppé Henriette. Ford. B. Tol-
— essay Margit. (82. sz.)
— Adós fizess! Regény. Fordította Tóth Béla. (144. sz.)
Czekov. Falusi asszonyok és egyéb elbeszések. (60. sz.)
Cyprján (Andor József). Margitka szöke és egyéb törté-
— netek. (190. sz.)
Diersch. (Katalin). Fordította G. Pogány Irma és Pogány Margit. (205. sz.)
Doztogorskoj. Egy...
Dozsa G. Az új, az asszony és a baba. Rajzok. (28. sz.)
Endre G. Sándor. Ghitá. Az ott-hon világából. (Elbeszések). (212. sz.)
Farina Salvatore. Erősebb a...
— válogatott. Regény. (110. sz.)
Fáy A. Válogatott mesék. Badi-cs Ferencz bevezetésével. (84. sz.)
France elbeszések tára. I. sor. (17. sz.)
— II. sorozat. (98. sz.)
— III. sorozat. (164. sz.)
— IV. sorozat. (288. sz.)
France Anatole. Régi dolgok. (140.)
Görky Maxm. Csúdra Makar és egyéb elbeszések. Fordította...
— Balczóváros. (282. sz.)
— Maiva. Ford. Vartin. (260. sz.)
— Huszonhat és egy. (209. sz.)
Helbig Gábor. Válogatott mesék. (90. sz.)
Helmi Jenő. Gerlie és egyéb el-
— beszések. (248. sz.)
Herzog Ferencs. Elbeszések. (22. sz.)
Hoffmann E. T. A. Coppelia. —
— Antonia. Ford. Alexander Erzi. (317. sz.)
Ignatius. Utazások a G. húrón. (292. sz.)
Jókai Már. Szepp Angyalika. Kis k...
— Négy húróm és egyéb el-
— beszések. (154. sz.)
— Talléröszy Zsebul levele. Várd...
— Béla jegyzetével. (106.)
— Nyolcvan elbeszések iskolai kiadás. (264. sz.)
— Új fődesúr. Isk. kiad. (200-201.)
— Március 16-41 szónok. A sza-
— badságharószó. (282. sz.)
— Nyolcvan elbeszések iskolai kiadás. (264. sz.)
— Petőfi Sándor. (291. sz.)
Kanár Emil Elbeszések. (206.)
Kármán János. Fanni hagny...
— mány. (32. sz.)
Kabos Ede. A csengeri kalapok és egyéb történetek. (67. sz.)
Kemechev Jenő. Bodrogközi törté-
— netek. (381. sz.)
Kenevai Géza. Hármas elbeszések. (174. sz.)
Kielland. Elbeszések. Norvég-
— bílföld. Rito ók Emma. (92.)

Kipling Rudyard. Indiai törté-
— netek. I. sorozat. Fordította
— Mikes L. (66. sz.)
— Indiai történetek II. sor. (164.)
— A Dsungel könyve. I. (149. sz.)
— A Dsungel könyve. II. (191. sz.)
— A Dsungel könyve. III. (261. sz.)
Kisfaludy Károly Válogatott víg-
— elbeszések. Kiadta Bánóczi J. (148. sz.)
Kőrós Tamás. Elbeszések. (129.)
Kosma Andor. Víg elbeszések. (67. sz.)
Loti Pierre. Iásd Pierre Loti. (226. sz.)
Marni Jeanne. A kikört nem szab a krónika Fordította Mar-
— quis Géza. (286. sz.)
Maupassant. Apró elbeszések.
— Fordította Tóth Béla. (8. sz.)
Meyer Konrad. Egy húszéves-
— des. Ford. Hevesi S. (67.)
Mikszáth Kálmán. Két elbeszé-
—lés. (81. sz.)
— A jó palócok. (228-234. sz.)
— A szép Páter esernyője. (241-245.)
— A tot atyafiak. (277-278. sz.)
— Prakovitsza. A siket kovács (304-305.)
Molletier Dr. Az aranycimán-
— t. Rák Deny. (131-132.)
Mutlanisi Szaidia és egyéb törté-
— netek Fordította Gábor L. (18. sz.)
Murai Károly. Mese-mese. (196.)
Musset Thérain fia. Elbeszések.
— Ford. Marquis Géza. (96. sz.)
Németh elbeszések tára. Beck-
— Alexander Erzi. (93. sz.)
Olasz elbeszések tára. I. sorozat. (18. sz.)
— II. sorozat. Capuano. Castel-
— nuovo. Ford. Tóth B. (80. sz.)
Orosz elbeszések tára. (118. sz.)
Onida Tomia. Ford. T. Feny-
— vessy Sz. (163. sz.)
— Újabb elbeszések és egyéb elbeszék-
—ések. Ford. Marosi Ilona. (214. sz.)
Papp Dániel. Utolsó szerelmem. (112.)
Patkenko Egy vén diák elbe-
— szeléseiből. Fordította Árn-
— bruszóvics D. (187. sz.)
Petőfy Sándor. Elbeszések és
— éltrajzok. (44. sz.)
Pierre Loti. Tündéregy. Ford. Dr. Marquis Géza. (226. sz.)
Poe Edgar. Rejtelmek történetek.
— Ford. Hevesi S. (66. sz.)
— Ujguyan H. sorozat. (141. sz.)
Serao Matilde. Lányok. Elbeszé-
—sek. Ford. Tóth Béla. (83.)
Sipulási (Humorosok). (68. sz.)
— Ujabb humorosok. (134. sz.)
Spanyol elbeszések tára. (76. sz.)
Szabolcsi Válogatás Tarka Mária és
— egyéb történetek. (147. sz.)
Szalagy gróf. A medve elbeszék-
—ése. Ford. Árn-bruszóvics
— Dezső. (55. sz.)
Szomaházy T. Legjobb hírhírsámban
— és egyéb történetek. (16. sz.)
— Elhibázott élet és egyéb törté-
— netek. (296. sz.)
Tadori K. Különös történetek. (128. sz.)
Takácz György. Dünk végté Ró-
— mában. (184. sz.)
Theuniet André. Virágos erdő.
— Regény. Ford. Gábor Tiva-
— vadár. (298-307. sz.)
Thury Zoltán. Egy pár parasz-
— tok. (143. sz.)
Tolstoj. Lényeg. A nagygyászok
— és egyéb elbeszések. (96. sz.)
Tolstoj A. Leo. Népies elbesze-
—ések. Ford. Szabó E. (128.)
Turgenezs. Az ötódi kor. Ford.
— Szabó E. (311-314. sz.)
— Csónéds vidéktől. Ford. Szabó
— Endra. (295. sz.)
Turkász Anna. Örvény és egyéb
— elbeszések. (263. sz.)
Verne Gyula. Utazás a föld kö-
— rül 80 nap alatt. Ford. Telo-
— kas E. (311-314. sz.)
Vérési Arnold. Kisvárosi élet-
— netek. (40. sz.)
Wella. Világok harsza. (Marslakők
— a földön). (98-99. sz.)
— Az időpár. Regény. Fordította
— Dr. Mőreau szigete. Regény.
— Fordította Mikes Lajos. (207-208.)
Yla. Utazás Amerikáig. (62. sz.)
Zöldi Marton. Sajnás-históriák.
— (16. sz.)

Minden szó egyzerei beiktatása nonpareille betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

A hirdésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-kürt 18. szám.

Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatalal mindig közölni kell

Apró hirdetéseket központi irodánkban és országos kiadványunkban megkérjük, hogy a közlésük előtt a központi irodánkban lehet felvilágosítást kérni.

Breuer nővérek dohányzóeszközök, Tere-kürt 84. szám alatt.

Deutch Miksáné Andrássy-ut. 38.

Eckstein Bernát hirdeti irodát, V. ker., Fürdő-utca 17. szám.

Engelmann Már gyógyszerüzem, IV. ker., Kálvin-ter 2. szám.

Franke Pál könyvkereskedő, IV. ker., Gruz-utca 11. szám.

Fischer J. D. hirdeti irodát, IV. ker., Gruz-utca 11. szám.

Goldberger A. V. hirdeti irodát, V. ker., Váci-utca 17. szám.

Goldner Jozsef Andrássy-ut. 38.

Goldruhr Már könyvkereskedő, II. ker., Fő-tér 11. szám.

Hóváry Rudolf hirdeti irodát, Ferenciek-tér 61.

Toldi Lajos könyvkereskedő, II. ker., Fő-tér 2. szám.

Mozei Antal hirdeti irodát, IV. ker., Lakú-ut. 2. szám.

Metekes A. J. ujság-árulaja, III. ker., Föld-ter 3. szám.

Ily. Nagel Ottó könyvkereskedő, Museum-körút 2. sz. (Nemesszínház épületében).

Rohonczy Iliás dohányzóeszközök, VI. Andrássy-ut. 46. szám.

Sikrány Samu hirdeti irodát, VI. ker., V. ker. 32. szám.

Sopronyi V. dohányzóeszközök, VII. ker., Kereszt-ut. 1. szám.

Szántó Már dohányzóeszközök, IV. ker., Keze-kört-utca 14. szám.

Schwarz Jozsef hirdeti irodát, V. ker., Marokai-utca 4. szám.

Schönwald Ferencné dohányzóeszközök, Ferep-kört 62. szám.

Shodj Gula dohányzóeszközök és postagajdók, V. ker., Lipóci-utca 11. szám.

Tenczer Gula hirdeti irodát, IV. ker., Szerviz-ter 8. szám.

Weitzenfeld Jakab Király-utca 1.

Sváb Elz dohányzóeszközök, Nagybányai-ut. 12. Minden apróhirdetés, melyet ez este 6 óráig föladvánk, más napig nem fogadjunk a Budapesti Naplóban.

Bánatos. Csütörtökön lebetárolnak, pénteken akkor Opera előtt szokás szokások. 14874

Nobbese oblige. Levél várja tudós levele. 6725

Édes 21. Hogy mulassz drágám. Egy örök, hogy kedvezően intézzem el a dolgot. Vasárnapon ajánlunk eladunk. Látványok a kávéházban. Árt. és csak a 10 fillér. 6942

Féltett Boldogságom! Borad boldogság! Mennem lebetárolnak. Ha szeretni, vágytatni elhatalmasodsz. Nagy. Lakhyed postján. Székely Gyuláné címen postára bízott leveled lesz betárolva. Székesváron for csoklik. Ha tudni. Székely. Milio csak. 14891

Édes 6V. Édes szivem! Ha tudni, miért kerem, megfogsz. Válad várom egész nap - olvóvar tartalak és kíváncsán neked csak, sok szerencsét! Szeret ki mondhatatlannal - id. 6469

KERESLET. Irodaszojgal állást keres szerény igényekkel, feltétlenül tisztességes belét. Ferenc József, Újpesti, Páru-utca 2. 6465

Állásfoglalás az állásfoglalásról ajánlja egy intelligens fiatal német, igen szerény igényekkel. A szakmában 6. praxisát bír a közhatalmú. (Kéziratot) írt meg az állásfoglalásról. (Kéziratot) írt meg az állásfoglalásról. (Kéziratot) írt meg az állásfoglalásról.

Kisebbségi bírtok szőlőeszes eladói. Melyek a földmunkások között. A földmunkások között. A földmunkások között.

Használt járműveket keresek megvételre. Cím: Suga. A. Nelejtele-utca 11. II. em. 11.

Egy fröcsköt nyomonraosztás szenvedő család, nyolc kiskorú gyermekkel, tízhat évig önként felülte, tizenöt évig önként felülte, tizenöt évig önként felülte.

Kereskedelmét végzett fiatal nő, irodát teendőkben, pénzürt és írógépkezelésben járatos, elfogad bármely irodát, esetleg postánál. Cím: Z. M. Mozsol-utca 10. földszint 1. 6462

6 polgári osztályt vezényelt a szatellár, aki a szakmában már négy évtizeddel járatos, elképzelhető helyben vagy vidéken, igen szerény igényekkel állást keres. Balve ajánlatot. 'Fakerek' jelzővel a kiadóba kéretek. 6464

Kereselek a Vasutus közéletben egy nagy sarkos, esetleg két kisebb szobát lakás, Ajánlatot. 'Május' jelzővel a lapba küldendő. 6466

Kárpítség kéri a legújabb köcséget, jutalommal számára bármely a szakmában vagy javító munkát. Rendeljenyélve is igen olcsón. 17. bűnt. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ügész ruhaváros a Vasutus közéletben egy nagy sarkos, esetleg két kisebb szobát lakás, Ajánlatot. 'Május' jelzővel a lapba küldendő. 6466

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Ház a II. kerületi Fazakas utcában, mely áll 2 utcai szoba, 2-3 ágyasok, 1 konyha, székelyűtő, nagy lakás, konyha lakással, különösen lakatosok igen ajánlott. 3000 forinttal eladható. Kéziratot a kiadóba. Lovaslapon körírta. Kéziratot Szív-ut. 20. 4.

Kiadó. Kényelmes, világos, magas tetőszerű, legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Gazdasszónak nagyanyos utcai, esztendő, nyugatnyugati, kőzetekkel, becsülrőkről ur, gümölyözésre és székelykezésre ajánlott jókijelölés, megújítás, 100000 forinttal, 2000 forinttal, 2000 forinttal. Cím: Suga. A. Nelejtele-utca 11. II. em. 11.

Fodrásznő, rendkívül ügyes, ismertetés elnyújtás, szöveg elnyújtás, szöveg elnyújtás, szöveg elnyújtás. Cím: Fő-tér 11. szám.

Tavaszi és bármely területi elegáns és másképp áron készíti. V. ker., Föld-ter 3. 1. 6460

Intelligens gyermekeket ismereti családját jelöltet eladja. Cím: Fő-tér 11. szám.

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Szabóné ügyes, a legújabb, jól hőszigetelt, gümölyökkel, germetekkel, elrendelt azonnal kiadó. Teljesen szerény. Kerespet-ut. 34. III. 6469

Ferenc József-kürt 18. szám.

Jaquet ... 3. ...

Frak ... 3. ...

Nadrág ... 2. ...

Mollény ... 50. ...

Rothenberger Jakabnál

Kristóf-ter 2. I. em.

12 lóerejű

KOCH -féle vízlejtővel...

KOCH -féle gyarmokrak...

KOCH -féle mártékoszty...

KOCH -féle orolád...

KOCH -féle orolád...

KOCH -féle orolád...

KOCH -féle orolád...

KOCH -féle orolád...

KOCH -féle orolád...

KOCH -féle orolád...

KOCH -féle orolád...

KOCH -féle orolád...

KOCH -féle orolád...

KOCH -féle orolád...

KOCH -féle orolád...

KOCH -féle orolád...

KOCH -féle orolád...

KOCH -féle orolád...

KOCH -féle orolád...

KOCH -féle orolád...

KOCH -féle orolád...

KOCH -féle orolád...

KOCH -féle orolád...

Sok pénzt!
100 koronát keresvehetek havonta, minden állás után egyenlő (mellőköszinté) ki. Közélelt. **Roeth** sz. al. a **MEKUR** hirdetésosztály. **Stuttgart, Schickstrasse 6.**

Nagyar Könyvtár
ISMERTERJESZTŐ:
történelmi, irodalmi és művészeti, bölcsészeti, természettudományi, zenei munkák és uticárak.
Szerkesztő: RADÓ ANTAL
Kiadja: **Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)** könyvkereskedés BUDAPEST, Andrássy-ut. 21.
Egy-egy szám 30 fill.
Kapható minden könyvtárban.

Bator
részletkétesre, vagy meghatározott időre szóló árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.
Folyóvilágossággal szolgál
Varga Ignác hiteltelők
BUDAPEST
IV., Koronaherceg-utca 2. (Kigyó-ter sarkán)
butoraktárában
A legújabb árujegyzéket több mint 457 példán 25 kr-nál bérlegbe vagy bérletbe ellenében franko küldjük.

Kipróbált
legjobb reuma szesz a dr. Weisz-féle kaméni, ára 1 korona.
Főraktár: Sz. Erzsébet-gyógyászat, Budapest, VII. ker. Erzsébet-kört 21.

Veszek
zálogházi címlet régi arany ezüstárut brillant és gyémánt árút a legmagasabb árak mellett

FRIED A.
óras és ékszerész
Kerespet-ut. 2. szám.

MOST JELENT MEG második